

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

MISKOLCON, 1931. ÉVI JUNIUS HÓ
17-IK NAPJÁN TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

167. SZÁM.

SÁROSPATAK.
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN
1931.

A tiszáninneri református egyházkerület 1931. évi június hó 17-én rendes közgyűlést tartott Miskolcon Cziáky Endre h. püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abaúji egyházmegyéből: Cziáky Endre esperes, Farkasfalvi Farkas Géza gondnok; Papp József, Görgy János, Makkai Kálmán lelkészi részről; dr. Patay Sámuel, gróf Vay Artur, Szilágyi Gusztáv világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Farkas István esperes, dr. gróf Haller József h. gondnok; Román Ernő, Takács Mihály, Nádházy Bertalan lelkészi részről; Bay Bertalan, Kun András, dr. Molnár Gyula világi részről.

Az alsözempléni egyházmegyéből: Kiss Ernő esperes, Meczner Béla gondnok; Hegedüs László, Kun Zoltán, Janka Péter lelkészi részről; dr. Asztalos Kálmán, Hubay Kálmán világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Zsóry György gondnok; Lőkös Sándor, Varga Imre, Lengyel Gyula lelkészi részről; Szathmáry Király Pál világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, báró Ragályi-Balassa Ferenc gondnok; Berey Ferenc, Ablonczy László lelkészi részről; Horváth Elemér világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Szalóczy Pál, Kovács István, Forgács Gyula, Szentmártony Dániel, lelkészi részről; dr. Kérészy Barna, Bernáth Aladár világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki theol. akadémia, Elekes Imre a sárospataki fő-

gimnázium, Kovács Dezső a sárospataki tanítóképző-intézet, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Csorba György a miskolci reálgimnázium képviselőiben.

Mint tanítóképviselők: Tóth István, Péter József.

Mint egyházkerületi jegyzők: Janka Károly fő-, Marton János, dr. Lengyel István aljegyzők lelkeszi részről; Domby László fő-, dr. Horváth Zoltán aljegyző világi részről.

Mint egvházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna.

Mint egyházkerületi pénztárnok: dr. Kovács Kálmán.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

1. Cziáky Endre, hivatalkorra nézve legidősebb esperes, mint gyöngélgedő püspök urunk helyettese, a következő, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozott buzgó imádságban kérte tanácskozásunkra Istennek Szent Lelkét és kiáradó kegyelmét:

Örökkévaló Isten, mennyei jó Atyánk!

Az új reggel szétáradó fénye irántunk való jó-ságodra és irántad való kötelességünkre emlékeztet minket. Tudjuk és érezzük, hogy oltalmad alatt pihentük át az elmúlt éjszakának az óráit. Gondviselésed tartott távol tőlünk minden veszedelmet. Életünknek az a része is, mely az idők örvényébe merült, tanúbizonysága jóságodnak és az az út, amelyen e reggelen megindultunk, szereteted fényétől világosodott meg.

Ezért bizalommal lépünk a munka és kötelesség előttünk megnyílt ösvényére abban a hitben, hogy azon a Te lelked kísér és amidőn magunkra vesszük a kötelesség terhét, a Te szent Fiaid földi országának építését, a szentek egyességének, a szívek békességének, a lelkek Krisztusban való megszentelődésének nemes és szent munkáját: esedezve kérünk, állítsd mellénk Atyánk erődét gyámolul, mert mi gyarló emberek a bajokat, a csapásokat keserves sorsunk eseményeinek szemléténél a lelkünkben feltámadó kételyeket csak

úgy tudjuk hitünkkel meggyőzni, ha gyöngeségünket isteni erőd támogatja, ha szent Fiad, az Olajfák hegyén tett ígérete szerint, megjelenik köztünk, erősít, vigasztal és vezet bennünket.

Istenünk, jó Atyánk! Tanácstalan az emberi értelem, ha magára hagyod; tévelyeg az emberi bölcsesség, ha Te nem vezeted; jutalmazatlan minden emberi törekvés, ha Te nem segíted. Óh, ne hagyj magunkra jó Atyánk, sőt áraszd ki reánk a Te szent lelkednek erejét és áldását és cselekedd, hogy akik most:

„hitünk oltárait építeni jöttünk itt össze,
azoknak a lelkét a pünkösdi szent tűz élessze.“

Ámen.

Egyházkerületi közgyűlés Cziáky Endre püspökhelyettesnek a lélekemelő imádságot hálásan köszöni és őt a jegyzőkönyv számára annak átengedésére kéri.

2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok feszült figyelem közben a következő beszéddel nyitja meg közgyűlésünket:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Egyházkerületi tavaszi közgyűlésünket, a tárgyalandó anyag későn érkezése miatt, csak némi késedelemmel tarthattuk meg s így csak most emlékezhetünk meg arról a lélekemelő ünnepélyről, melyet nem külsőségekben, de ragaszkodó, hálás szívében, lelkében ünnepelt meg két hó előtt, minden igaz magyar, amikor kormányelnökünk, gróf Bethlen István kormányra jutásának tizedik évfordulóját ültük meg.

Egyházi főhatóságainknak, Országos Zsinatunknak, Egyetemes Konventünknek már volt alkalma kifejezést adni örömének, tiszteletének, jókívánságainak, de én úgy érzem, egyházkerületi közgyűlésünk sem maradhat távol ezen örömmünneptől, nem

késhetik kifejezést adni afeletti hálájának, hogy a Mindenható őt nekünk adta s a világszerte ingadozó kormányok között, naponként erősbbülő talajon, erőben, tekintélyben mindez ideig megtartotta, sőt fokenként mind magasabbra emelte.

Aki bölcseségével, erélyével, tapintatával megszerezte kicsinnyé vált országunk részére kifelé az egész elfogulatlan művelt világ jóakarátát, rokonszenves támogatását, saját személye részére a nagy államférfiakat megillető tiszteletet, elismerést, befelé teremtett konszolidált állapotokat, kormányzása iránt bizalmat, aki e napokban bekövetkezendő erőpróba alkalmával is, a jól teljesített munka önérzetével, nyugalomával lép hazánk választóközönsége elé s aki ezen különféle vallásfelekezetekből összealkotott nemzet élén is megmaradt református egyházunk buzgó, vallásos tagja, fenntartó erős oszlopa lenni.

Bizonyára egész egyházkerületünk és közgyűlésünk minden tagja szíve és agya gondolatának vagyok hű tolmácsolója akkor, amikor tárgyalásaink rendén elnöktársammal egyetértve javaslatba fogom hozni, hogy nagy miniszterelnökünk, gróf Bethlen István érdemeit örökítsük meg méltó módon jegyzőkönyvünk lapjain, őt mélységes tiszteletünkről és szeretetünkről biztosítsuk és kormányzásának tizedik évfordulója alkalmából sürgönyileg üdvözöljük.

*

Az évtizedeken keresztül megedzett tisztelet, szeretet érzéseivel kívánok ezen alkalomból megemlékezni, nagyérdemű, hűséges főpásztorunkról, vezérünkről, Főtiszteletű Dr. Révész Kálmán püspök úr őméltóságáról, ki a lefolyt évben töltötte be születésének 70-ik évfordulóját, aki testi gyengélkedése miatt ugyan nem jelenhetett meg közgyűlésünkön, de akinek lelke, szelleme itt lebeg felettünk tanácskozó asztalunk felett és akit szívünk egész melegével üdvözölve életének ezen neve-

zetes napja alkalmából kérjük a minden kegyelem Atyját, hogy szellemi erejét mostani teljességében megtartva, adja mielőbb vissza testi erejét is.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Egyházkerületünk egy évi szellemi és anyagi életéről ezúttal sem kívánok részletesen megemlékezni, meg fogja azt tenni Főtiszteletű Püspökünk öméltóságának bölcs, részletes, mindenre kiterjedő, mindent éber szemmel megfigyelő és a széles látkörű tapasztalat, nagytudású férfiúi bölcsességével megbírált és megírt évi jelentése; én csupán annak megállapítására szorítkozom, hogy bár a közgazdasági viszonyok soha oly nyomasztólag nem hatottak hiveinkre a megélhetéssel szemben, valóságos élethalálharcot kellett folytatniok s egyházunk fenn tartásának, fejlődésének eszközeit, önmaguk és családtagjaik kifosztásával, igényeiknek a legalsó fok alá szállításával kellett előteremteniök, amit még sokkal sulyosabbá tett az, hogy a kormány takarékoskodási törekvései még a megígért, biztos kilátásba helyezett és terveink, számításaink alapjául szolgáló segítséget is önhatalmulag, meglepetésszerűleg, tetemesen lejjebb szállította: hiveinkben nem lazult meg a hithűség, buzgóság, valóságosság, sőt az áldozatkészségnek is olyan megható példáját mutatták fel, mely méltó arra, hogy egyházunk történetében a késő nemzedékek okulásául és példaként megörökíttessék.

Ennek megállapítása után megemlékezni kívánok szellemi haladásunk azon újabb hatalmas lépéséről, amely Országos Zsinatunk negyedik ülészakának működésében nyert kifejezést, egyszersmind befejezve azt a nagy törvényhozási művet, amely egyházi törvényalkotásunk terén bizonyára az első helyet lesz hivatva elfoglalni, egyházi életünk működését, fejlődését hosszú időre fogja biztosítani.

Országos Zsinatunk ezen ülészakája négy törvényjavaslatot fogadott el, egyik az egyházi adóról, az egyházközségek háztartásáról és az egyetemess

adóalapról, a másik a magyar országos református egyházi közalapról, harmadik az országos református lelkészi nyugdíjintézetéről s a negyedik a magyarországi református egyház missziói munkájáról intézkedik.

Az egyházi adóról, az egyházközségek háztartásáról és az egyetemes adóalapról szóló törvényjavaslat nem tartalmaz radikális újításokat, a régi törvényből megtartja mindazt, amit a hosszú gyakorlat jónak talált és szentesített, nem hárít a hivekre, főleg a kevésbé tehető osztályhoz tartozókra elbirhatatlan terheket és bizonyos tekintetben helyesebb, tapintatosabb módosításokat tesz az adók behajtása, kezelése, ellenőrzése tekintetében.

Az egyházi közalapról szóló törvényjavaslat is alig tüntet fel eltérést az eddigi törvény kereteitől s habár ennek feladatkörét tetemesen kibővítette s a tudományos feladatok támogatására is kiterjesztette, tekintettel a hivek súlyos anyagi helyzetére, az Országos Zsinat atyáinak bölcsesége nem adta meg hozzá a szükséges anyagi eszközök megszerzésének módját, amely óvatosság alighanem stagnációt, vagy visszafejlődést foghat e téren eredményezni.

Ugyanezen óvatosság jellemzi a lelkészi nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslatot is, azon különbséggel, hogy itt meg van adva a jövő fejlődésének kerete és megadatott az Egyetemes Konventnek a teljhatalom arra, hogy az ország anyagi helyzetének javulásával az államsegély emelkedése, hiveink teherbíró képességének javulásával a lelkészek nyugdíja fokozható, főleg pedig az özvegyek és árvák évi járadéka oly magasra emelhető legyen, mely alkalmas fog lehetni méltó existenciájukat biztosítani.

Egyházi törvényhozásunknak talán legfontosabb alkotása az egyház missziói munkájáról szóló törvényjavaslat, mely először fog helyet foglalni törvényeink között, miután korábbi törvényhozóink

közül sokan és pedig vezető állásban levők is ezt az építő munkát részint feleslegesnek, részint veszedelmesnek tartották, sőt voltak sokan, akik azt egyszerűen lemosolyogták. Pedig alig tévedek, ha megállapítom, hogy törvényhozásunk azon határozatával, mellyel a Szentírás szellemétől áthatva a Megváltó parancsának engedelmessé, a missziói munkát is az egyház törvényesen szabályozott feladatai közé iktatta s a missziói munka végzését, az abban való részvételt és annak támogatását az egyház minden tisztviselőjére, alkalmazottjára, valamint az egyház tagjaira nézve is kötelezőnek nyilvánította, református egyházunk fennmaradásának és fejlődésének alapjait biztosította. A törvény megadta a szükséges keretet s most rajtunk, egyházunk lelkesi és világi vonatkozású összes tagjain a sor, de egyúttal a felelősség is, a keretet kitölteni, az élettel összhangba hozni, mert csak azon esetre, ha mindenki lelkiismeretesen fogja teljesíteni a nagy munkának reá eső részét, akkor fogjuk teljessé tenni hivatásunk lelki építését, gyógyíthatni a társadalom bajait és Krisztushoz elvezetni a nem keresztyén ember-társainkat.

Ennek a törvényhozási nagy alkotásnak életre hívása, előkészítése, törvénybe iktatása igen nagy fáradságot, körültekintést vett igénybe és törvényhozásunk két ciklusát is foglalkoztatta. Az eredeti javaslat, mely egyházkerületünk egyik kiváló tagjának volt elgondolása, a kérdés egész komplexumát ismerő, felölelő, nagyon értékes, alapos és részletes munkálatban, a feladatokat különböző fokozatú missziói szövetségekre kívánta ruházni, de amely elgondolást, bármily magasra értékelte Zsinatunk annak koncepcióját, a kivitel tekintetében némileg komplikálnak ítélte, ezért egy másikat, egy rövidebbet fogadott el, mely hasonlóan egyházkerületünk egy másik tagjának tollából eredt és amely csupán a keretet állapította meg, egyházunk tagjaira és az időre bízva annak kitöltését.

Ez alkalommal is a hála és az elismerés lobogóját kell meghajtanom egyházkerületünk zsinati képviselői előtt, kik működésükkel újabb babérokat szereztek egyházkerületünk részére, akik nagy tudásukat, gyakorlati ismereteiket harcba vitték anyaszentegyházunk érdekében s magasan ivelő felszólalásaikkal, javaslataikkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy törvényeink, amennyire emberileg lehetséges, tökéletesek és a gyakorlati életnek megfelelőek legyenek.

Országos Zsinatunk mostani működésével befejezte érdemleges tárgyalásait, alkotott kilenc törvényjavaslatot és pedig intézkedik az I-ső az egyház alkotmányáról és kormányzatáról; II-ik a lelkészekről és azok alkalmazásáról; III-ik az egyházi adóról, az egyházközségek háztartásáról és az egytetemes adóalapról; IV-ik a magyar országos református egyházi közalapról; V-ik az egyházi törvénykezésről; VI-ik a köznevelési és közoktatási szervezetről; VII-ik az országos református lelkészi nyugdíjintézetéről; VIII-ik a magyarországi református egyház missziói munkájáról; IX-ik a m. kir. honvédséghez tartozó egyháztagek lelki gondozásáról és egyházi szervezetéről. — Ezen törvényjavaslatokat egy kötetbe foglalva, e hó első napjaiban megküldöttük zsinatunk összes rendes és póttagjainak azon kéréssel, hogy azokat gondosan áttanulmányozva, ez év július hó 15-ig tegyék meg a szövegre vonatkozó észrevételeiket, melyeket a Zsinat egyeztető bizottsága ez év szeptember hava első napjáig letárgyal s az október hó első felében összeülő és kizárólag a javaslatok harmadik olvasására szorítkozó Zsinatra terjeszt, melynek megtörténte után fognak az elfogadott törvények a kormány, illetőleg az államfő jóváhagyása és megerősítése alá terjesztetni s az így jóváhagyott és megerősített törvények fognak azután a közhasználatnak átadatni, hogy Isten segítségével megkezdhessék anyaszentegyházunk építő, erősítő, áldásos munkájukat.

Ezek elmondása után, elnöktársammal együtt, mély tisztelettel, igaz szeretettel üdvözlöm egyházkerületünk megjelent alkotó tagjait s az érdeklődőket, a mai napra összehívott közgyűlésünket megnyitom.

Egyházkerületi közgyűlés, mint minden alkalommal, úgy ezúttal is mély hálával fogadja világi vezérének tisztán látás, bölcsesség és irányítás tekintetében szinte felülmulthatatlan megnyilatkozását. Nagy megnyugvására szolgál, hogy Isten e nehéz időkben ilyen áldott őrálló és bölcs öreg kezében tartja nemcsak egyházkerületünk, hanem egyetemes egyházunknak is a kormányát. Ragaszkodó szeretettel és bizó reménységgel néz hát világi főgondnokára és az ő testi-lelki ifjúságának láttán imára kulcsolt kézzel gondol az élet és áldások Urára, hogy ezt a mi kivételes nagy emberünket lelki-testi erejének illetően birtokában még igen sokáig tartsa meg!

A főgondnoki beszéddel kapcsolatban (annak egész terjedelemben jegyzőkönyvünkben való közlésére engedélyt kérve és nyerve) egyébként a következőket határozza:

1. Szívvel-lélekkel osztja egyházkerületünk főgondnokának a gróf Bethlen István miniszterelnök úr tíz éves áldásos kormányfőségét méltató lelkes megnyilatkozásait, mert egyházkerületünk egészében ott él az a tudat, úgy is, mint honfiúi hit, hogy az isteni Gondviselés küldötte Őt avégre, hogy sír szélére jutott nemzetét a végpusztulástól megmentse, a romok közül az új élet járható útjára vezesse, a válságok sorozatain át is az ígéret földjére bevigye. A mindenható Isten iránti hálával

ismeri el, hogy gróf Bethlen István teljes mindazokkal az emberi erényekkel, amelyek útján könyörölni kíván egy porig megalázott, földre sújtott nemzetén. A mennyei Atya további kegyelmébe ajánlja Őt imádságos lélekkel, hogy nemzetmentő munkájához a nemzet jövőjébe vetett törhetlen hit páncéljába öltöztesse fel, hogy mint egy nagy családi név viselője és hagyományának örököse, isteni küldetését az utolsó pontig reménységünk szerint betöltse! Türelemmel és eszélyel, kitarással és bölcseséggel párosuló küzdelméhez hittestvéri szeretetteljes üdvözetünket is küldjük amaz áldásunk kíséretében, hogy mint hű és igaz küzdőt segítse meg, tartsa meg és áldja meg az Isten!

2. Az egyházkerület jelenlevő hivatalos képviselőin túl valamennyi egyházközségnek, iskolának, társadalmiésszeret-intézménynek, az egyházkerület egész közönségének a részéről és nevében mély tisztelettel és szeretettel üdvözli Püspök urunkat abból az alkalomból, hogy 70-ik életévét kegyelemben gazdagon, bár testében törődötten, de lelki erőinek és szellemi képességeinek teljes frissességében betöltötte.

Mélységes hálával borul oda a kegyelmes Isten égi zsámolya elébe, hogy szeretett főpásztorunk az Ő jóságából a bibliai életkornak emez első mesgyéjét átlépte. Innen, az ő munkában töltött életének szép magaslatáról, a lélek szemei elé tárul mindaz a kegyelem, amely testet öltött jóságos főpásztorunk egyéni vonásaiban és emberi életében.

A családi örökségszerű kiváltságos tehetség, a boncoló elme és éles ész, az

ezekből folyó tiszta látás és korán érett bölcsesség; az érző szív és meleg kedély, a tartós ifjúságnak ez a titokzatos forrása, amelytől a termő föld kalászbá borul és kinyílik a barátság rózsája s a törhetetlen akarat és bölcs erély, amely a legnagyobb válságok idején is helyt áll és kitart, mert elhatározásaihoz és cselekvéséhez magától az Örökkévalótól nyer indításokat.

Ezeknek az áldott lelkiségeknek a hatása alá kerültek életében a vallás és a tudomány, a család és a barátság, az egyház és a haza, hogy mindannyian gazdagodjanak és megszépüljenek általa.

E gazdag és szép életért áldja most egyházkerületünk a Gondviselést és kéri imádságos lélekkel, hogy ezt a sokképen drága életet a bibliai életkor ama másik határáig is tartsa és áldja meg!

3. Elnökség felhívására a gyűlési tagok hivatalos névsora felolvastatván,

közgyűlés a megjelenteket igazolja; Pósa Péter, Téglássy András gyűlési tagoknak bejelentett s igazolt elmaradását tudomásul veszi.

4. Cziáky Endre püspökhelyettes emelkedett szavakkal és ünnepi lélekkel utal arra az ünnepi alkalomra, melyet egyházkerületünk az által nyert, hogy egyházkerületünk nagynevű és örökérdemű főgondnokát Kormányzó úr Ófőméltósága a legnagyobb kitüntetésben részesítette, midőn számára az egyház körében egész életén át kifejtett áldott munkája elismerésül az I. oszt. arany érdemkeresztet adományozta.

Cziáky Endre püspökhelyettes ezt a nagy alkalmat a következő, sűrű helyesléssel kísért beszédében méltatja, melyhez fűzötten indítványát is csatolja.

Főtiszt. és Nagymélt. Egyházkerületi Közgyűlés!

Méltóztassék megengedni, hogy mielőtt napi-rendszerű munkáját közgyűlésünk megkezdené, arra kérem fel, hogy ez alkalommal szenteljünk néhány ünnepi percet azon férfiú tiszteletére, akit a Gondviselés egyházkerületünknek és egyetemes egyházunknak drága ajándékképpen, jó kedvéből adott; akinek jellemében az erkölcsi erő és érzés és a hitbeli álhatatosság állandóan igen szép harmóniát mutat; aki nem önmagáért, hanem másokért, a közért, a református magyarság népéért, e népből alakult gyülekezetekért él; akinek szívének minden dobbanása, lelkének minden gondja, a kálvinista magyarság haladása, kulturális fejlődése és jövődjének a munkálása és biztosítása között van megosztva; akinek korai ifjúságától kezdve mindig ez a törekvés volt egyéni becsvágya, lelkének öröme, életének célja.

E férfiú, Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés, a mi drága vezérünk, a mindnyájunk által szeretve és tisztelve becsült főgondnokunk, Dókus Ernő úr Ónagyméltósága, akit hazánk kormányzója, közéleti páratlan és lankadatlan munkásságának elismeréséül a legmagasabb kitüntetésben részesített. Ezen örvendetes tény hozta meg számunkra e kedves és meleg ünnepi alkalmat, melynek azonban gazdag tartalmat Főgondnok úr Ónagyméltóságának azon lelki erényei adnak, amelyekkel élete, egyénisége, Egyházkerületünkhöz és Egyetemes Református Egyházunk testéhez, lelki életéhez és ama szellemi irányzathoz van kötve, amely nemzetünk történetén 400 év eseményein vonul keresztül. Ez erények, lelki világának e drága gyöngyszemei: a hűség, a buzgóság, önzetlenség, lankadást nem ismerő munkásság, a mások életét is áthévítő, lángolásra gerjesztő eszmények, a haza, a vallás és az emberszeretet. E gyöngyszemekből állította össze hazánk főméltóságú kormányzójának gondos keze, szerető lelke azt a koronát, amelyet

Főgondnok úr Ónagyméltóságának homlokára tett, hogy felmutassa a magyar protestantizmus népének és tudtára adja hazánk lakosságának, hogy az ilyen hófehér, ragyogó jellemek vezethetik ki anyaszentegyházunkat a bajokból, nemzetünket a mostani idők egyiptomi sötétségéből, a magyar jövő az amaz ösvényére, mely a magyar Kanaán földjére vezet. Ezért bizonyosra veszem, hogy Egyházkerületünk minden tagjának a véleményét fejezem ki emez óhajlásban: hordozza a gondviselő Isten Ónagyméltóságát mindenütt védő és oltalmazó karjain; egykor pedig életírója nagy költőnk, Petőfi Sándor eme szavaival zárja le élettörténetét:

„A lelke gyűrű, kemény aranygyűrű.
Láthatsz benne sok drágakövet.
De legnagyobb s legszebb e kövek közt
Három ragyogó gyémánt: Isten, haza és emberszeretet.“

Főtiszteletű és Nagyméltóságú Egyházkerületi Közgyűlés! Püspök úr Óméltóságával történt megállapodásunk szerint, ez ünnepélyes alkalommal, a következő tiszteletteljes indítványt terjesztem a Közgyűlés elé: Dókus Ernő úr Ónagyméltóságának 20 éves egyházkerületi és 20 éves sárospataki főiskolai főgondnoksága, hazánk Főméltóságú Kormányzójának legmagasabb kitüntetése és a sárospataki főiskola — melynek Főgondnok úr gyermekségétől, ifjúságának, ragyogó férfikorának nagybuzgóságú és öregségének hasznos és munkás napjain mindig hűséges gyermeke és pártfogója volt — e főiskola fennállásának 400 éves fordulója alkalmából festesse meg Egyházkerületünk Főgondnok úr arcképét és azt helyeztesse el a főiskola nagykönyvtárában, anyaszentegyházunk többi nagyjainak a képei között, hogy a nyomunkba lépő és az utánunk következő nemzedék, valahányszor az anyaszentegyházért és a hazáért vívott küzdelmeiben erejét lankadni, hitét csüggedni érzi, járuljon e képek elé és az azokhoz fűződő történelmi emlékek forrásából itassa meg lelkét

és merítsen erőt, küzdeni a Krisztus evangéliumi egyházáért és az erkölcsi és a magyar nemzeti igazságok diadaláért.

Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok az üdvözlő szavakra mélyen meghatottan válaszol. Válaszából kicsendül a szinte vele született egyházszeretet, a krisztusi szolgálatra szóló elhivatás érzete és az a boldog öröme, amellyel ezt a szolgálatot ifjú korától 60 éven át szíve-lelke gyönyörűségére teljesítette. Megköszöni különösen is azt a megtiszteltetést, hogy az egyházkerületi közgyűlés olyan egyöntetű helyesléssel fogadta püspökhelyettesnek az ő arcképe megfestésére és annak a főiskolai nagykönyvtárban leendő elhelyezésére irányuló javaslatát, e megtiszteltetésért azzal kívánja kifejezni háláját, hogy felajánlja az egyházkerületnek élete legdrágább értékének, hitvesének az arcképét abból a célból, hogy az szintén a főiskolai nagykönyvtárba az ő arcképe mellé helyeztessék.

Egyházkerületi közgyűlés szíve, lelke mélyéből származottnak nyilvánítja püspökhelyettesének minden szavát, mint amely visszatükrözi szeretetét, tiszteletét és ragaszkodását világi vezére iránt s ezért az üdvözlő beszédet szó szerint jegyzőkönyvbe véteti. Püspökhelyettes indítványának elfogadásával a főgondnok úr arcképét megfesteti, azt a sárospataki főiskola nagykönyvtárába örök érdemet szerzett nagyjaink arcképei sorába helyezteti. Megtiszteltetésnek tekinti főgondnokának azt az ajánlatát, hogy áldott emlékű hitvese arcképét az egyházkerületnek átadja és elhatározza, hogy az kívánságához képest, az ő képe mellé helyeztessék el a főiskola nagykönyvtárába, egyidejűleg a becses adományért hálás köszönetét nyilvánítja.

5. Egyházker. főgondnok jelenti, hogy a miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsában két hely üreseedben van és betöltésre vár.

Egyházkerületi közgyűlés Nádházy Bertalan diósgyőr-vasgyári lelkészt és Farkas Géza egyházmegyei gondnokot az igazgató tanács-tagjaiul megválasztja s erről nevezettek, valamint a leánygimnázium igazgató-tanácsát értesíti.

6. A szavazatbontó bizottság beterjeszti a folyó évi április 10-én Miskolcon tartott üléséből felvett jegyzőkönyvét, amely szerint a sárospataki tanítóképző-intézet egyházkerületi képviselőjére elrendelt szavazás eredményeképen beadatott összesen 230 szavazat, amelyből Kovács Dezső igazgató 170, Révay Ödön 25, Ujszászy Kálmán 7, Lázár Károly 5, Ecsedy Lajos 11, Tóth Mihály 3, Vargha Gábor 3, Szathmáry Ferenc, Zilahy Ferenc, Magyarai Károly 1—1 szavazatot nyertek s így a szavazatok általános többségével Kovács Dezső választatott meg. Nem szavazott Hangács és Fulókércs, hibásan szavazott Sajóecseg, nem tüntetvén fel a szavazatlapon a jelölt nevét.

Közgyűlésünk a szavazatbontó bizottság jelentése alapján Kovács Dezső igazgatót a sárospataki tanítóképző-intézet megválasztott egyházkerületi képviselőjének jelenti ki, új tisztségében kifejtendő működésére Istennek áldását kéri, a szavazatot nem adott és helytelenül szavazott hangácsi, fulókércsi és sajóecsegi egyházak lelkészeit 10—10 pengő bírságban marasztalja el a theol. internátus javára.

7. Elnökség jelenti, hogy az egyházkerületi bíróság a közgyűlés helyén délután fél három órakor fogja ülését megtartani, melyre a bíróság tagjait és az érdekelteket ezen az úton is meghívja.

Tudomásul vétetik.

8. Egyházkerületi lelkészi főjegyző felolvassa püspök úrnak az egyházkerület 1930. évi állapotáról szóló következő jelentését:

Főtiszt. és Nagymélt. Egyházkerületi Közgyűlés!

Jubileumi évet értünk, szeretett Alma Materünk 400 éves jubileumát ünnepeljük. A jubileumi évnek örvendetesnek kellene lenni, de a mai örömléte igen megzavarja, sőt kétségessé teszi a nagy anyagi szükség és az ezzel egybekötött szorongás és aggodalom. Állam és egyház egyaránt érzi a nehéz idők súlyát, az állam kénytelen az egyházaknak adott segélyét nagyban leszállítani, amit az egyház is keservesen érez meg.

Tizenhárom évvel ezelőtt, a szintén szomorú 1918. év alkonyán, püspöki székfoglaló beszédemben, egyebek közt a következőket mondtam: „Egyházunk főfeladatának tartom a hívek hitbeli megerősítését, egyházas buzgóságának, áldozatkész-ségének fenntartást, sőt fokozását s egy új hiterős és öntudatos kálvinista nemzedék nevelését, hogy ha majd a pusztai vándorlás keserű esztendei után eljutunk — mert hiszem, hogy eljutunk — az ígértnék földjére, ahol függetlenül minden idegen behatástól és támogatástól a magunk urai és fenntartói leszünk, az új ég alatt és az új földön egy erős és méltó nemzedék folytathassa tovább a magyar református egyház dicsőséges életét.“

A pusztai vándorlás keserves évtizedei mindig tartanak és az elmúlt 13 év alatt nem lehetett egy új életerős, buzgó és áldozatkész nemzedéket nevelni, — hiszen a pusztai vándorlás is 40 évig tartott — ma is hozzá vagyunk kötve, talán még jobban az állam vontatóköteléhez s vele együtt szenvedjük a sok bajt. Hej, ha holland, angol, skót és amerikai reformátusok lennének nálunk, a fejünk sem fájna ezekben a szomorú időkben sem.

A jelen körülmények között azonban a paizsos férfiúval igen erős küzdelmünk van. Törvény szerint megnyílt volna a lehetőség, hogy úgy is mint lelkész, úgy is mint püspök, nyugdíjba menjek, határozottan meg is volt ez a szándékom, azonban a jelen viszonyok nem adják meg azt a biztonságot, ami a magam és népes családom egzisztenciáját megfelelően biztosítaná. Pedig már, betegségem mellett, igen el is fáradtam a hivatalos teendőkben, de az idők javultáig, míg bírom, tovább is hivataloskodnom kell, ha az Úr is úgy akarja.

Az elmúlt évben is jubileumot ült egyházkerületünk, főgondnok úr Ónagyméltóságának 20 éves jubileumát, melynek államunk feje, Horthy Miklós kormányzó úr Ófőméltósága csakhamar méltó kitüntetéssel adta meg a koronát, midőn főgondnok úr Ónagyméltóságát a magyar érdemkereszt *I. osztályú* jelvényével díszítette fel. Sokan megkapták ezt a nagy kitüntetést, de érdemesebb senki sem volt rá, mint 60 éves közszolgálatával és 20 éves főgondnokságával a mi őszintén szeretett és tisztelt Főgondnokunk. Nincs közöttünk ember, aki szívből ne kívánná: Ad multos annos!

Cziáky Endre püspökhelyettes és Farkas István esperes urak a múlt év végén a kormányfőtanácsosi címben nyerték meg a Kormányzó úr magas kitüntetését. Egyházkerületünk minden tagja bizonyára egy szívvel-lélekkel örvend a két nagyérdemű férfiú magas kitüntetésének.

Országos zsinatunk negyedik ülősszaka is megvolt. Ez ülősszakon a missziói, egyházi adózási, közalapi és lelkészi nyugdíjintézeti törvények lettek megalkotva. Életbevágó törvény valamennyi, mely szerencsés megoldást talált s a megalkotott új törvényeket, az anyagi viszonyok jobbulása után sikerrel lehet végrehajtani. Az utolsó ülősszak, a harmadik olvasás elintézése után, ez év októberében a Kormányzó úr Ófőméltósága elé bocsátja szentesítés végett az egész törvénykönyvet. A negyedik ülősszak alkalmából alakult meg az eredetileg az

ORLE fiókjának tervezett, de azután attól teljesen függetlenített „Református Szeretetszövetség“, mely dr. Puky Endre és dr. Kiss Ferenc vezetése alatt bizonyára fel fog virágozni és sok fájó sebet be fog gyógyítani, párhuzamosan haladva a Kálvin-Szövetséggel és most már törvényhozásilag szabályozott missziói munkával.

Ami közelebből saját egyházkerületünket illeti, az erősen ránk súlyosodott nehéz időkben is, nagyon sok helyen találkozunk a hívek dícséretreméltó buzgóságával és áldozatkészségével,

A belmissziói munka jelentő ívei csak a nyár folyamán fognak szétküldetni és beérkezés után feldolgoztatni, de jelentő-ívek nélkül is meg lehet alapítani, hogy a belmissziói munka kerületünkben örvendetes előhaladást mutat. Gyermekemissziói tanfolyam volt sok helyen, pl. Aggteleken, Miskolcon, Sárospatakon; ifjúsági napok Hejőcsabán és Sárospatakon; leányegyleti nagyobb találkozók Gesztelyben. A felnőttek közötti munkában az élen a Kálvin-Szövetség halad, amely az alsóborsodi egyházmegyében csaknem mindenütt kiépült és kialakulóban van a többi egyházmegyékben is. A Kálvineumok, vagyis az elsősorban ezek támogatására alakult Védőszövetség, újabban Szeretetszövetség ügyét mindenütt felkarolták. A Külmissziói Társaság titkára egyházkerületünk több gyülekezetében tartott építő és ébresztő hatású vetítettképes előadásokat.

Az esperesi jelentések alapján a következőkben adhatok számot egyházkerületünk 1930. évi anyagi állapotáról. (Az első oszlop az 1930. évi, a második az 1929. évi eredmény.)

Adakozás 94.168·27 P (188.290·41 P)

Építkezés 603.766·78 „ (855,003·01 „)

Az adakozás 94.000 pengővel, az építkezés 250.000 pengővel kevesebb, mint tavaly. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy az alsóborsodi egyházmegye egymaga 378.150 pengővel járult az épít-

kezéshez, akkor láthatjuk, hogy a nehéz idők mennyire megcsökkentették az adakozás és építkezés összegét a tavalyihoz képest.

Bevétel 1,770.588·07 P (1,987.665·18 P)
 Kiadás 1,673.658·82 „ (1,892.791·34 „)

Maradvány 96.829·25 P (94.873·84 P)

A bevétel és kiadás kevesebb, a pénztármaradvány több, mint egy évvel ezelőtt.

Az egyházközségek vagyonzárlata 1930 dec. 31-én a következő volt:

Épületek	---	---	---	---	17,986.420·82 P
Földek	---	---	---	---	13,029.964·15 „
Ingóságok	---	---	---	---	1,845.262·13 „
Tőkék s alapok	---	---	---	---	205.711·56 „
Alapítványok	---	---	---	---	134.026·67 „
Hasznos jogok	---	---	---	---	144.123·57 „
Összes vagyon	---	---	---	---	33,345.528·90 P
Teher	---	---	---	---	1,142.454·68 „
Tiszta vagyon	---	---	---	---	32,203.074·28 P

A tiszta vagyon értéke igen közel jár a tavalyihoz, az egyházközségek terhe (adósság) 30.000 pengővel szaporodott.

A népmozgalom adatai következők:

Lélekszám	---	---	196.438	193.858	+	2580
Született	..	---	5.578	5.347	+	231
Törvényes	---	---	5.347	5.249	+	98
Törvénytelen	---	---	329	353	—	24
Meghalt	---	---	3.333	3.733	—	400
Tiszta házasság	---	---	1.186	1.193	—	7
Vegyes házasság	---	---	559	561	—	2
Reverzális javunkra	---	---	303	283	+	20
„ kárunkra	---	---	202	163	+	39
Áttért hozzánk	---	---	296	197	+	99
Kitért tőlünk	---	---	145	96	+	49
Konfirmált	---	---	1,923	2.233	—	310
Úrvacsorával élt	---	---	273.264.			

A lélekszám, valamint a szülöttek száma növekedett. Viszont a törvénytelenek száma apadt. A halottak száma éppen négyszázzal kevesebb. A tiszta házasságok száma 7-tel kevesebb, a vegyes házasságoké 2-vel. A reverzálisok száma azonban évről-évre növekszik az összes házasságokkal. A reverzálisoknál 101-el, az áttért- és kitérteknél 151-el vagyunk előnyben. A konfirmáltak száma 310-el kevesebb az előbbi évinél.

Az iskolaüggyel kapcsolatban nehéz kérdések nyomakodnak felénk. A theologiai akadémián *tultermelés* van, összesen 84 növendék, köztük 3 nő; 11 az utódállamokban illetékes, 73 csonka-magyarországi. Már e hónap végével nagyon sok hely nélküli káplán lesz nálunk. Fenyegét a káplánproletáriátus. Éppen ezért magam is igen melegen ajánlom a teológiát végzett növendékeknek, hogy a tanítóképzésben fennálló kedvező alkalmat használva, szerezzék meg a tanítói képesítést is. A nő theologusok elhelyezéséről sem most, sem később felelősséget nem vállalhatok, az egyetlen kápláni vizsgát tett nőt sem tudjuk hova elhelyezni. Sárospatakról Párisban, Montaubanban, Glasgowban, Strassburgban, Aberdeenben, Lipszében voltak, illetve vannak növendékek.

A tanítóképző egészen rendben van. A 168 növendék szépen halad s a tanítói pályán egyelőre tultermelés nem mutatkozik.

Sárospatak jelenleg a nagyszerű új alkotásoknak örvend. De kérdés, mi lesz, ha az idők nem javulnak, csak öt év múlva is.

Miskolcon a két középiskola közül a gyülekezet által fentartott *reálgimnázium* a lét és nemlét határa közt lebeg. Ha az állam tetemes összeggel segítségére nem jön, szeptemberben beáll a katasztrófa, mert a miskolci egyházközség is nagyban elvan adósodva a nagy építkezések miatt.

A tanulmányi állapotok mindhárom főgimnáziumban kedvezők, miről a most folyó érettségi vizsgálatok is tanuskodnak.

Egyházkerületünk két érdemes lelkipásztora jutott el legközelebb a félszázados hivataloskodás tiszteletreméltó határpontjához: Horváth Bertalan szederkényi, Horváth János tokaji lelkészek. Szalóczy Pál mezőcsáti lelkész pedig áldásos szolgálata 40. évéhez. Szívből köszöntjük őket s kívánunk hátralevő idejükhöz minden áldást.

Lengyel István aljegyző jogtudományi, Horkay László segédlelkész bölcsészeti doktorátust szerzett. A szép tudományos kitüntetést örömmel vesszük tudomásul.

E most záruló év legelső halottja egyházkerületünk sokérdemű, hűséges pénztárnoka dr. Regéczy József volt, kit már őszi közgyűlésünkben méltóképen elparentáltunk.

Két fáradt szolga, Jakab János szend-szalai és Sárkány Sámuel szentistvánbaksai és nagykinizsi lelkész megtért pihenni az ő Urához. Jakab János késő vénségében, 56 évi lelkészi szolgálat után, 89 éves korában halt meg. Mint esperese igen szépen mondta róla: mindennapi kenyere a szeretet, lelki ruhája a szerénység és alázatosság volt. Sárkány Sámuel 46 évi szolgálat után, 76 életévében halt meg. A hajthatatlan, kemény régi Sárkányesperesek méltó utóda volt, aki azonban a kötelesség elvégzésével szívesen áldozott a barátság oltárán is. Az örök bíró, azt hiszem, e szavakkal fogadja őket: Jól van, jámbor és hív szolgálaim, kevesen voltatok hívek, többre bízlak ezután, menjetek be a ti Uratok örömébe.

A tanítói karból két érdemes tanító, Szigethy Ferenc és Kiss Sándor cserélték fel a földi nyugodalmat a mennyeivel. Legyen csendes nyugodalmuk.

A püspöki iroda ügymenete a következő volt: kibocsátottam 22 körlevelet, iktatókönyvem 1228 számot tartalmaz, a hivatalos levelek és küldemények száma: 1495.

Ezzel végéhez jutottam jelentésemnek, amelynek tudomásulvételét kérve, ajánlom magamat továbbra

is a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés mindig tapasztalt, kegyes jóindulatába.

Egyházkerületi közgyűlés hálás köszönettel fogadja Püspök urunk jelentését, abban nemcsak egyházkerületünk egyházainak és iskoláinak mesteri vonásokkal megrajzolt szemléltető képét, hanem főpásztorunk törhetetlen lelkének, mély bölcseségének, lankadatlan órállásának ragyogó tükrét is, amelyből ugyan a testileg törődött ember fáradt arcúzata mélabúval int felénk, amint egy-egy percre úrrá lesz felette az önmagával vívódó tépelődés, de annál szembetűnőbben bontakozik ki a maga őserejében az az izmos szellem, mely négy fal közé zártan is zavartalanul és zökkenő nélkül irányítja egyházkerületünket, féltő gondnal és szeretettel örködik intézményeink felett.

Midőn közgyűlésünk a püspöki jelentést ilyen értelemben egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja, Püspök urunkat és kedves családját Isten oltalmazó szeretetébe ajánlja; a jelentés egyes mozzanatait illetőleg pedig a következőket határozza:

1. Egyházkerületi Főgondnok úr ónagyméltósága legmagasabb kitüntetéséhez egy emberként kívánja Istentől a megtartó kegyelmet, hogy a nyert I. osztályú érdemkeresztet sokáig viselhesse jó erőben, egészséggel, hogy annak viseléséhez nyerjen egyházkerületünk és közegyházunk javára évek hosszú sorát mindennél nagyobb és magasabb kitüntetésképen!

2. Cziáky Endre és Farkas István espereseket kormányfőtanácsosi minőségükben szeretettel üdvözli, közéleti tevékenységüknek és sokoldalú munkásságuk-

nak e legmagasabb helyről történt ki-
tűntető méltánylását áldáskívánatokkal
kíséri.

3. Theologiai akadémiánkon a növendékek túlmagas létszámát maga részéről is aggodalmasnak tekinti, ezért felhívja a theol. akadémia tanári karát, hogy a növendékek felvételénél a létszám mérséklésére figyelemmel legyen és főként a gyenge minőségű egyének felvételét mellőzze; az elhelyezést nem találó segédlelkészeknek pedig a tanítói oklevél megszerzését azzal ajánlja figyelmükbe, hogy a képesítés megnyerhetése érdekében a komoly munkától, a fárasztó, de alapos előkészülettől ne riadjanak vissza, mert annak áldásos haszna visszaszáll mind reájuk, mind anyaszentegyházunkra.

4. A miskolci reálgimnázium katasztrofális helyzetére tekintettel felkéri az egyházkerület elnökségét, hogy a m. kir. kormányhoz oly értelemben kegyeskedjék tenni ismételt felterjesztést, hogy ezt a tisztes multú, nagy népességű, kiváló középiskolánkat az állam az állandósuló válságból azzal emelje ki, hogy a fentartói államsegélyt a költségvetés szerinti hiány összegéig valorizáltan utalja ki; az ez alkalommal nyújtott 8000 P államsegélyért pedig úgy a vallás- és közoktatásügyi, mint a pénzügyminiszter úrnak köszönetét nyilvánítja, mivel abban is azt a megértő gondoskodást látja, mely az ősi tanintézet felől a válságot elhárítani kívánja.

5. A félszázados lelkipásztori szolgálatukat elért Horváth Bertalan szederkényi és Horváth János tokaji, valamint a 40 éves lelkészi szolgálatát betöltött Szalóczy Pál mezőcsáti lelkészeket szívből köszönti. Egyház és iskola, irodalom és közélet

egyaránt látták hasznát azoknak a lelki-
testi erőknek, amelyeket 50, illetőleg 40
éves szolgálatuk alatt a jubilánsok kifej-
tettek, hogy ne csak a kívánatos földi,
hanem annak idején a legmagasabb égi
mértéknek is megfeleljenek.

Szorosabb értelemben vett hivatalos
tisztük mellett mind a hárman odaszentelték
magukat annak a magasabb kötelesség-
teljesítésnek is, amelynek áldozatos mun-
kája sohasem az egyén, hanem mindig a
köz javára szól. Irói közismert és elismert
munkásság, vagy közgazdasági tevékeny-
ség adták náluk a többletet a hivatali
példás buzgalomhoz és hűséghez, eredmé-
nyezték azt a közbecsülést és szeretetet,
amelynek fényében az igazak már itt e
földön tündökölnék. További életükben és
munkásságukban családjaikkal együtt ál-
dottak legyenek!

6. Szerető emlékezet szelíd fénye mel-
lett futja végig gondolatban a két fáradt,
kidőlt szolgáló, Jakab János szend—szalai
és Sárkány Sámuel szentistvánbaksai és
nagykinizsi lelkészek véget ért földi pá-
lyáját és égbevívó útját.

Mindaketten hivek voltak a rájuk bi-
zottakon és gazdagok a szeretetben. A 89
éves aggastyán, ez a sok vihart látott
tölgy, még korhadóban is táplálta a tör-
zsön maradt hajtásokat, az élethez utat
nem talált leányait.

Most az Úr a földi gondok terheit a
gyöngé vállakról levette. Virrasszon mind-
kettőjük és kedveseik felett, a mennyei
Atyának soha el nem múló szeretete!

7. Szigethy Ferenc és Kiss Sándor
nyugalmozott tanítók örök nyugalomra
tértéről megilletődött lélekkel értesülve, a
hú és igaz munkások földi porrészei szá-

mára zavartalan nyugodalmat, lelkeiknek örök üdvösséget kér a jókat jutalmazó mennyei Atyától.

9. Egyházkerületi főgondnok úr a főiskolai ügyek tárgyalása előtt előterjeszti, hogy tárgysorozaton kívül feleleveníti egyházkerületünk 21/1929.sz. jkvi határozatán alapuló 110/1930—4. számú határozatát, melynél fogva a sárospataki főiskola 400 éves jubileuma alkalmából tartandó ünnepi közgyűlést ez év szept. hó 23. és 24. napjain fogja megtartani. Most az a helyzet állott elő, hogy ezt a közgyűlést ez évi október hó 1. napjára kell áthelyezni. Erre az ünnepi közgyűlésre vonatkozólag bejelenti püspök úrnak azt az intézkedését, hogy helyetteseként az ünnepi közgyűlésen az imádkozásra Cziáky Endre esperest jelölte meg, ugyanő a templomban tartandó hálaadó ünnep lelkészi teendőinek végzésére Janka Károly lelkészi főjegyzőt bizza meg.

Egyházkerületi közgyűlés főgondnok úr előterjesztésére a sárospataki főiskola 400 éves jubileumával kapcsolatos ünnepi közgyűlés idejéül a beállott változáshoz képest f. évi október hó 1. napját állapítja meg, egyidejűleg tudomásul veszi a püspök úr részéről az ő helyettesítése érdekében tett kijelölelésről szóló bejelentéseket.

10. Pénzügyi választmány f. évi március 17-én Miskolcon tartott üléséből a következő véleményes jelentését s javaslatait terjeszti közgyűlésünk elé :

1. A bánrévei fiókegyháznak templomépítési segély iránti kérelme, — fedezet hiányában, — nem teljesíthető.

2. Az államsegély évről-évre való csökkenésével — a tavalyi 37.452 pengő helyett a folyó évben 32.748 pengő folyósítottatott — egyházkerületünk anyagi helyzete a fölborulás veszélyével fenyeget, ennek kiszámíthatatlan következményeire fölhivan-

dónak itéli a m. kir. kormány figyelmét; ezzel kapcsolatban pénzügyi egyensúlyunk lehető megóvása s kiadásaink csökkentése szempontjából javasolja, hogy az egyházkerületi pénztár terhére felszámítható napidíjak a következőként mérsékeltesse:

a) a budapesti napidíj az eddigi 25 P helyett 20 pengőre;

b) egyéb napidíjak az eddigi 16 P helyett 15 P-re.

3. Egyes egyházaknak az egyházkerületi pénztár kezelésébe adott tőkái, amelyek pénzünk értéktelenedése folytán nagyrészt 50 P-ön aluli összegekre devalválódtak, mivel többé azt a célt, amelyért pénztárunkban elhelyeztettek, hogy t. i. az egyházkerület egyéb tőkéivel nagyobb kamatozás céljából kihelyeztessenek, — nem szolgálhatják, az egyházkerületi pénztár ügykezelését pedig megnehezítik, anélkül, hogy a pénztárra számottevő előnyt nyújtanának — vonassanak ki a kerületi pénztár további kezelése alól s adassanak vissza az illető egyházaknak.

Közgyűlésünk a pénzügyi választmány javaslatának elfogadásával kimondja, hogy:

1. A bánrévei fiókegyház templom-építési segély iránti kérelmét fedezet hiányában nem teljesítheti.

2 a. Fölkéri elnökségét: méltóztassék egyházkerületünk pénzügyi helyzetének az államsegélyek csökkentése folytán előállott sivárságára s ennek káros és kiszámíthatatlan következményeire a m. kir. kormány figyelmét felhívni s kérni a régebbi államsegély változatlan összegben leendő folyósítására;

2 b. a napidíjak leszállítására vonatkozó javaslatot határozati erőre emeli.

3. Az egyes egyházaknak az egyházkerületi pénztár kezelésébe adott s jórészt 50 pengőn aluli összegekre devalválódott

tőkepénzeit a ker. pénztár további kezelése alól kivonja és az illető egyházaknak visszaadni rendeli.

11. Számvevőszék beterjeszti a f. évi március hó 27-én Miskolcon tartott üléséről felvett jegyzőkönyvet a következőkben:

SZÁMVEVŐSZÉKI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétel Miskolcon, a Tiszáninneri Ref. Egyházkertület számvevőszékének 1931 március hó 27-én megtartott ülésében.

Jelen vannak: Dókus Ernő egyh. ker. főgondnok, számvevőszéki elnök; Fodor György és Zsóry György számvevőszéki tagok; a pénzügyi választmány részéről: Farkas István, Csorba György, dr. gróf Haller József, dr. Kérészy Barna pü. vál. tagok, Kovács Kálmán dr. számv. széki póttag, egyh. ker. helyettes pénztárnok, ugyis mint jegyzőkönyvvezető.

Dókus Ernő számvevőszéki elnök d. e. 9 órakor az ülést megnyitván, üdvözlí a megjelenteket s bejelenti, hogy a Püspök úr a megjelenésben akadályozva van, amit az ülés tudomásul vesz.

Elnök kegyeletes szavakkal emlékezik meg korán elhunyt pénztárnokunk, dr. Regéczy József váratlan elhunytáról, akinek érdemeit már egyh. ker. közgyűlésünk előtt is méltatta, indítványára emlékéit bizottságunk jegyzőkönyvileg is megőrökíti.

Elnök felhívására dr. Kovács Kálmán előterjeszti az 1930. évi számadásokat, főkönyveket, leltárokat, kötvényeket és a bevételeket, illetve a kiadásokat igazoló okmányokat, melyeknek megvizsgálása a következő sorrendben és eredménnyel történt:

Közigazgatási pénztár.

	<i>Bevétel:</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Mult évi pénztári maradvány	---	2.895·62	2.895·62
2. Államsegély	---	37.390·—	37.452·—
3. Államsegély főiskolai internátusnak	---	—·—	20 000·—
4. „ spataki főgimn. internátusnak	---	—·—	30.000·—
5. „ theologiai internátusnak	---	—·—	5.000·—
6. „ angol rendsz. internátusnak	---	—·—	20.000·—
7. „ lelkészeknek és özvegyeknek	---	—·—	3 180·—
	Átvitel	40,285·62	118,527·62

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	40,285 62	118,527 62
8. Államsegély theologiai akadémiának...	4.150—	4.150—
9. „ egyházaknak ...	—	2 690—
10. Tanulmányi segély egyházaknak ...	—	669 45
11. Közalapi segély egyházaknak ...	—	4.400 —
12. Tőke-kamat segély ...	—	3.800 —
13. Kamatokból ...	10.000—	9.737 27
14. Br. Baldácsy-alapítvány jövedelméből	12.000—	9.500—
15. Fonciere jótanulóknak ...	600—	600 —
16. Fonciere 1929. évi nyereségből ...	1.000—	1.334 32
17. Visszafizetett tőke ...	—	15.857 14
18. Kezelésre beadott tőke ...	—	1.029 90
19. Missziói segély ...	2.983—	2.983—
20. Portó-váltás 1929/30. évre ...	2 240—	2 659 84
21. Egyházmegyéktől:		
a) tűzbiztosításért ...	10.225 05	10.225 05
b) közigazgatási tárra ...	600 —	765 62
c) kerületi jkönyvre ...	1.500 —	1.527 60
d) közhirdetésre ...	200—	221 78
e) konventi jegyzőkönyvre ...	1.400—	315—
f) zsinati jkönyvre ...	—	1.710—
22. Parochiális könyvtárra:		
a) egyházaktól ...	2.170.—	2.200—
b) tanintézetektől ...	40 —	20—
c) tanintézetektől 1929. évre ...	30—	10—
d) britt és külföldi bibliai társaságnak	—	105—
23. Kultúradó ...	—	6 948 80
24. Theologiai internátusnak:		
a) alsó-borsodi egyházmegye ...	—	2.500—
b) birságpénzekből ...	—	335 24
25. Középiskolai előadóknek középiskolai tanulóktól ...	1.200—	1.223 90
26. Zsoltár-jutalék ...	500—	1.076 75
27. Vegyesekből ...	1.000—	875 51
Bevétel összesen	92.123 67	207.998 79

<i>Kiadás:</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Kezelt tőkék kamata	1.600.—	976 84
2. Pesti Kereskedelmi Banknak	—·80	—·80
Segélyek:		
3. Egyházmegyéknek	12.000.—	12.000.—
4. Báró Baldácsy alapítvány jövedelméből	8.400.—	6.650 —
5. Esperesek tiszteletdíja	4.000.—	4.000.—
6. Leánygimnáziumnak (1.360+666.60)...	2.160.—	2.026.60
7. „ „ túlfizetés a hiány pótlására	—.—	78·46
8. Theologiai Akadémiának	4.150.—	4.150.—
9. Sárospataki Ref. Lapoknak	1.200.—	1.200.—
10. Miskolci tanítóképzési hitoktatónak...	200.—	200.—
11. Sárospataki tanítóképzésének	15.000.—	15.000.—
Missziói segélyekből:		
12. Egri lelkésznek	500.—	500.—
13. Mezőkövesdi lelkésznek	300.—	300.—
14. Máji egyháznak	200.—	200.—
15. Missziói előadónak	200.—	200.—
16. „ „ utiköltség és napidíj	150.—	140.—
17. Missziói istentisztelet tartására	200.—	120.—
18. Ózdi lelkésznek	500.—	500.—
19. Sajóvelezdi lelkésznek	200.—	200.—
20. Abodi lelkésznek	350.—	350.—
21. Missziói utiköltségek	383.—	—.—
22. Belmissziói Útmutatóért	—.—	261·15
Közigazgatási tisztviselőknek:		
23. Püspöki tiszteletdíj	960.—	960.—
24. Püspöknek br. Baldácsy alap. jöv. ből	3.600.—	2 850.—
25. Püspöki titkárnak	3.480.—	3·480.—
26. „ „ lakbér	969.—	1.059·75
27. Főügyésznek	200.—	200.—
28. Alügyésznek	40.—	40.—
29. Pénztárnoknak	2.160.—	2.160.—
30. „ lakbér	400.—	400.—
31. „ irodai átalány	100.—	100.—
32. Lelkeszi főjegyzőnek	200.—	200.—
33. Világi főjegyzőnek	50.—	50.—
34. Aljegyzőknek	200.—	150.—
Átvitel ...	64,052·80	60,703 60

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	64,052·80	60,703·60
35. Levéltárnoknak ...	40·—	—·—
36. Középiskolai előadóknak ...	960·—	960·—
37. Konventi költségek ...	1.000·—	670·90
38. Napidíjak és utiköltségek ...	1.500·—	1.344·49
39. Egyetemes tanügyi bizottsági költségek	600·—	587·51
40. Prot. Irod. Társaság tagdíja (30 P betét)	50·—	50·—
41. Közhirdetésekből egy alsóborsodi egyháznak ...	227·55	228·56
42. Püspöki iroda:		
a) fűtés és világítás ...	120·—	120·—
b) telefon ...	180·—	133·64
c) postafiók ...	24·—	24·—
d) nyomtatványok és írószerek ...	300·—	156·14
e) hivatalos levelekre bélyeg ...	300·—	305·—
43. Hivatalszolga bére ...	240·—	240·—
44. Foncierenek tűzbiztosításért ...	7.629·90	7.629·90
45. Zsinati költségek (marad 20.929 P 03 f.)	10.000·—	10.121·37
46. Kerületi jegyzőkönyvek ...	1.500·—	1.863·80
47. Pénztári hivatal fűtése ...	80·—	80·—
48. Zsoldos-árvák részére főiskolának ...	272·—	272·—
49. Fiúkálvineumnak ...	50·—	50·—
50. Leánykálvineumnak ...	300·—	300·—
51. Parochiális könyvtára ...	2.200·—	2.200·—
52. Konventi jegyzőkönyvekért ...	1.400·—	—·—
53. Püspöki titkárért nyugdíjjárulék ...	50·—	42·84
54. Miskolci hitoktatólelkészért nyugdíjjár.	60·—	58·—
55. Vegyesekre ...	1.000·—	1.348·73
56. Portóváltás ...	2.240·—	2.240·—
57. Schweitzi segélyből (maradt 974 P 07 f.)	1.624·58	650·51
58. Kölcsön adatott ...	—·—	11.818·94
59. Kezelt tőkéből vissza ...	—·—	—·—
60. Kulturadó ...	—·—	6.948·80
61. Spataki főgimn. internátus államsegélye	—·—	30 000·—
62. Főiskolai internátus államsegélye ...	—·—	20 000·—
63. Theologiai internátus államsegélye ...	—·—	5.000·—
64. Angol rendszerű internátus államsegélye	—·—	20.000·—
Átvitel ...	98,000·83	186,148·73

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	98,000·83	186,148·73
65. Államsegély lelkészeknek s özvegyeknek	—·—	3.180·—
66. Államsegély egyházaknak ...	—·—	2.690·—
67. Tanulmányi államsegély ...	—·—	669·45
68. Közalapi segély egyházaknak ...	—·—	4.400·—
69. Theol. internátus építési segélye ...	—·—	1.000·—
70. Theologiai internátusnak:		
a) birságpénzekből ...	—·—	335 24
b) alsóborsodi egyházmegye segélye	—·—	2.500·—
71. Tőkekamatsegélyek ...	—·—	3.800·—
Összesen ...	98,000·83	204.723·42

A tár állása:

1. Kint lévő tőke ...	—·—	114.403·06
2. Kamathátrálék ...	—·—	6.682·50
3. Pénztári maradvány ...	—·—	3.275·37
Összesen ...	—·—	124.360·93

Terheli ezt:

a) kezelt tőke ...	42.009·68	—·—
b) törlesztéses kölcsön ...	3·34	—·—
c) schweitzli segély ...	974·07	42.987·09

Tisztán 1930 dec. 31-én ...	—·—	81.373·84
1929 dec. 31-én volt ...	—·—	74 399 10

Szaporodás ...	—·—	6.974·74
----------------	-----	----------

E tárnál számvevőszék — a pénzügyi választmánnyal együtt — javasolja, hogy a „kezelt tőkék“ cím alatti s a béke éveiben a ker. pénztár őrizetére bízott, de pénzünk leromlása folytán nagyrészt 50 P-n aluli összegekre devalválódott s a csatolt kimutatásban felsorolt tőkék az azokat elhelyező egyházaknak adassanak vissza.

II. Vay—Mocsáry-alapítvány. A)

Bevétel.

1. Visszafizetett tőke ...	332·39
2. Kamatokból ...	291·—
3. Kölcsönből ...	781·28
4. Visszaállított tőke ...	100·76
Összes bevétel ...	1.505·43

	<i>Kiadás.</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Kölcsön adatott	--- --- --- --- ---	—·—	100·—
2. Tartozásra	--- --- --- --- ---	—·—	1.114·—
3. Főiskolának	--- --- --- --- ---	—·—	291·—
4. Vegyes kiadás	--- — --- --- ---	—·—	—·43
	Összes kiadás	--- —·—	1.505·43

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	--- --- --- --- ---	2.006·08
2. Kamat hátrálék	--- --- --- --- ---	86·47
	Összesen	2.092·55
	Terheli ezt tartozás	781·28
	Tisztán 1930 dec. 31-én	1.311·27
	1929 december 31-én volt	1.284·27
	Szaporodás	27·—

III. Vay—Mocsáry-alapítvány. B)*Bevétel.*

1. Múlt évi maradvány	--- --- --- --- ---	7·36
2. Visszafizetett tőke	--- --- --- --- ---	290·—
3. Kamatokból	--- --- --- --- ---	111·—
4. Kölcsön	--- --- --- --- ---	741·64
	Összes bevétel	1.150·—

Kiadás.

1. Kölcsön adatott	--- --- --- --- ---	—·—	1.150·—
	Összes kiadás	--- —·—	1.150·—

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	--- --- --- --- ---	1.930·—
2. Kamat hátrálék	--- --- --- --- ---	94·18
	Összesen	2.024·18
	Ezt terheli kölcsön	706·64
	1930 dec. 31-én tisztán	1.317·54
	1929 dec. 31-én volt	1.115·67
	Szaporodás	201·87

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés-alapítvány.

<i>Bevétel.</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Kamatokból	54.—	
2. Törölt kölcsönök	—·15	
3. Kölcsönből	287·12	
Összes bevétel	341·27	

Kiadás.

1. Főiskolának	—·—	54·—
2. Törölt kölcsönök	—·—	—·15
3. Tartozásra	—·—	287·12
Összes kiadás	—·—	341·27

Tár állása :

1. Kint levő tőke	510·06
2. Kamat hátrálék	12·03
Összesen	522·09
Terheli ezt tartozás	287·12
1930 dec. 31-én tisztán	234·97
1929 dec. 31-én volt	235·12
Apadás	—·15

V. Lelkeszi özvegy—árva gyámintézet.

Bevétel.

1. Visszafizetett tőke	2.912·14
2. Kamatokból	1.093·56
3. Részvénydíj	480·—
4. Hirdetésből	80·23
Összes bevétel	4.868·93

Kiadás.

1. Tartozásra	2.655·05
2. Új kölcsön adatott	1.732·—
2. Pénztári maradvány	178·88
Összes kiadás	4.565·93

<i>Tár állása.</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Pénztári maradvány	178·88	
2. Kint lévő tőke	7.550·89	
3. Kamathátrálék... ..	<u>397·28</u>	
1930 dec. 31.-én volt tisztán ...	8.127·05	
1929 dec. 31.-én volt	<u>6.797·32</u>	
Szaporodás	1.329·73	

VI. Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel.

1. Visszafizetett tőke	385·17
2. Kamatokból	389·60
3. Egyházmegyéktől	49·19
4. Kölcsönből	<u>645·74</u>
Összes bevétel	1.469·70

Kiadás.

1. Kölcsön adatott	—
2. Tartozásra	1.298 20
3. Pesti Keresk. Banknak	2·10
4. Prinsterer-alapítvány kamata főiskolának	120·—
5. Szükösöknek vissza	49·19
6. Törölt kölcsönök	<u>—·21</u>
Összes kiadás	1.469·70

A tár állása :

1. Kint lévő tőkék	2.625·10
2. Kamathátrálék... ..	<u>105·43</u>
Összesen	2.730·53

Terheli ezt :

a) Pesti Keresk. Bank követelése	4·70	
b) Közigazgatási tárnak	645·74	650·44
1930 dec. 31.-én tisztán		2.080 09
1929 dec. 31.-én volt		<u>1.885·33</u>
Szaporodás		194·76

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

<i>Bevételei:</i>	Előirányzat P	Eredmény P
1. Visszafizetett tőke	—·—	—·33
2. Kamatokból	—·—	36·—
3. Kölcsön	—·—	62·40
Összes bevétel	—·—	98·73

Kiadás:

1. Kölcsönadások	—·—
2. Törölt kölcsönök	—·33
3. Tartozásra	98·40
Összes kiadás	98·73

A tár állása:

1. Kint lévő tőke	—·—	940·29
3. Kamat-hátralék	—·—	59·24
Összesen	—·—	999·53
Terheli ezt tartozás	—·—	62·40
1930. december 31-én tisztán	—·—	937·13
1929. december 31-én volt	—·—	861·46
Szaporodás	—·—	75·67

Számvevőszék az összes pénztárakra vonatkozó számadásokat rendben levőknek, a bevételeket és kiadásokat okmányokkal igazoltaknak találta, miért is javasolja egyh. ker. közgyűlésnek, hogy az 1930. évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre dr. Regéczy József volt pénztárnoknak, illetve dr. Kovács Kálmán h. pénztárnoknak a felmentést — a rendes, pontos kezelésért elismerése nyilvánítása mellett — adja meg.

VIII. Költségvetés.

Tárgyalás alá vette számvevőszék a pénzügyi választmány által előterjesztett 1931. évi költségelőirányzatokat, amelyeket elfogad s egyh. ker. közgyűlésnek elfogadásra ajánl.

A számvevőszék által elfogadott költségelőirányzatok a következők:

	1930. évi eredmény P	1931. évre előirányzat P
Áthozat ...	25,654·24	23,250·80
7. Theologiai akadémiának ...	4.150·—	3.150·—
8. Sárospataki Ref. Lapoknak ...	1.200·—	1.200·—
9. Miskolci tanítóképezdei hitoktatónak ...	200·—	200·—
10. Sárospataki Tanítóképezdének ...	15.000·—	15.000·—
11. Missiói segélyből segélyezések ...	2.600·—	3.000·—
12. Közigazgatási tisztviselőknél ...	9.240·—	9.240·—
13. Püspök úrnak Baldácsy-segélyből ...	2.850·—	2.400·—
14. Középiskolai előadónak ...	960·—	960·—
15. Konventi költségek ...	670·90	1.000·—
16. Napidíjak és útiköltségek ...	1.344·49	1.500·—
17. Egyetemes tanügyi költségek ...	587·51	600·—
18. Protestáns Irod. Társ. tagdíja ...	50·—	50·—
19. Közhirdetésből egy ..... egyháznak	228·56	228·—
20. Püspöki irodának (fűtés stb.) ...	824·—	824·—
21. Foncierének tűzbiztosításért ...	7.629·90	7.911·20
22. Zsinati költségek ...	10.121·37	12.000·—
23. Kerületi jkönyvekért ...	1.863·80	1.800·—
24. Zsoldos árvák részére főiskolának ...	272·—	272·—
25. Fiú Kálvineumnak ...	50·—	50·—
26. Leánykálvineumnak ...	300·—	300·—
27. Parockhiális könyvtárra ...	2.200·—	2.200·—
28. Konventi jkvekért ...	—·—	—·—
29. Püspöki titkáráért nyugdíjjárulék ...	42·84	50·—
30. Miskolci hitoktatóért nyugdíjjárulék ...	58·—	60·—
31. Vegyesekre ...	1.348·73	1.500·—
32. Portóváltás ...	2.240·—	1.800·—
33. Egyetemes névtárra ...	—·—	1.170·—
34. Sárospataki főiskola 400 éves fennállása ünnepi költségeire ...	—·—	2.000·—
35. Átmeneti tétel, mint egyenleg ...	—·—	3,737·16
Összesen ...	91.686·34	97,453·55

II. Vay—Mocsáry-alapítvány A) része.

Bevétel:

1. Kamatokból ...	291·—	200·—
Kiadás ...	291·—	200·—

III. Vay—Mocsáry-alapítvány B) része.

	1930. évi eredmény P	1931. évre előirányzat P
<i>Bevétel:</i>		
1. Kamatokból	111.—	100.—
<i>Kiadás:</i>		
1. Tőkésítésre	111.—	100.—

IV. Gróf Teleki—Szeremley—Szentés-alapítvány.

<i>Bevétel:</i> kamatokból ...	54.—	50.—
<i>Kiadás:</i> Főiskolának ...	54.—	50.—

V. Lelkeszi özvegy-árva gyámintézet.

<i>Bevétel:</i>		
1. Kamatokból	1.093·56	1.000.—
2. Hirdetésből	80·23	80.—
3. Részvénydíjből	480.—	480.—
4. Közigazgatási tártól	—.—	1.000.—
Összes bevétel ...	1.653·79	2.560.—
<i>Kiadás:</i> tőkésítésre ...	1.653·79	2.560.—

VI. Szükösi—Hollandi-tár.

<i>Bevétel:</i>		
1. Kamatokból	389·60	300.—
<i>Kiadás:</i>		
1. Prinster-alapítvány kamata Főiskolának	120.—	120.—
2. Pesti Keresk. Banknak	2·10	2·10
3. Tőkésítésre	267·50	177·90
Összes kiadás ...	389·60	300.—

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

1.	<i>Bevétel:</i> Kamatokból ...	36.—	36.—
	<i>Kiadás:</i> Tőkésítésre ...	36.—	36.—

A költségelirányzatok letárgyalása után számvevőszék megállapította, hogy a f. évi pénztári napló lezárása után a bevételi többlet 12.328 P 75 f, amely takarékpénztári folyószámlán, posta-

takarékpénztári csekk-számlán és készpénzben meglévőnek találtott.

Elnök indítványára a számvevőszék, a pénzügyi választmányal egyértelműleg javasolja a Főtiszt. és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek, hogy az elhalálozás folytán megüresedett egyházkerületi pénztárnoki állásra Dr. Kovács Kálmán ügyvéd, egyházi és egyházmegyei ügyész választassék meg, aki a pénztári tisztet jelenleg is — mint helyettes betölti.

Elnök az ülést délután 6 órakor berekeszti.

Miskolc, 1931 március hó 27-én.

Dókus Ernő
egyh.-ker. főgondnok,
számvevőszéki elnök

Dr. Kovács Kálmán
h. egyh.-pénztáros,
jegyzőkönyvvezető.

Kimutatás

az egyh. ker. pénztár kezelésében lévő tőkékről.

						Pengő
1.	1.	Nekézsenyi egyház tőkéje	---	---	---	11'68
2.	2.	" " "	---	---	---	1194'13
3.	4.	Szőgligeti " "	---	---	---	11'68
4.	5.	Boldvaszilasi " "	---	---	---	11'68
5.	7.	Papp János alapítványa	---	---	---	11'68
6.	8.	Kiss Józsefné alapítványa	---	---	---	11'68
7.	12.	Megyaszy István alapítványa	---	---	---	11'68
8.	13.	Vágássy Ferenc "	---	---	---	11'68
9.	14.	Felsőnyárádi egyház tőkéje	---	---	---	23'37
10.	15.	" " "	---	---	---	5'85
11.	19.	Miskolci egyház tőkéje	---	---	---	35'05
12.	21.	" " "	---	---	---	11'68
13.	22.	" " "	---	---	---	17'53
14.	23.	" " "	---	---	---	11'68
15.	24.	" " "	---	---	---	46'74
16.	25.	" " "	---	---	---	11'68
17.	29.	" " "	---	---	---	17'53
18.	31.	Ondi egyház tőkéje	---	---	---	23'37
19.	40.	Zádorfalvi egyház tőkéje	---	---	---	17'53
20.	47.	Vay József alapítványa	---	---	---	23'37
		Átvitel	---	---	---	1521'27

	Áthozat	Pengő
	---	1521·27
21. 48. Abodi egyház tőkéje	---	37·49
22. 54. Alsószuhai egyház tőkéje	---	11·68
23. 57. Balajti egyház tőkéje	---	25·19
24. 58. Borsodgeszti egyház tőkéje	---	11·68
25. 66. Egerszögi egyház tőkéje	---	38·09
26. 68. Gomba Mihályné alapítványa	---	5·68
27. 69. Gömörszöllösi egyház tőkéje	---	5·84
28. 74. Héthi egyház tőkéje	---	11·65
29. 78. Harsányi egyház tőkéje	---	75·96
30. 79. Hegymegi egyház tőkéje	---	25·11
31. 80. Hernádbüdi egyház tőkéje	---	38·09
32. 81. Hidvégardói egyház tőkéje	---	56·85
33. 84. Illésy Pál és neje alapítványa	---	11·68
34. 87. Kisgyöri egyház tőkéje	---	5·82
35. 92. Latinák Margit és Vilmos alapítvány	---	11·68
36. 95. Maklári egyház tőkéje	---	38·09
37. 96. Mezőkövesdi egyház tőkéje	---	17·48
38. 109. Sajóvámosi egyház tőkéje	---	3·46
39. 111. Sajóvelezdi egyház tőkéje	---	11·68
40. 112. Sárkány Sámuel alapítvány	---	239·67
41. 113. Szalonnai egyház tőkéje	---	5·83
42. 119. Székely Géza alapítványa	---	17·53
43. 120. Szuhafői egyház tőkéje	---	5·84
44. 129. Taktaharkányi egyház tőkéje	---	23·37
45. 131. Tardonai egyház tőkéje	---	5·83
46. 132. Tornakápolnai egyház tőkéje	---	11·68
47. 136. Tóth György-alapítvány	---	11·68
48. 137. Vágácssy Ferenc alapítvány	---	11·68
49. 140. Vattai egyház tőkéje	---	11·68
50. 141. Vámosujfalusi egyház tőkéje	---	3·45
51. 147. Zádorfalvi egyház tőkéje	---	23·37
52. 148. Záhonyi egyház tőkéje	---	4·66
53. 149. Zilizi egyház tőkéje	---	5·79
54. 152. Hejőszalontai egyház tőkéje	---	35·89
55. 161. Tanítóképezdei alap	---	4141·26
56. 163. Br. Baldácsy-alap tartalék	---	8335·40
57. 166. Püspöki özvegyek alapja	---	4563·—

Közgyűlésünk a számvevőszék jelentése alapján az egyházkerületi pénztárban kezelt tőkék, alapok s alapítványoknak tételről-tételre átvizsgált s okmányokkal igazolt 1930. évi számadását jóváhagyja s az elhunyt dr. Regéczy József volt pénztárnoknak, valamint dr. Kovács Kálmán h. pénztárnoknak az 1930. évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre, — lelkiismeretes és hűséges munkásságuk elismerése mellett, — a felmentést megadja s a számvevőszék javaslata alapján az 1931. évre vonatkozó költségelőirányzatot elfogadja.

12. Számvevőszék f. évi március hó 27-én tartott üléséből javasolja egyházkerületünknek, hogy az elhalálozás folytán megüresedett egyházkerületi pénztárnoki állásra Dr. Kovács Kálmán ügyvéd, egyházi és egyházmegyei ügyész választassék meg, aki mint h.-pénztárnok rátermettségét, hivatottságát. pontos, rendes, lelkiismeretes munkásságával eddig is megbizonyította.

Közgyűlésünk Dr. Kovács Kálmánt, — eddigi h. pénztárnoki minőségében is megbizonyított hűséges sáfárkodásának elismerése és hálás köszönetének kifejezése mellett, — az egyházkerületi pénztárnoki állásra megválasztja, tőle a hivatali esküt kiveszi, működésére s egyházkerületünk javára a közgyűlés színe előtt felajánlott szolgálataira a nagykegyelmű Isten gazdag áldását kéri.

13. Dr. Enyedy Andor missziói előadó a Főtiszt. Püspök Úrhoz intézett levelében bejelenti, hogy egyházkerületi missziói előadói tisztéről, — a konventi missziói előadói tisztségre való elhivatása következtében, lemond s amidőn hálásan köszöni az egyházkerü-

letnek s elnökségének beléje helyezett bizalmát, intézkedést kér utódjának megválasztása felől.

Közgyűlésünk — amidőn hálás elismeréssel és köszönettel adózik dr. Enyedy Andor missziói előadónak a missziói munkamezőn, egyházi életünk e töretlen, járatlan ugarán végzett alapvető, iránytszabó, lelkes és fáradhatatlan munkásságáért, épen e nagyfontosságú munkahivatás további áldásos végezhete érdekében felkérte őt, hogy lemondását vonja vissza s vezesse tovább is egyházkerületünkben a református keresztyén élet megújhodását munkáló missziói lélek- és életindítás munkáit.

Dr. Enyedy Andor, engedve az egyhangú kérés és bizalom feléje irányuló szeretetteljes megnyilatkozásainak, lemondását visszavonja s egyházkerületi missziói előadói tisztét továbbra is megtartja.

14. A királyhágómelléki ref. egyházkerület meghívta egyházkerületünket újonnan választott főgondnokának, Dr. Thury Kálmánnak f. évi május 27-én tartott beiktatási ünnepélyére. Főtiszt. Püspök úr e meghívásra közölte, hogy a mai viszonyok között egyházkerületünket a testvéregyházkerület örömnepélyén nem képviseltetheti, kifejezte azonban egyházkerületünk legbensőbb testvéri együttérzését s azt az óhaját, hogy az új főgondnok elnöktársával együtt sikerrel kormányozhassa egyházkerülete hajóját a háborgó vizeken, s ha az Úr kegyelme úgy akarja, kivezethesék majdan népüket a szolgálatnak házából.

Közgyűlésünk a Főtiszt. Püspök úrnak a testvéregyházkerület örömnepélyére szóló meghívására egyházkerületünk nevében küldött meleghangú üdvözlését s bensőséges együttérzésünknek kifejezésre juttatását hálás köszönettel nyugtázza s a

beiktatott főgondnoknak egyházkerületével kötött lelki szövetségére a nagykegyelmű Isten gazdag áldását kéri.

15. Olvastatott a tiszántúli ref. egyházkerület 1930. évi 357. sz. határozata, melyben egyházkerületünknek a Dr. Dóczi Imre elhunytá alkalmából kifejezett részvétéért hálás és őszinte köszönetét nyilvánítja.

Tudomásul szolgál.

16. Olvastatott az Országos Református Lelkészes egyesület által alapított Országos Református Védőszövetség elnökének az elmúlt 1930. évi október hó 30-án kelt, egyházkerületi közgyűlésünkhöz intézett kérelme, melyhez a szövetség szervezeti szabályzatát is mellékelte. Felterjesztésében arra kéri egyházkerületünket, hogy a maga hatáskörében támogatására méltassa a Szövetség munkáját, a kerületbeli gyűléseket a Szövetség fiókjának megalakítására hívja fel, egyben a Szövetség tagjai közé lépjen be.

Egyházkerületi közgyűlés az O. R. L. E. által alapított, a beadvány kelte óta a kizárólagosságnak még látszatától is megtisztított, f. évi május hó 7-én Budapesten a konventi székházban formálisan megalakult, címében Országos Református Szeretetszövetségre változtatott Szövetséget, mely magát az egyházi hatóságok védelme, ellenőrzése és támogatása alá helyezte, a legmelegebben ajánlja egyházkerületünk gyűléseinek pártfogásába és szeretetébe. Mivel a Szövetség feladataul az egyetemes egyház irányítása mellett a legnemesebb szociális és karitatív feladatok megoldását tűzte, a Szövetségbe való belépést szívesen ajánlja minden megkonfirmált református egyháztagnak figyelmébe. Ennek gyakorlati megvalósítása cél-

jából felszólítja a kebelbeli gyülekezeteket a Szövetség fiókjának megalakítására, maga részéről a Szövetséget erkölcsi támogatásban részesíti, egyházi életünk vezető egyéniségeinek anyagi és erkölcsi támogatásába különösen is ajánlja, az egyh.-kerületi pénzügyi választmányt pedig felhívja, hogy az egyházkerület szövetségi tagságát illetőleg őszi közgyűlésünkhöz tegyen javaslatot.

17. Olvastatott a tiszántúli ref. egyházkerület 1930. évi 404. sz. határozata, melyben megkeresi egyházkerületi közgyűlésünket avégből, hogy a tiszántúli egyházkerület példájára a Theologiai Szemlének a parochiális könyvtárak részére való megrendelését kötelezővé tenni sziveskedjék, miáltal az előfizetési díj nagymértékű leszállítása remélhető.

Egyházkerületi közgyűlésünk kívánatosnak tartja, hogy a lelkészeknek önművelésük céljából ez az egyetlen magyar nyelvű theologiai tudományos folyóiratunk a parochiális könyvtárak útján rendelkezésre álljon s ezért felkéri az egyetemes Konventet, hogy ezt az ügyet a Parochiális Könyvtárbizottsághoz letenni s tőle javaslatot kívánni kegyeskedjék.

18. Az alsóborsodi egyházmegye felterjeszti 1931. évi május 27-iki közgyűlésének határozatát, melyben kéri közgyűlésünket, hogy a miskolci református reál-gimnázium aggasztóan nehéz helyzetét illetékes helyen ismét feltárni és részére megfelelő segítséget kérni sziveskedjék. Egyszersmind kéri, hogy a ref. középiskolák fizetésekiegészítő államsegélyének törvényhozásilag biztosítása érdekében tegyen felterjesztést az Egyetemes Konventhez.

Közgyűlésünk aggodalommal látja a miskolci református reál-gimnázium nehéz

anyagi helyzetét s az Egyetemes Konvent útján ismételten felterjesztést intéz a Valás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz a kért rendkívüli államsegély mielőbbi kiutalása végett s egyszersmind felkéri az Egyetemes Konventet, hogy a ref. középiskolák fizetésekiegészítő államsegélyének törvényhozásilag leendő biztosítását s ez alapon középiskoláink anyagi bázisának biztos alapra helyezését a tanügyi kormányznál kieszközölni kegyeskedjék.

19. Egyetemes Konvent általános tudomásvétel céljából közli a következőket: 16—1931. sz., az 1931—33. évi cikluson igazolt konventi rendes és póttagokat; 24—1931. számú határozatában az egyetemes tanügyi bizottságnak az 1931—33. évi ciklusra történt megalakítását, mely szerint egyházkerületünkben a bizottságban konventi rendes tagok: Dr. Révész Kálmán, Janka Károly; konventen kívüli tagok: Domby László, Marton János; póttagok: dr. Mátyás Ernő, dr. Puky Endre; 67—1931. sz. határozatával azon javaslat mellőzését, hogy a segélyezési korhatáron túl is segélyeztessenek az olyan lelkészárvák, akik valamilyen kenyérkereső ipari vagy más pályára tesznek előkészületet; 102—1931. számú határozatával azt, hogy a heves—nagykunsági egyházmegyének az egyházmegyei missziói bizottságra vonatkozó módosító javaslatait a szabályzat végleges megszövegezésénél fontolóra veszi és végül 185—1931. sz. határozatában kifejezi abbeli reménységét, hogy a mai rendkívüli nehéz gazdasági helyzet enyhülésével református egyházunk módját fogja találni annak, hogy legalább egyetemi városainkban legyenek református internátusaink.

Tudomásul szolgál.

20. Egyetemes Konvent 323/1931. sz. határozatával felhívja egyházkerületünket arra, hogy a tanügyi bizottság 1930. évi kiadásaiból a szokásos felosztási kulcs

mellett reá eső 312 P 95 fillért küldje meg a tiszántúli ref. egyházkerület pénztárának.

Egyházker. közgyűlés felhívja pénztárnokát, hogy a határozatban feltüntetett összeget rendeltetési helyére küldje el.

21. Egyetemes Konvent 348/1931. sz. határozatával közli a m. kir. vall. és közoktatásügyi miniszter úrnak a lelkészek kongrua és családi pótlék igénye bejelentésének gyorsítása érdekében valamennyi püspöki hivattal is közölt 1/25—1931. sz. intézményét, 265/1931. sz. határozatával pedig a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 127.698/1930. IV. számú leiratát, melyből kiemeli azt a szabályt, amely szerint a gyermekmenhelyek kötelékébe tartozó gyermekek „csakis azonos vallású nevelőszülőkhöz helyezhetők ki“.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri püspök urat, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendeletét megköörözni, a gyermekmenhelyek kötelékébe tartozó gyermekek kihelyezésénél pedig a miniszteri leiratban foglalt elv gyakorlati érvényesülését figyelemmel kísérni s az ezzel ellentétes eseteket az egyetemes Konventnek jelenteni sziveskedjék.

22. Egyetemes Konvent 140/1931 sz. határozatában megküldi egyházkerületünknek az 1931—32. évekre szóló missziói munkaprogrammot.

Egyházkerületi közgyűlés felhívja az összes érdekelteket, különösen az egyházkerületi, egyházmegyei és gyülekezeti missziói bizottságokat a munkaprogrammban foglalt teendők végrehajtására.

23. Egyetemes Konvent 283/1931 sz. határozatával a népiskolai szakfelügyelet végleges rendezésének ez

idő szerint napirendről levételéről, 279/1931. sz. határozatában a népiskolai tanterv készítése körüli fejleményekről, 46/1931 sz. határozatában az olcsó Magyarázatos Újszövetség kiadása érdekében tett intézkedésekről, 153/1931. számú határozatában arról értesíti egyházkerületünket, hogy a püspöki javadalmak kezelését tárgyazó szabályrendelet alkotása az egyházkerületek véleménye szerint nem szükséges; 105/1931. sz. határozatával jóváhagyja az 1930. évi missziói segélyről való elszámolást, 59/1931. sz. határozatával helyesbíti Szegilong szórványnak anyaegyházhoz való beosztását, 103/1931. sz. határozatával pedig a missziói kérdő, illetve jelentőivekre vonatkozó kívánságoknak a missziói előadónak véleményezés céljából történt kiadásáról küld tájékoztatást.

Mindezen határozatok tudomásul vétetnek.

24. Olvastattak az Egyetemes Konventnek 1931. évi április hó 15—17. napjain tartott ülésében 41., 118., 131., 147., 159., 164., 188., 193., 284., 288., 291., 295., 304., 307., 308., 310., 320., 321., 347., 349., 351., 353., 356., 357., 359., 360., 363., 370. és 380. számú, egyetemes érdekű határozatok, amelyek a nyomtatásban már megjelent konventi jegyzőkönyvben szószerint olvashatók.

Egyházkerületi közgyűlés ezeket a határozatokat komoly figyelmeztetéssel ajánlja az egyházközségek vezetőinek, lelkészeknek és tanítóknak, a presbitériumoknak, iskolafentartóknak, az egyházmegyék espereseinek szerető és gondos figyelmébe, hogy egyfelől intézkedéseikben azokhoz alkalmazkodjanak, az azokban foglalt felhívásnak idejében tegyenek eleget, másfelől vegyenek tudomást egyetemes konventünknek mindazon erőfeszítéseiről, amelyekkel az államkormányánál iparkodik szolgálni és megvédeni érdekeiket. Egyéb-

ként mindezen határozatok tudomásul vétetnek.

25. Egyetemes Konvent 194—1931. sz. határozatában tudtul adja, hogy ragaszkodik az iskolai jelentések megtételénél követett ahhoz az eddigi rendszerhez, hogy a jelentések az egyházkerületre is, a konventre is külön-külön megtéteszenek s amennyiben erre nézve a statisztikai ívek elégtelensége okozna nehézséget, fegyelmileg teszi felelőssé az iskolák igazgatóit, hogy a gátló ok elhárítása céljából jelentsék ezt az Egyetemes Konventnek.

Valamennyi iskola igazgatójának figyelmébe ajánltatik szoros alkalmazkodás céljából.

26. Egyetemes Konvent 195/1931. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket, hogy a VK. Miniszter úr tudomásul vette a 279/1930. sz. alatt hozott ama konventi határozatot, hogy ott, ahol könyvkereskedés nincs, a tanító szerzi be a könyvkereskedőtől bolti áron az összes könyveket és tanszereket, és ugyancsak bolti áron juttatja el a tanulókhöz, ahol pedig könyvkereskedés van — a konvent maga is korábbi álláspontjának megváltoztatásával erre az álláspontra helyezkedik, — a tanító tudatja a tanulókkal, hogy mely könyvesboltokban vásárolhatják meg tankönyveiket.

Szoros alkalmazkodás céljából valamennyi iskola igazgatójának és tanítójának figyelmébe ajánltatik.

27. Egyetemes Konvent 204/1931. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket, hogy Gerda Sándor IV. éves hittanhallgató fegyelmi vétség miatt a debreceni Tisza István tudományegyetemről és a debreceni lelkész-képző-intézetből is kizáratott.

Tudomásul szolgál.

28. Egyetemes Konvent 116/1931. sz. határozatával tudomásvétel céljából közli középiskoláink és középfokú intézeteink igazgatóságaival, hogy a középfokú iskolákat látogató missziói kiküldöttek részére készített Utasítást elfogadta és azt felhasználás és miheztartás végett a Középfokú Iskolák Országos Református Missziói Bizottságának kiadta; 223/1931. sz. határozatával pedig tudatja, hogy a középiskoláinkban szedett, az állami középiskolákban szedett díjaknál lényegesen magasabb tandíjak és mellékdíjak aggasztó kihatásának gondolatában felterjesztést intéz a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a tanári fizetésekhöz való állami hozzájárulásnak 6%-al való csökkentésére vonatkozó rendeletét helyezze hatályon kívül, hogy középiskoláink magasabb díjak szedésére ez által se kényteleníttessenek; 224/1931. sz. határozatával utasítja középiskoláink igazgatóit, hogy a használandó tankönyveket a Konventől engedélyezett tankönyvek közül válasszák ki, a nem engedélyezett tankönyvek helyett pedig konventileg approbált könyveket vegyenek használatba, a leányközépiskolai tankönyvekre nézve az Egyetemes Konvent 1929. évi 138. sz. határozatának 3. pontját továbbra is érvényben tartva; 228/1931. sz. határozatával a harmadik testnevelési óráról szóló jelentés évről-évre leendő megtételét hangsúlyozottan kívánja; 259. sz. határozatában a nem református középiskolákban minden díjazás nélkül a vallást tanító egyéneknek köszönetét nyilvánítja; végül 270/1931. sz. határozatával a középiskolák tanári karainak évenként egy vagy több csendes nap megtartását figyelmébe ajánlja.

Egyházkerületi közgyűlés a középiskolák és középfokú tanintézetek igazgatóit és tanárait az e határozatokban foglalt rendelkezések foganatosítására felhívja, egyébként a tudomásul veendőket az érdekeltek számára tudtúl adja.

29. Egyetemes konventünk a fiúgimnáziumokat illetőleg 218/1931. számú határozatával azok igazgatóit felhívja az intézetükkel kapcsolatos köztartásokról szóló jelentések pontos felterjesztésére; 222/1931. sz. határozatában pedig elismeréssel övezi a fiúgimnáziumok cserkészcsapatainak s a csapatok buzgó vezetőinek céltudatos munkásságát.

Egyházkerületi közgyűlés e határozatokra ezen az úton is rátereli az illetékesek figyelmét a maguk miheztartása és további céltudatos munkára lelkesítésük céljából.

30. Egyetemes Konvent 227/1931. sz. határozatában felhívja a leányközépiskolák tanártestületeit a m. kir. VK. Miniszter úr által a leánygimnáziumok, leányliceumok és leánykollégiumok tantervéhez 540/05—1930. szám alatt kiadott Utasításra.

Egyházkerületi közgyűlés a miskolci leánygimnázium tanártestületét felhívja az Utasítás beható tanulmányozására s az abban lefektetett elvek alkalmazására és értékesítésére.

31. Egyetemes Konvent megküldi a tanítóképző-intézeteket érdeklő 241. és 244. sz. 1931. sz. határozatait.

Egyházkerületi közgyűlés a szóban forgó határozatokat a sárospataki tanítóképző-intézet igazgatójának különös figyelmébe ajánlja.

32. Egyetemes Konvent megküldi az alsófokú ipar-és kereskedelmi szakiskolák s az iparos és kereskedői tanonciskolák 1929—30. tanévi vallástanításának állapotáról szóló jelentéssel kapcsolatos 261—1931. számú határozatában foglalt rendelkezéseit, melyek ezekben az intézetekben a konventi tanterv megvalósítására, a vallástanításnak lehetőleg lelkeszjellegű egyénekkal

való ellátására vonatkoznak, amelyek ez iskolák növendékeire nézve a vasárnapi istenitiszteleten való részvételt igyekeznek biztosítani.

Tudomásul szolgál.

33. Egyetemes Konvent 263/1931. sz. jkvi ponttal értesíti egyházkerületünket, hogy az alsóborsodi egyházmegyének a hitoktatás ügyében beadott indítványával kapcsolatos felterjesztésünknek nem tehetett eleget, mivel a zsinat az idevonatkozó kérdéseket már letárgyalta és különben sincs semmi reménység arra, hogy az önálló hitoktatók helyzetének rendezésére a mai viszonyok között további lépéseket tehessen.

Tudomásul szolgál.

34. Egyetemes konvent 393/1931. sz. határozatával felkéri egyházkerületünket, hogy a tőkekamatsegélyt felvett egyházközségektől okmányolt számadást is kérjen be, azokat vizsgálja felül s ennek eredményét a jövő évi konventi ülésre jelentse; továbbá, hogy a jövőben a táblázatos kimutatásokat kitöltés végett az illetékes esperesekhez küldje meg.

Tudomásul szolgál.

35. Az egyetemes konvent 397/1931. sz. határozatával értesíti az egyházkerületeket, hogy a káplántartó helyé nyilvánítás iránt újabban felterjesztett kérvényeket csak abban az esetben veheti érdemi tárgyalás alá, ha a revízió során az állandó káplántartó helyek létszámából az egyes egyházkerületek legalább annyit törölnek, hogy a meghagyott és felvételre ajánlott káplántartó helyek száma ne haladja meg a régi létszám 90 %-át. Felkéri egyuttal az egyházkerületeket, hogy az állandó káplántartó helyek revízióját ennek a kívánalomnak szem előtt tartásával vigyék keresztül s annak eredményét az 1932. évi konventre terjesszék fel, mert az egyetemes konvent sem új káplántartó

helyeket el nem ismerhet, sem az eddigi 36 pengős fejenkénti és havonkénti járandóságot fel nem emelheti, míg a kívánt 10 %-os csökkentés meg nem történik.

Tudomásul szolgál.

36. Egyetemes Konvent 372/1931. sz. határozatával a kereskedelmi miniszter 140.540—1930. K. M. XIV. sz. értesítésének tudomásulvétele során felhívja az egyházkerületek útján az egyházközségek vezető tisztviselőit, hogy megfelelő hatásos formában igyekezzenek a vásártartó községeket olyan irányban befolyásolni és felvilágosítani, hogy azok maguk kérelmezzék vásárjaiknak hétköznapra való áthelyezését.

Közgyűlésünk a felhívást szívesen közvetíti az egyházközségek vezető tisztviselőihez.

37. Az egyetemes Konvent 373/1931. sz. határozatával 365/1930. számú határozatának megfelelően egyetemlegesen elrendeli, hogy a magyarországi református egyház összes iskoláiban a takarékosági nap október 30-án, ha pedig ez a nap vasárnapra esnék, ez esetben október 29-én tartassék meg.

Tudomásul szolgál.

38. Egyetemes konvent 362. sz. határozatával felhívja az egyházkerületek útján az összes lelkészeket, tanítókat, világi funkcionáriusokat, hogy földművelő népünket a megpróbáltatás szomorú idejében vegyék körül az együttlészenvedő testvéri szeretetnek, reménynyújtásnak lelket erősítő és fenntartó vigasztalásával. Lássák el anyagi ügyeikben tőlük telhető legjobb tanácsaikkal és segítségükkel, hogy ekként a gondok, nyomorúságok és veszélyek napjaiban összefogva és összetartva, mentsük meg földművelő népünket a hazának, az egyháznak, s Isten dicsősége szolgálatának.

Közgyűlésünk e felhívást szíves készséggel közvetíti az illetékesekhez.

39. Az Egyetemes Konvent 367/1931. sz. határozatával az egyházkerületek útján közhírré teszi, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 250/324—1930-ik sz. intézkedésében tudomás és megfelelő további eljárás céljából áttette a m. kir. belügyminiszter úr 53.300/1930. V. sz. alatt a vitézi címek utólagos feljegyzése tárgyában kelt rendeletét azzal, hogy ez a körrendelet nem terjed ki azon vitézi címek utólagos feljegyezhetésére, akiknek jogos viselői az 1896-ik év előtt születtek s így születési alapfeljegyzéseik még az illetékes egyházak által foganatosítottak.

Tudomásul szolgál.

40. Olvassatnak az egyetemes konventnek a népiskolákra vonatkozó határozatai: *a)* a 275. sz. határozat felhívja az egyházkerületeket az egyházközségek számánál történt változások feltüntetésére, az iskolát fenn nem tartó egyházak 18-al szaporodását előidéző okok s az iskoláikról lemondó egyházközségek jelentésére, az iskolák fejlesztése érdekében a mostani nehéz időkben hozott nagy áldozatok elismerése mellett a még mindig hiányzó 30 tanterem (kerületünkben 8) felépíttetésére, a higiéniai szempontból kifogásolt 229 tanterem e tekintetben is megfelelővé tételére, 894 felszeretlen tanterem felszerelésének kiegészítésére, az engedélyezett egységes tan- és vezérkönyvek beszerzésének és használatának ellenőriztetésére, az iskoláztatásra egyházi forrásból fordított kiadások teljes és pontos kimutatására, az iskolafentartási alap- és segélypénztár létesítésére, gyarapítására s ezek tőkésnek számszerű jelentésére, a statisztikai kimutatások készítésénél még most is meglévő hibák és hiányosságok megszüntetésére, a nem református alsófokú tanintézetekbe járó tanköteleseink hitoktatásáról jelentéstételre; *b)* a 276. sz. határozat felhívja az egyházkerületeket, hogy a más jellegű iskolába járó református tankötelesek vallás-

oktatásáról szóló rendes statisztikai kimutatással együtt az 1930—31-ik tanévtől kezdődőleg az egyházmegyék összesített statisztikai kimutatásait is terjesszék fel az egyetemes konventre s ehhez a kimutatáshoz csatoljanak évről évre a beírási díjak felhasználásáról szóló külön kimutatást is; *c)* a 277. számú határozat felhívja az egyházkerületeket, hogy a dunántúli egyházkerülethez hasonlóan a statisztikai kimutatásokkal együtt az egyetemes konvent vonatkozó határozataival kapcsolatosan tett intézkedésekről is tegyenek részletes jelentést; *d)* a 280. sz. határozat kimondja, hogy a népiskolai adatgyűjtést és szolgáltatást az 1931—32. tanévtől kezdve a módosított kimutatás szerint kell eszközölni; *e)* a 281. sz. határozat felhívja az egyházkerületeket, hogy az egyházmegyéktől két példányban olyan statisztikai összesítő kimutatást kérjenek, amelyben az egyes egyházközségek adatai is benne vannak pontosan összegezve; *f)* a 285. sz. határozat az egységes református népiskolai szervezet és szolgálati pragmatika sürgős megalkotása érdekében felhívja az egyházkerületeket, hogy az általuk esetleg eddig kiadott szolgálati szabályzatot az egységes népiskolai szervezet és szolgálati pragmatikára vonatkozó javaslataikkal együtt 1931 november 30-ig terjesszék be; *g)* a 287. számú határozat a református elemi iskolák 8 osztályúvá fejlesztése ügyében tett intézkedéseket; *h)* a 294. számú határozat a tanítóválasztás terén egységes eljárást biztosító szabályzat készítése érdekében felhívja az egyházkerületeket, hogy a most érvényben levő s idevonatkozó szabályzataikat figyelembevétel céljából, az egységes szabályzatra vonatkozó javaslataikkal együtt, az egyetemes konventhez sürgősen, legkésőbb 1931 november hó 30-ig terjesszék fel; *i)* a 296. sz. határozat felhívja az egyházkerületeket, hogy legkiválóbb egy-két tanítójuk, elsősorban a tanítóképző-intézetek gyakorlóiskolai tanítóinak nyári iskolai tanítóul Amerikába küldését — az amerikai egyházmegyék kikérendő támogatásával — mozdítsák elő; *j)* a 298. sz. határozat felhívja az iskolaszékeket, hogy ének- és tornaünnepélyeket rendezzenek s az azok mérsékelt beléptidijaiból

befolyó összeget a tanítói és ifjúsági könyvtáraik gyarapítására fordítsák; *k)* a 301. sz. határozat az egyházkerületek útján felhívja az iskolafentartó egyházakat, hogy elemi iskoláikat látogató ágostai hitvallású evangélikus tanulóikat csak a mi tanköteleseink által fizetett iskolafentartási díjak fizetésére kötelezzék; *l)* a 316. sz. határozat felhívja az egyházkerületeket, hogy a tanítói helyi javadalom mértékének megállapítására, illetve a helyi viszonyok mérlegelése alapján való újabb szabályozására nézve az egyházközségektől hozzájuk érkező kérvényeket közvetlenül terjesszék fel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz s ily ügyeket csak az esetben terjesszenek az egyetemes konvent elé, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ily irányban tett intézkedése sérelmes, illetve ha a felmerült konkrét kérelem alapján egységes állásfoglalás és egyöntetű eljárás válik szükségessé; *m)* a 318. sz. határozat felhívja a karcsai egyházat, hogy iskolájának megtartása és fejlesztése érdekében a megnyert második tanítói állás birtokában is tegyen meg minden lehető, egyházkerületünket pedig arra hívja fel, hogy a karcsai iskolának a helybeli állami iskolával a miniszter által kívánt együttműködése esetén egyházunk érdekeinek megóvásáról a legteljesebb mértékben gondoskodjék.

Alkalmazkodó tudomásul szolgálnak.

41. Egyetemes Konvent 248/1931. sz. határozatával megengedte, hogy a vakok intézetének zenész növendékei végbizonyítványuk alapján orgonista kántorképesítő vizsgálatot tehessenek valamelyik református tanítóképző-intézetben, az Egyetemes Konvent 63/1924. sz. határozatával megalkotott református orgonista-kántorképesítő vizsgálati szabályzat szerint.

Közgyűlésünk a határozatot közli a sárospataki tanítóképző igazgatóságával.

42. Egyetemes Konvent 256/1931. sz. határozatával felhívja mindazokat az egyházközségeket, amelyek

területén egyetem vagy más főiskola áll fenn, hogy az ifjúság vallásos és egyházas szellemben vezetése tekintetében végzett munkáról már a legközelebbi konventi ülés elé tegyenek az egyetemes tanügyi-bizottság útján jelentést.

Közgyűlésünk a határozatra felhívja az érdekelt miskolci és sárospataki egyházközségek figyelmét.

43. Egyetemes Konvent 329/1931. sz. határozatával a középiskolai Rendtartás 186. §-át a 179/1928. számú konventi határozat épségben tartásával akként módosítja, hogy a fiúközépiskolában járó leánytanulók nyilvános tanulói jellegének megállapítása évenként egyszer az évvégi bizonyítvány alapján történjék: igyekezzenek azonban a fiúközépiskolák igazgatói az akár nyilvános, akár magántanulóul jelentkező leányok szüleit arra bírni, hogy leányaikat leányközépiskoláinkban taníttassák

Közgyűlésünk a határozatra felhívja fiúközépiskolai igazgatóságaink figyelmét.

44. Egyetemes Konvent 350. sz. határozatával arra kéri a m. kir. kormányt, különösen pedig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy az egyházi adósegélyek és lelkészi korpótlékok teljes valorizációja, valamint a lelkészi helyi javadalmak egyetemleges újraértékelése útján a fizetéskiegészítő állámsegélyek megfelelő felemelése és a megvont lelkészi korpótlékoknak az államkincstár terhére leendő folyósítása iránt alkalmas időben intézkedni méltóztassék.

Tudomásul szolgál.

45. Egyetemes Konvent 106/1931. sz. határozatában utasította missziói bizottságát, hogy a missziói- és szórványsegélyek 75%-át az eddigi felosztási kulcs mellett utalja át rendeltetésszerű felhasználás céljából az egyházkerületekhez, a visszatartott 25%-ból pedig az Egyetemes Konvent a missziói bizottság javaslata alap-

ján fogja kielégíteni azokat az egyetemes jellegű igényeket, amelyeket az egyházkerületek mint ilyeneket bejelentenek. E határozat alapján Egyetemes Konvent 107. sz. alatt a missziói- és szórványsegély iránt hozzá felterjesztett kérvényeket elbírálás és illetékes elintézés végett egyházkerületünkhöz is megküldte.

Egyházkerületi közgyűlés felkéri elnök-ségét, hogy a kerületünk részére kiutalt missziói segélyt a kérelmező egyházak között az eddigi arányban ossza ki: az egyházmegyék útján pedig felhívja a missziói és szórványgondozó egyházakat, hogy egyetemes jellegű segélyigényeiket a Konventre való felterjesztés végett mielőbb jelentsék be.

46. Egyetemes Konvent 124/1931. sz. határozatában az alsózempléni egyházmegyének a 82/1930. sz. kerületi határozattal felterjesztett intézkedését helyeslőleg, elismeréssel és örömmel vette tudomásúl.

Tudomásúl szolgál.

47. Egyetemes Konvent 64/1931. sz. határozatával, az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézet végrehajtó-bizottságának jelentésére kimondotta, hogy a tagok nyugdíjának a megállapításánál a külföldi egyházban eltöltött szolgálat s az ezt megelőző hazai szolgálat is csak az esetben vehető figyelembe, ha a tag nyugdíjaztatását közvetlenül megelőzően legatább 5 évet szolgált megszakítás nélkül a hazai egyházban.

Tudomásul szolgál.

48. Egyetemes Konvent 95/1931. sz. határozatában felhívja az egyházmegyéket és egyházkerületeket, hogy különösen a szegényebb egyházközségek gyermekeinek

és ifjainak bibliával való ellátásában a maguk részéről is tegyenek valamit.

Egyházkerületi közgyűlés a felhívást melegen ajánlja az egyházkerületi és egyházmegyei missziói bizottságok figyelmébe.

49. Egyetemes Konvent 149—1931. sz. határozatával az alapítványokról és meghagyásos juttatásokról szóló, Lázár Andor dr. dunántúli egyházkerületi ügyész által készített s a dunántúli egyházkerület által hozzá felterjesztett szabályrendeletet egyházkerületünknek hasonló célú szabályrendelet készítésénél figyelembevételre megküldi azzal a felhívással, hogy egyházkerületünk esetleg meglévő, hasonló célú szabályrendeletét 1931 december 31-ig mutassa be az egyetemes konventhez.

Egyházkerületi közgyűlés a szabályrendelet megküldését köszönettel veszi; azt tanulmányozás végett ügyészének kiadja, saját szabályrendeletét pedig az egyetemes konventnek 1931 december 31-ig bemutatja.

50. Egyetemes Konvent 148—1931. sz. határozatával véleményt kér a balassagyarmati református egyházközségnek a 284—1930. sz. konventi határozatban, a konventi jegyzőkönyvben nyomtatásban olvasható javaslatára, miután az ágostai evangélikus testvéregyház a javaslat egyes pontjaiban való megegyezésre készségét nyilvánította.

Egyházkerületi közgyűlés felhívja az egyházmegyéket, hogy a javaslatra vonatkozó véleményeiket az őszi gyűlések után közvetlenül terjesszék fel, hogy a beérkezett vélemények összefoglalhatók és az egyetemes konventre továbbíthatók legyenek.

51. Egyetemes Konvent 152/1931. sz. határozatával közli a 932/1930. sz. zsinati felhívást, amely az egyházkerületekhez szól abban az irányban, hogy a megszünt, vagy megszűnés veszedelmének kitett egyházi hivatali állások javadalmi földjeire az egyházközség tulajdonjogának telekkönyvi kitüntetését biztosítsák, továbbá, hogy a lelkészi és tanítói állás megszüntetését kimondó egyházközségi határozatok jóváhagyásával kapcsolatban gondoskodjanak arról, hogy e felszabadult javadalmi földek jövedelméből első sorban a lelkigondozás költségei fedeztessenek, az ezt meghaladó jövedelmi rész pedig tőkésíttessék a megszünt állás újból felállíthatása érdekében.

Egyházkerületi közgyűlés a Zsinat határozatát tudomásul veszi s az abban foglaltakat az egyházmegyék és egyházközségek előljáróinak figyelmébe ajánlja.

52. Egyetemes Konvent 154/1931. sz. határozatával közli az általa elfogadhatónak nyilvánított, a nem állami elemi iskolai tanítói állások javadalmának gyarapítására juttatott OFB földek leszámítására vonatkozó 865—I/59—1930. sz. vallás- és közoktatásügyi miniszteri leiratot, egyszersmind felhívja az egyházkerületet, hogy sürgősen utasítsa azokat az egyházközségeket, melyek az OFB által juttatott földeket nyertek, hogy az OFB-hoz adjanak be kérvényt az egyház részére juttatott föld jövedelmének minden korlátozás nélkül az egyházközség fenntartására fordíthatása és a tanítói javadalmul szolgálás korlátjának a telekkönyvből törlése iránt

Egyházkerületi közgyűlés a közlést és az azzal kapcsolatos felhívást tudomásul veszi.

53. Egyetemes Konvent 186/1931. sz. határozatában kimondotta, hogy a Magyar Iskolaszanátorium egyesület céljaira való adakozást nem kívánja kötelezővé tenni, hanem elegendőnek tartja, ha közép- és polgári isko-

láink a Szanatórium egyesület céljaira való adakozásra évenként felhívják növendékeik figyelmét.

Egyházkerület a határozatot tudomásul veszi és a kebelbeli középiskolák előljáróságának figyelmébe ajánlja.

54. Egyetemes Konvent 187.1931. sz. határozatával fenntartja és kibővíti az elemi és középfoku iskoláinkba járó növendékek filmoktatása tárgyában hozott 138—1930. sz. határozatát: egyházkerületünknek ez ügyben a Magyar-Holland Kulturgazdasági r. t. ellen emelt panaszára pedig felhívja a vallás- és közoktatásügyi minisztérium figyelmét.

Egyházkerületi közgyűlés a határozatot tudomásul veszi s arra a kebelbeli iskolai előljáróságok figyelmét felhívja.

55. Olvastatnak az egyetemes Konventnek theologiai akadémiánkat érdeklő következő határozatai: 196. sz. a. őszinte elismerésének és nagyrabecsülésének érzésével örökíti meg — nyugalomba vonulása alkalmából — jegyzőkönyve lapjain dr. Rácz Lajos sárospataki theol. tanár kiváló érdemeit s kívánja, hogy lankadatlan munkakedvét s a tudás és toll szeretetét a kegyelem Istene tartsa meg nyugalma éveiben is; felhívja az egyes theologiák figyelmét a hallgatók száma emelkedésének közelebbi indokolására, a túltermelés kérdésével való beható foglalkozásra, az általuk élvezett stipendiumok adatainak bejelentésére, az alapító levelek másolatainak bemutatására; a 199. sz. a. kimondja, hogy a négy éves theologiai tanterv fenntartása mellett a tanítóképesítés megszerzéséhez szükséges vizsgálatok egységesen a theologiai szakoktatás három első évére osztandók be, az idevonatkozó vizsgálati és egyéb díjakat a református tanítóképző-intézetekben fizetendő (131—1925. sz. konventi határozat) vizsgadíjak félösszegében állapítja meg, egyúttal felkéri a vallás és közokt. miniszter urat, hogy az állami tanítóképzőkben

is hasonló vizsgadíjakat állapítson meg; 200. sz. a. az egyházkerületek betérjesztett véleményes javaslatai alapján aziránt kérdezi meg az egyházkerületeket, vállalják-e egyenként vagy esetleg egymással társulva annak a lehetővé tételét, hogy theologusaink a segédlelkészi vizsga letevése után a kötelező két segédlelkészi év egyikén egy vagy több református tanítóképző-intézetben tanítói oklevelet szerezhessenek, esetleg csupán segédlelkészek számára tartandó egyéves tanfolyamon?

Közgyűlésünk e határozatot intézkedés végett a sárospataki theol. akadémia igazgatóságának kiadja.

56. Egyetemes Konvent 203. sz. határozatával Szabó István lelkészi oklevelének honosítását köztudomásra hozza.

Örvendetes tudomásúl szolgál.

57. Egyetemes Konvent 207/1931. sz. határozatában a Sárospatakon 1930 szeptember hó 25—26-ik napjain tartott vallástanárképesítő vizsgálatról szóló jelentés tudomásúl vétele során felhívja a bizottságot, hogy a vallástanári vizsgálaton a kellő szigor alkalmazásával igyekezzék e vizsgák színvonalát emelni: egyúttal kimondja, hogy külföldi jelöltek csak érettségi bizonyítványuk és lelkészi oklevelük honosítása után bocsáthatók vallástanári vizsgálatra.

Tudomásúl szolgál.

58. Egyetemes konvent közli a magyarországi ref. fiúgimnáziumok 1929—30. évi állapotáról szóló jelentés során hozott 216. sz. 5 pontból álló határozatát.

Közgyűlésünk a határozatot tudomásul veszi s az abban foglaltakra a kebelbeli középiskolák igazgatóinak és tanártestületeinek figyelmét elnökség útján felhívja.

59. Egyetemes konvent 233. számú határozatában a miskolci reálgimnázium tervezett internátusa részére kért államsegély tárgyában leérkezett miniszteri leiratot sajnálattal veszi tudomásul; az intézet válságos anyagi helyzetéről mélységes szomorúsággal és féltő aggodalommal értesül s az intézet igazgatóságának 16.000 P rendkívüli államsegély kiutalványozása iránti kérvényét a legmelegebb ajánlással terjeszti fel a vallás és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Közgyűlésünk hálás örömmel veszi tudomásul az egyetemes konventnek a miskolci reálgimnázium iránti jóindulatát.

60. Egyetemes Konvent 242. sz. határozatában elrendelte, hogy a vallástanítói oklevél szövegében a könnyen félreértést okozható „Vallástudományok“ kifejezés helyett „Református Vallástan“ tétessék.

A határozatot közgyűlésünk intézkedés végett kiadja a sárospataki református tanítóképző igazgatójának.

61. Egyetemes Konvent 246/1931. sz. határozatában a kántorképzés ügyében kiküldött bizottságnak általa elfogadott javaslatait életbeléptetés végett egyházkerületünk útján megküldi a kerületbeli sárospataki tanítóképző-intézetnek.

Közgyűlésünk a javaslatot leteszi a tanítóképző-intézet igazgatójához.

62. Egyetemes konvent 112/1931. sz. határozatával jelentéstételre hívja fel a testvér-egyházkerületekkel együtt egyházkerületünket is az iránt, hogy a diakónusképzést önállóan, vagy a többi egyházkerületekkel közösen ohajtja-e megvalósítani.

Egyházkerületi közgyűlés felhívja az egyházmegyéket, hogy e kérdésben őszi

közgyűlésünkhöz terjesszék fel véleményüket.

63. Egyházkerületünk 1930. évi 110—5. sz. határozatával felhívta az egyházmegyéket, hogy vegyék sürgős revízió alá közigazgatási szükségleteiket, azok csökkentésére minden lehetőség szerint törekedjenek, 1931. évi költségelőirányzataikat már ezekkel a csökkentett közigazgatási szükségleteikkel állapítsák meg s a költségvetéseikben ily módon elért megtakarítás összegéről tavaszi közgyűlésünkhöz tegyenek jelentést. E felhívásra az abaúji egyházmegye részletes költségvetést terjeszt fel, felsorolja a takarékoság érdekében szükségesnek talált intézkedéseit s megállapítja, hogy azoknak jóváhagyása esetén a közigazgatási költségek 50°-kal fognak apadni s egyszersmind kéri az egyházkerületet is, hogy saját kebelében is tegye meg a közigazgatási költségek apasztására vonatkozó intézkedéseit. — Az alsóborsodi egyházmegye jelenti, hogy az egyházmegye közpénztára a legszerényebb keretek közt mozgó költségvetést készített. Az alsózempléni egyházmegye jelenti, hogy a takarékoság szem előtt tartásával elkészített 1931. évi költségvetése a múlt évihez képest 1000 P megtakarítást tüntet föl. — A felsóborsodi és gömör-tornai egyházmegyétől jelentés nem érkezett.

Közgyűlésünk az abaúji és alsózempléni egyházmegye jelentését tudomásul veszi; az alsóborsodi egyházmegyét felhívja az elért megtakarítás összegéről való jelentésre; a felsóborsodi és gömör-tornai egyházmegyét pedig jelentésüknek a püspöki hivatalhoz július hó 15-ig leendő felterjesztésére. Az abaúji egyházmegyének azt a javaslatát, hogy az egyházmegyei, egyházkerületi, konventi, zsinati jegyzőkönyvek csak az esperesi hivatalnak és a 8 járás vezetőjének küldessenek meg s azok árának megfizetése alól a gyülekezetek men-

tesíttessenek, közgyűlésünk nem teheti magáévá, mivel a felsőbb egyházi hatóságok működését és határozatait minden lelkésznek ismernie kell, különben is azoknak kisebb számban való nyomatása lényegesen megdrágítaná azoknak árát s így nagyobb megtakarítást nem jelentene, legfeljebb, amint a felsőborsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének 3. sz. felterjesztett határozata is kívánja, e jegyzőkönyvek terjedelmének apasztását tartja kívánatosnak. Éppen úgy nem fogadhatja el közgyűlésünk a Névtáraknak és hasonló kötelező füzeteknek 10 évi időközönként való kiadását, amint ezt a felsőborsodi egyházmegye 4. sz. felterjesztett határozata ajánlja, mivel e Névtárak ily hosszú időköz alatt teljesen elavulnak s használhatatlanokká válnak. Az abaúji egyházmegyének a takarékoság érdekében hozott egyéb intézkedéseit jóváhagyólag veszi tudomásul közgyűlésünk; az egyházkerületi közgyűlésnek évenként egyszer vagy kétszer való összehívását pedig az elnökség bölcseségére bízza.

64. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlése tisztelettel terjeszti fel esperesének azt az elgondolását, hogy: „kéressék fel a főt. egyetemes konvent közbenjárása abban a tekintetben, hogy a kongruából — a konventi főtanácsos úr közbenjárásával — havonként a nyugdíjárulékokat az illetékes esperesek levonathassák.“ A felterjesztés szerint a lelkipásztorokat nem érné sérelem, mert ők maguk is szívesen tudnák biztonságban nyugdíjintézetünket.

Egyházkerületi közgyűlés — noha tudatában van annak, hogy a kongrua törvény szerint le nem foglalható, a kérelmet, — mivel az a nyugdíjintézet érdekét

kívánja szolgálni, — az Egyetemes Konventhez felterjeszti.

65. Az alsóborsodi egyházmegye május 27-iki ülésének határozata alapján:

Közgyűlésünk a legnagyobb aggodalommal látva egyházainknak egyre megdöböntőbbé váló súlyos helyzetét, mely még nehezebbé lesz a folyton szaporodó, megfélemtetőszerűen, egy-egy rendelettel kivetett terhek folytán, kéri az egyetemes konventet, kegyeskedjék erre a körülményre a magyar tanügyi kormányzat figyelmét a legnagyobb eréllyel felhívni s egyházaink iskolai terheinek könnyítését sürgetni, mert gyülekezeteink nagyrésze alig bírja már e terheket s kénytelen lenne iskoláit bezárni, pedig felekezeti iskoláink megszűnése kétségkívül nemzeti veszedelmet is jelentene.

66. A felsőborsodi egyházmegye részint egyházlátogatói számvevőszékének javaslata alapján, részint a meszesi egyházközség lelkészének kérvényére, melyhez a f. évi április hó 7-én a meszesi iskolának és a tanító államsegélyének megszüntetése ügyében miniszteri intézkedésre kelt püspöki leirat is mellékeltetett, kéri egyházkerületünk hathatós közbenjárását aziránt, hogy a meszesi ref. iskola meghagyassék s a tanító részére a fizetéskiegészítő államsegély kiutaltassék.

Egyházkerületi közgyűlés érthetetlenül áll a meszesi ref. iskola ügyével és államsegélyével szemben, mivel az ügyiratokból azt állapítja meg, hogy a meszesi ref. iskolába járó tankötelesek létszáma a törvényes 30-as létszámot meghaladja, amelyre nézve a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr egyetemes Konventünkkel

általánosságban megállapodásra jutott. Nem tudja azért megérteni a VK. Miniszter úr azon elhatározását, hogy e létszám mellett miért akarja megszüntetni a meszesi ref. iskolát, tanítójától megvonni az államsegélyt és végrehajtani egy oda tervezett állami iskola létesítését?

Annál kevésbé tud eligazodni ezen a kérdésen, mivel ugyancsak az ügyiratok szerint a róm. kath. iskola tanítója, kinek iskolájában a törvényes létszámon aluli 19 tanköteles jár, korábbi elutasítás után az államsegélyt újabban megkapta, mert azt számára a VK. Miniszter úr kiutalta.

E szembetűnően egyenlőtlen elbánást egyházkerületünk nem tudja megérteni, miért is az ügy sürgősségére való figyelemmel az egyetemes Konvent elnökségét tisztelettel felkéri, hogy kegyeskedjék e rejtélyes esetet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnál tisztázni, mert ha Meszesen a körülmények: a tankötelesek nem magas létszáma, az életnek az államra is nehezedő gazdasági válsága, az egy iskola fenntartása mellett szólnak, abban az esetben egyházkerületünk a tankötelesek lényegesen nagyobb számánál fogva a ref. iskola fenntartását és oda a más vallású tankötelesek beutalását tartja törvényesnek, közérdekűnek és helyénvalónak.

67. A felsőborsodi egyházmegye május 28-án tartott közgyűlésének 1. sz. a. felterjesztett határozatával kéri egyházkerületünket, hogy a kulturadó a búza folyó ára szerint vettessék ki az egyházakra, mert az igazsággal ellenkezik az, hogy az egyházak kétszeresét fizessék annak, amit kapnak pl. bérletbuzából.

Közgyűlésünk, tekintettel arra, hogy a kulturadó létesítése alkalmával számbavehető segélyt akart nyújtani elsősorban a sárospataki főiskolának, majd későbbben a kulturadóban szintén részeltetett két miskolci középiskolának is és ezt az adót csak azért állapította meg búzában, mert akkor ez mutatkozott legállandóbb érték-mérőnek, s ez a közép- és felsőiskoláink részére tervezett segély lényegtelen kis összegre zsugorodnék a mai rendkívül alacsony buza-árak mellett, pedig ez intézeteinknek éppen most van fokozottabban szükségük a segítségre, mivel az állami fizetéskiegészítés 6°/_o-kal redukáltatott, de tekintettel másrésről egyházaink nehéz és egyre nehezebbé váló helyzetére is, mivel a búzaárak ingadozása miatt állandó érték-mérő nincs, továbbra is az elnökség bölcs belátására bizza a kulturadó búza-értékének megállapítását.

68. A felsőborsodi egyházmegye május 28-iki közgyűlésének 2. szám alatt felterjesztett határozatával egyházkerületünktől utasítás kiadását kéri arra nézve, hogy más egyházközségből esküdni óhajtó párt csak az illetékes lelkésztől hozott írásbeli engedély alapján eskethessenek meg a lelkészek.

Közgyűlésünk, mivel ez egyházunknak régi és állandó joggyakorlata, mely törvényhozásunkban is szabályozva van, külön utasítás kiadását sürgősen tartja.

69. A felsőborsodi egyházmegye 5. sz. határozatával felterjesztett javaslatát arra nézve, hogy egyetemes konventünk kéressék fel az összes hazai református egyházakra kiterjedő kötelezettséggel egy országos református biztosító intézet mielőbbi megalakítására,

tekintettel az idevonatkozó állami törvényekre legalább egyelőre olyan formában, hogy a tervezett intézet egy már engedélyezett és működő biztosító intézet érdekkörébe kapcsolódják bele s egyelőre csakis a tűzbiztosításra korlátozódják, és pedig az egyházi épületeken kívül a református hívek épületeire is; az esetlegesen felkinált élet-, jég- és egyéb fajta biztosítást csak képviselőileg vegye fel ügykörébe.

Közgyűlésünk felterjeszti az egyetemes konventhez.

70. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 jun. hó 13-iki üléséből a köziskolai szék felterjesztésére bejelenti egyházkerületi közgyűlésünknek, hogy Szabó Ernő főiskolai ének- és zenetanár felesége: Szebeny Márta, aki előbb róm. kath. volt, ref. egyházunk tagjai sorába felvételre.

Tudomásul szolgál.

71. A sárospataki főiskola köziskolai széke 1930 dec. 19-ik üléséből jelentette a főiskolai igazgató-tanácsnak, hogy Dr. Dóczi Jenő nyug. miniszteri osztálytanácsos a közigazgatóhoz intézett levelében tudatta, hogy boldogult édesatyja, dr. Dóczi Imre végakarátában a sárospataki főiskolának 2000 P (kettőezer) pengőt hagyományozott azzal a rendeltetéssel, hogy ez összegből egy, az ő nevét viselő alapítvány létesíttessék, melynek évi kamata fele részben a ref. gimnázium olyan szegénysorsú növendékének adassék, aki a klasszika-filológiai tanulmányokban a tanári kar ítélete szerint kiváló előmenetelt tanúsít. A kamat másik fele pedig olyan világi községből származó, szegénysorsú növendéknek illessen, aki legalább jó előmenetelű s a főiskola bármely szakában (gimnáziumban; tanítóképzőben, theológián) tanul. Dr. Dóczi Jenő az alapítványi összeget a főiskolai pénztárba befizette; az igazgatótanács a gazdasági választmány által elkészített alapító-

levelet elfogadta és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés kegyeletes érzésekkel fogadja a Dóczi Imre-alapítványról szóló jelentést. Az alapítványtevő néhai Dóczi Imrének, főiskolánk egykori növendékének, aki eleitől fogva végig főiskolánkon tanult és mindig büszkesége volt főiskolánknak, a későbbi országoshírű tudósnak, tankönyvírónak és tanügyi vezérnek, a puritán életű nagy közéletű férfiúnak, a nagy kálvinista tanárnak emléket kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében. Mély tisztelettel hódol a végakarátában is hálajelét megbizonyítani vágyó dr. Dóczi Imre emléke előtt. Fiának, dr. Dóczi Jenő nyug. min. osztálytanácsosnak pedig, a súlyos veszteség felett érzett mély részvéte mellett egyúttal köszönetet mond a végakarát valósításában főiskolánkkal szemben is tanusított jóindulatáért. A főiskolai gazdasági választmány által elkészített s az igazgató-tanács által elfogadott és felterjesztett alapító-levelet megerősíti.

72. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a főiskolai szék előterjesztése alapján jelenti, hogy özv. Fegyverneky Jánosné szül. Bogáthy Terézia volt korláthelmeci lakos még életében a Duna-bank ungvári fiókjába 2000 ck helyezett el kamatozó betétként, mely összeget a szeretett sárospataki Alma Maternek kívánt juttatni. Özv. Fegyverneky Jánosné 1928 szeptember 4-én elhalt s utána leszármazó örökös nem maradt. Az összeget dr. Sutka István ügyvéd főiskolánkhöz eljuttatta, akinek tájékoztatásából megállapítást nyert, hogy az alapítványtevő szándéka az volt, hogy „ez összeg alapítványként kezeltessék s annak évenkénti kamatai jó tanuló szegény diák segélyezésére fordíttassanak“. Az igazgató-tanács az alapít-

ványt elfogadásra ajánlja az egyházkerületi közgyűlésnek.

Egyházkerületi közgyűlés tudomásul veszi az alapítványról szóló jelentést; elrendeli, hogy néhai Fegyverneky Jánosné neve a főiskola jóltevői sorába iktattassék. Kegyeletes érzésekkel hódol a nemeslelkű hagyományozó emléke előtt. Dr. Sutka István ügyvédnek pedig köszönetét fejezi ki a szíves és előzékeny készségért, amelyet a főiskola iránt érzett hálás szeretettől vezettetve, az alapítvány létesítése körül végzett fáradozásaival megmutatott.

73. A sárospataki ref. főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a köziskolai szék előterjesztésére jelenti egyházkerületünknek, hogy Zemplén vármegye közönsége nevében főiskolánkon a 400 éves jubileum alkalmából 10.000 pengős alapítvány tétetett, illetőleg addig is, míg az összeg befizetése megtörténhetik, annak évi kamatjövedelme címén egy Zemplén vármegyei születésű jó tanuló ifjú részére évi 600 P ajánlatott fel, mely összeget a tanári kar ajánlata alapján a törvényhatósági bizottság fog odaítélni.

Egyházkerületi közgyűlésünk nagy örömmel értesül a Zemplén vármegye közönsége nevében tett és egy tanulóknak minden költségét fedező tekintélyes alapítványról s azért úgy Zemplén vármegye egész közönségének a főiskola kulturális hivatásának megbecsülő méltánylásáért és támogatásáért, mint az alapítvány tétele körüli kétségtelen döntő jóindulatú közreműködésükért Széll József főispán és Bernáth Aladár alispán uraknak legmelegebb köszönetét fejezi ki. Az alapítványt elfogadja és megbízza a főiskolai gazdasági választmányt, hogy az alapítványtevő Zemplén vármegyével lépjen összekötte-

tésbe s az alapító-levelet szerkessze meg és terjessze egyházkerületi közgyűlésünk elé.

74. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a köziskolai szék előterjesztésére jelenti egyházkerületi közgyűlésünknek, hogy özv. Zelles Lajosné néhai férje nevére és emlékére 100 P-ós alapítványt fizetett be a főiskolai pénztárba azzal a rendeltetéssel, hogy annak mindenkori kamataiból a gimnázium kezdő folyamán a magyar történelemből legkiválóbb ref. vallású tanuló jutalmaztassék. Az igazgató-tanács az alapítványt elfogadta, annak az alapítványok könyvébe való feljegyzését elrendelte.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését és tett intézkedését tudomásul veszi, az alapítvány tétele alkalmából hálás kegyelettel emlékezik meg b. e. Zelles Lajos volt főiskolai tanárról és özvegyének szives áldozatkészségéért hálás köszönetét fejezi ki.

75. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a köziskolai szék előterjesztése alapján jelenti, hogy Szabados Béla, a Nemzeti Zenede főigazgatója jubileumi énekül a hozzá küldött szövegek közül a Szigethy Ferenc sajószentpéteri lelkész költeményét fogadta el és azt zenésítve, a sajátkezüleg írott partitúrában f. évi januárban a közigazgatóhoz megküldötte. Az eredeti kéziratok a jubiláris iratokkal együtt a főiskolai levéltárban nyertek elhelyezést.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai igazgató-tanács javaslatára a legmelegebb köszönetét és hálás elismerését fejezi ki úgy a dalszöveg írójával, főiskolánk egykori kedves tanítványával: Szigethy Ferenc sajószentpéteri lelkésszel szemben, mint még nagyobb mértékben érezve a

leköteleztetést — Szabados Béla, a Nemzeti Zenede főigazgatójával szemben, aki, bár főiskolánkkal semmi közelebbi kapcsolatban nem áll, minden tiszteletdíj nélkül szíves volt az ünnepi dalt megírni s azt saját kéziratában megküldeni. Ezzel jubiláris ünnepélyünket olyan értékkel gazdagította, amely maradandó hátlára kötelez. Ennek jelen jegyzőkönyvben is kifejezést adva, egyházkerületünk elrendeli, hogy erről mindkét szerző jegyzőkönyvi kivonatban értesíttessék.

76. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a köziskolai szék előterjesztésére azzal az indítvánnyal járul az egyházkerületi közgyűléshez, hogy egyházkerületünk a volt szabolcsi legációk tárgyában testvéri szeretettel keresse meg a tiszántúli egyházkerületet a legációkat illetőleg a régi rend fentartása érdekében. Több szabolcsi egyházközségből ugyanis levél érkezett főiskolánkhöz, hogy a tiszántúli egyházkerület új rendelkezései értelmében nem fogadhatnak többé pataki legátust. Megindultság és fájdalom nyilatkozik meg az átiratokban. A pataki főiskola ifjúságának is igen-igen fontos kérdése az, hogy cca 40 tiszántúli legációtól elesik. Az a kapcsolat, amely e legációkat a pataki főiskolához kötötte, nagyon régi, századokra nyúlik vissza. A pataki főiskola nyerte meg és szervezte hajdan e legációkat. Még az 1906-ban kiadott „legációk névsora“ is 40 tiszántúli legációt sorol fel, amelyek ide tartoztak. A pataki főiskola az egyházkerület megcsonkítása folytán így is legációinak mintegy a felét elvesztette. Ezt a nagy veszteséget fokozná a századok szokásjogán idetartozott legációk elvétele. Tiszántúlról ma is igen sok tanulója van a sárospataki főiskolának. Azért fordul elő aztán egyik másik tiszántúli levélben, mely a legáció ügyét tudatja, ilyen kifejezés: „mi vitatjuk még e határozatnak (t. i. a tiszántúli szabályrendeletnek) jogosságát, legalább egyszer, mint a főiskola tanítványai, szeretnénk pataki legátust

fogadni . . . Nem tudjuk, honorálják-e kivánságunkat.“
 „Nem rendelkezünk szabadon az ünnepi jótéteménnyel,
 de talán legalább húsvétra Patakról fogunk kérni.“
 „Fájdalommal tesszük e bejelentésünket, mert mind-
 hárman (lelkész aláírók) sárospataki diákok voltunk
 s fáj az ősi iskolától elszakadni, de egyházi felsőbb
 hatóságunk erre kényszerít.“ „Nem tudom, hogy az
 ilyen tisztos ősi kapcsolatot helyes-e mintegy múzeumba
 tenni.“ „Azt hiszem azonban, hogy a régi lelket nem
 lehet egykönnyen megoldani s a lélek egyenlő meleg-
 séggel marad hű ezután is a sárospataki emlékeinkhez“
 stb. Fentiek alapján javasolja a köziskolai szék, hogy
 a szabolcsi legációk legalább annyiban őriztessenek
 meg, hogy évenként két, esetleg egy alkalommal Sáros-
 patak küldhessen a régi szabolcsi legációkba ünnepi
 követet. Régebben is volt erre példa; Beregszász, mely
 húsvétban mindig debreceni, karácsonykor és pünkösd-
 kor pataki legátust fogadott. A köziskolai szék annyi-
 val is inkább előterjeszti ezt az indítványt, mert a mi
 egyházkerületünk sok terhet viselő kis egyházközségei-
 nek megfeszített áldozatkészségéből folyó jótéteményei
 egyre kisebb összegűek s nagyon megkivánják, hogy
 a régi tiszántúli legációinkhoz ragaszkodjunk, hiszen
 főiskolánkat valóban a szegények iskolájának tartják
 s nálunk a tanulók segélyreszorultsága nagyobb, mint
 más főiskolák növendékeinél.

Egyházkerületi közgyűlésünk testvéri
 szeretettel teszi át a sárospataki főiskola
 igazgató-tanácsa által előterjesztett és el-
 fogadásra ajánlott indítványt a tiszántúli
 egyházkerülethez, kérve ez anyagi és lelki
 szempontból fontos kérdésben megértő és
 bölcs határozatát.

77. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsának 1931
 június hó 13-iki ülésén köziskolai szék 1930 december
 19-iki üléséből jelentette, hogy az elekciónális bizottság
 a szublegációk tárgyában különösen sajnálatosnak
 tartja a beírást, specifikálást, de különösen azt, hogy

a gyülekezetek közül sok, mindenféle okból elzárkózik a szublegátus fogadása elől. A régi tradícióknak kicsinyes érdekek és szempontok által való mellőzése egyre kisebbre szorítja ennek az intézménynek a körét éppen akkor, midőn általános helyeslés mellett erkölcsi alapokra helyeztetett ez intézmény és visszanyerte ősi beneficium jellegét. Indítványozza tehát, hogy a felsőbb hatóságok útján egyházkerületi közgyűlésünket arra kérjük, hogy hívja fel a lelkész urat arra, hogy ahol a legutóbbi időig, a háború előtt szokásban volt, továbbra is lehetőleg ismét fogadjanak szublegátust. Hiszen az elszakítás következtében így is nagyon sok szublegáció elveszett ez idő szerint. Már pedig sok érdemes, szegénytanulónk részére a szublegáció, mint anyagi segély is számottevő, — a tapasztalatszerzésnek és világban forgolódásnak pedig pótolhatatlan alkalmát jelenti.

Az igazgató-tanács a régi nemes hagyományok tiszteletbentartása és tanulóink jogos érdekének védelme végett az indítványt, helyes indokainál fogva elfogadja s azt a főtiszt. egyházkerülethez felterjeszti, azzal egészítve ki, hogy ahová a háború előtt kerületünk mai területén járt szublegátus, oda ezentúl is járhasson s ez alól kivétel csak a legátus nemfogadásra hozott határozat kiterjesztése és alkalmazása mellett történhetik.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatára a sublegációkra vonatkozó előterjesztést elfogadja és határozati erőre emeli.

78. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 július hó 13-iki üléséből a köziskolai szék előterjesztése alapján jelenti egyházkerületünknek, hogy dr. Csengery Kálmán nyug. tiszt. orvos 500 P alapítványt tett főiskolánknál, melyet „Gönczy József—Csengery Béla“ néven kell nyilvántartani. Ennek kamatát egy példás magaviseletével és hitbuzgalmával kitűnő ref. vallású VIII. oszt. tanuló kapja. Ha az illető lelkészi pályára menne és tanulmányait a sárospataki theológián

végezné, úgy az alapítvány kamatainak élvezésében a theologia végzéséig meghagyassék, különösen akkor, ha mint theologus a belmissziói munkák végzésében is szorgoskodik. Az 500 P-t be is fizette és hogy annak kamatát már a jubileumi évben élvezhesse valamely érdemes tanuló, azért külön 35 P-t küldött. Az igazgató-tanács az alapítványt elfogadta.

Egyházkerületi közgyűlésünk mély megindultsággal fogadja el alapítványtevőnek hálás kegyeletből fakadt nagylelkű alapítványát. A nemes célú alapítványért jegyzőkönyvi kivonatban is kifejezi őszinte, igaz szívből fakadt hálás köszönetét. Mikor kijelenti, hogy az alapító kifejezett szándékát mindenkor teljes tiszteletben tartja, a főiskolai gazdasági választmányt felhívja, hogy a szokásos formáknak megfelelő alapító-levelet készítse el és a nemes lelkű alapítót kérje fel annak aláírására.

79. A sárospataki theol. kar 1931 június 5-iki gyűléséből az igazgató-tanács útján jelenti az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy május hó 19—22. napjain tanítóképző-intézetünkben megtörtént II. éves hallgatóinknak a tanítóképző-intézeti I—IV. osztályból való különbözeti vizsgája. Részint az a körülmény, hogy hallgatóinknak e vizsgára való készüléséből hiányzott a munkát fölöttebb megkönnyítő önkéntesség és a megfelelő lelki készség s így a tanítóképesítés megszerzéséhez szükséges munkakényszer voltának tudatától nem tudták magukat mentesíteni, de még inkább az a tény, hogy hallgatóink egy része megfelelő zenei hallással, vagy pedig a lelkész- és tanítóképzés összevonása által megszokozódott követelményeknek eleget tenni tudó szellemi felszereltséggel nem rendelkezik, — a különbözeti vizsgán következetesen éreztették a maguk hatását. A vizsgázó 20 hallgató körül 12 megbukott, tehát a vizsgázók 60%-a. Theologiai kar, mint a múlt évben, úgy az idén is szomorúan tapasztalta azt, hogy a lel-

kész- és tanítóképzés ez összevonása lelkészképzésünknek is minden tekintetben kárára van, mert hallgatóinknak a theologiai tudományokban való elmélyedését s amint ez a gyakorlati theol. tanárának évvégi jelentéséből olvasható: a gyakorlati munkásságban való részvételét is fölöttébb akadályozza. S miután az első különbözeti vizsga szomorú eredménye csak megerősítette a theol. kart ama elvi meggyőződésében, hogy a lelkész- és tanítóképzés egybevonása mind a kettőnek kárára van s ugyanezt a tanítóképző-intézet tanári karának a lefolyt vizsgálatról az igazgató-tanács-hoz intézett jelentése is hangsúlyozza, az igazgató-tanács útján kéri az egyházkerületi közgyűléstől ama javaslatának megerősítését, hogy a mostani I. éves hittan-hallgatóktól a jövő iskolai évben már ne követeltessék a tanítóképesítéshez szükséges tárgyak tanulása, a tanítóképző-intézet I—IV. osztályából már különbözeti vizsgára állott 20 hallgató közül 7 — miután az ének- és zenetanár szakvéleménye szerint zenei hallással nem rendelkeznek — mentessék fel a tanítóképesítő vizsgálatok letételének folytatólagos kötelezettsége alól s csupán a megfelelő zenei hallással rendelkező 13 tanuló köteleztessék a már megkezdett munka folytatására s a tanítói oklevélnek a jövő esztendőben való megszerzésére.

Az igazgató-tanács egyrészt a theol. kari, másrészt a képző-intézet tanári karának jelentései alapján meggyőződvén arról, hogy a lelkészképzés és tanítóképzés egybevonása mindkettőnek csak kárára van, a theol. kar javaslatát jóváhagyólag tudomásul veszi s azt az egyházkerülethez felterjeszti

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatára a theol. kar és a tanítóképző-intézeti tanártestület jelentései alapján a theol. kar előterjesztésének helyt ad, azt megerősíti. A lelkész-tanítói oklevél megszerzéséről pedig addig a döntésig, amelyet egyetemes konventünk e tárgyban hozni fog, más pont alatt hozandó határo-

zattal intézkedik. Jelen jegyzőkönyvi pont az egyetemes konventre felterjesztetik.

80. A sárospataki theol. kar a lelkésztanítóság kérdésének megoldását anyaszentegyházunk érdekében mindvégig rendkívül fontosnak tartja, addig is, míg az egyetemes konvent 200/1931. sz. határozatában tervbe vett egy éves tanfolyam ügye megoldást nyer, miután végző hallgatóink közül egyesek tanítói oklevelet óhajtának szerezni, 1931 június 5-iki gyűléséből az igazgató-tanács útján azzal a felterjesztéssel járul az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy azoknak a IV. éves hittanhallgatóknak, akik a tanítói oklevelet megszerzeni óhajtják akik egyébként mint segédlelkészek elhelyezkedni nem tudnának, tegye lehetővé tanítóképző-intézetünkben az V. évre való beiratkozását s a képzőintézetben meglévő kedvezményekben való részvételét.

Az alsóborsodi egyházmegye f. évi május hó 27-iki közgyűléséből azt az indítványt terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a segédlelkészi oklevelet megszerzett ifjak közül azok, akik mint segédlelkészek elhelyezkedni nem tudnak és hajlamot is éreznek a tanítóságra, vétessenek fel a sárospataki tanítóképző-intézet V. évfolyamára, tegyenek különbözeti vizsgát, legyenek rendes hallgatói az V. évfolyamnak és így szerezzék meg a tanítói oklevelet s ez az év tudassék be nekik az egyik gyakorló segédlelkészi évbe.

Igazgató-tanács a lelkésztanítóság kérdésének anyaszentegyházunk érdekében való illetén megoldását a maga részéről is fontosnak tartva, felkéri az egyházkerületet arra, hogy 1. részesítse előnyben a lelkészi pályára készülő, érettségizett ifjaknak a tanítóképző-intézetbe való felvételét; 2. a theológiát végzett ifjaknak a tanítóképző-intézetbe való felvételét mozdítsa elő oly módon, hogy az illetők a theol. internátusban lanknának s a legáció kedvezményében részesülnének; 3. a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnál eszközölje ki azt, hogy a tanítóképző-intézet V. évfolyamának létszáma 40-re emelhető legyen.

Egyházkerületi közgyűlésünk a theol. kar előterjesztését, amellyel azonos jellegű alsóborsodi egyházmegyénk javaslata is, elfogadja. Felhívja a sárospataki tanító-képző-intézeti tanártestületet és a sárospataki theol. kart e kérdéssel kapcsolatban konkrét intézkedések tételére. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz az V. osztály létszámának 40-re emelésére nézve előterjesztést tesz és egyetemes konventünket felkéri a lelkésztanítóság ügyének, az egyetemes konvent 200/1931. sz. határozata szerint tervezett végleges rendezésére.

81. A sárospataki theologiai kar 1931 június 8-iki gyűlésének jegyzőkönyvéből a köziskolai szék és az igazgató-tanács útján azzal a javaslattal járul az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a „Sárospataki ref. főiskola tanárainak szolgálati szabályzata“ III. része o) pontjának első bekezdését határozatilag megváltoztatni méltóztassék. Az említett rész említett pontjának első bekezdése így hangzik: „A főiskolai bérházakat első sorban csak rendes tanár bérelheti, nem rendes tanár csak akkor, ha rendes tanár nem vállalkozik. Az egyminőségű tanároknak főiskolai bérházhoz a főiskola szolgálatában eltöltött idő alapján, idősebbégi sorrendben van joguk.“ E szöveg a theol. kar által javasolt módosítás után így hangzanék: „A főiskolai természetbeni lakásokat csak rendes vagy véglegesen alkalmazott rendkívüli tanár bérelheti, helyettes tanár csak akkor, ha rendes vagy rendkívüli tanár nem vállalkozik. Az eképpen jogosított tanároknak főiskolai bérházhoz a főiskola szolgálatában eltöltött idő alapján, idősebbégi sorrendben van joguk.“

Javaslatát indokolásául theol. kar felhossa 1. azt, hogy a theol. akadémia rendkívüli tanárai véglegesítve vannak; 2. hogy a rendkívüli tanársághoz lelkészi oklevél és theologiai doktorátus szükséges, ami a helyettes tanárokkal szemben rendkívüli tanárra nézve

három évi hátrányt jelent; 3. hogy a rendes tanársághoz egyetemi magántanári képesítés szükséges, ami a theol. doktorátus megszerzése után szintén több, de legalább is 3—4 évet vesz igénybe, úgy hogy a theol. akadémiai rendes tanárok 6—7 évvel kerülnének hátrányba a többi véglegesített tanár mellett. Theologiai kar e súlyos indokokra hivatkozva kéri a szolgálati szabályzat javasolt módosítását s egyuttal azt is, hogy ennek hatálya visszaható erővel azonnal érvénybe lépjen, mihelyt azt az egyházkerületi közgyűlés elhatározta.

A köziskolai szék a theologiai kar javaslatát nem fogadta el. De az igazgató-tanács a felhozott indokok alapján annak helyt adott s jóváhagyás és megerősítés végett pártolólág terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatára — méltányolva a theol. kar érveit — a theol. kar előterjesztését elfogadja és megerősíti. A „Szolgálati szabályzat“ III. része o) pontjának első bekezdését tehát így változtatja meg: „A főiskolai természetbeni lakásokat csak rendes vagy véglegesen alkalmazott rendkívüli tanár bérelheti; helyettes tanár csak akkor, ha rendes vagy rendkívüli tanár nem válalkozik. Az eképpen jogosított tanároknak főiskolai bérházhoz a főiskola szolgálatában eltöltött idő alapján, idősebségi sorrendben van joguk.“

82. A sárospataki theologiai internátus igazgatója a theol. kar megbízásából az igazgató-tanács elé terjesztette jóváhagyás és az egyházkerületi közgyűléshez való felterjesztés végett a theol. internátus Rendtartását és Házirendjét, melyet az igazgató-tanács 1930 szept. 10-iki ülése 22. számú határozatával ideiglenesen már életbe léptetett.

Az igazgató-tanács mindenekelőtt köszönetet mondott és őszinte elismerését fejezte ki Marton Jánosnak

azért a munkájáért, amelyet a theol. internátus Rendtartásának és Házirendjének elkészítésére fordított s mindkét munkálatot letárgyalta, a stiláris módosításokat a szövegben azonnal keresztülvitte, a Házirendet elfogadta és a maga hatáskörében megerősítette, a Rendtartást pedig jóváhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztette. (L. függ. 1.)

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatára a sárospataki theol. internátus Rendtartását elfogadja és megerősíti.

83. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a gymn. igazgató előterjesztése alapján jelentést tesz egyházkerületünknek az angol tanszékek ellátása tekintetében eddig történt intézkedésekről.

A gondnokság, hogy megfelelő angol tanárok legyenek a fokozatosan fellépő szükséglet biztosítására s a teljes számban szükséges későbbi 4 (négy) angol tanszéknek betöltésével fennakadás ne legyen, a V. K. Miniszter úrral történt többszöri tanácskozás után és hozzájárulásának megnyerésével, a tanszékek betöltése tekintetében a főisk. igazgató-tanács hozzájárulásának feltétele mellett és reményében, az 1931—32. iskolai évre alkalmazni óhajtja 1. *Szabó Gyulát*, aki Sárospatakon végezte a theol. akadémiát, utána Angliában volt 1½, esztendeig, majd a budapesti tudományegyetemen tett alapvizsgálatot az angol-latin szakcsoportból s most esedékes a szakvizsga letétele. A V. K. Miniszter úr kész elengedni a gyakorló évét, illetve a sárospataki ref. gimnáziumnál töltendő h.-tanári szolgálatát gyakorló évnek fogadja el és így egy év múlva a pedagógiai vizsgálat sikeres letétele után, mint okleveles tanár töltheti be azt a munkakört, amelyre a főiskola kiszemelte és amelyért anyagilag is támogatta. — A második tanszéket 1932—33. szeptemberében úgy kívánják betölteni, hogy *Molnár Benjámint*, aki az Ötvös Kollégium tagja, aki állami ösztöndíjjal 2 évet

töltött amerikai egyetemen, s akit az Eötvös Kollégium igazgatója a legmelegebben ajánlott, — a mostanában megszerzendő szakvizsgája után (angol-magyar) a V. K. Miniszter úr kegyességéből, állami ösztöndíjjal egy évre angol egyetemre segít azzal a Molnár B. által írásban adott kötelezettséggel, hogy Angliából való visszatérése után szolgálatára fog állani a főiskolának, ha kívánja. — A 3-ik tanszék 1933—34-től kerül betöltésre s erre dr. *Dezső László* van kiszemelve, aki a debreceni egyetemen szerevve ref. lelkészi oklevelet, két esztendeig az aberdeeni egyetem hallgatója volt s mint ilyen, ott angol nyelven letette a gimn. különbözeti vizsgálatot s utána filozófiai doktori fokozatot nyert. Ez idő szerint Nyiregyházán hitoktató s egyúttal a budapesti egyetem hallgatója 1931 februártól s mint ilyen, értesítése szerint az angol-magyar nyelvi szakcsoport főtárgyaiból jelesen kollokvált. Miután kívánatos, hogy vágya szerint is az egyetemi előadásokat rendszeresen látogathassa s így annál alaposabb szakismeretekkel lépjen a főiskola szolgálatába, folyamodvánnyal fordul a főiskolához, hogy tanári képezése megszerzését anyagi támogatással tegye lehetővé. — A 4-ik tanszék személyi vonatkozásában ez alkalommal még nem történhetett konkrét intézkedés, de az újabb időben az egyetemen angol nyelvre beiratkozottak száma és a miniszter úrnak lekötelező kegyessége az angliai egyetemekre küldésnél reményt nyújtanak arra, hogy kellő időben megfelelő angol tanárt fog kapni iskolánk. — Több oldalról felhangzott az az óhaj, hogy az angol nyelvnek lehető tökéletes elsajátítására született angol tanár is alkalmaztassék. Ezt úgy a miniszter úr, mint a gondnokság a legteljesebb mértékben helyeselve, világi gondnok urunk személyes tárgyalásai során sikerült a Miniszter urat megnyerni arra, hogy ő vállalja magára a született angol tanár alkalmazását és fizetését. Ez ügy a nyert tájékoztatás szerint folyamatban van. — Megállapítást kell nyernie annak is, hogy az internátussal kapcsolatban felállítandó tanári székek anyagi fedezetüket honnan nyerik? A V. K. Miniszter úr nyilatkozataiból kitetsző-

leg, az angol tanszékeket a V. K. Minisztérium tárcája vállalja, de később magának az internátusi költségvetésnek kell fedeznie. Miután tapasztalataink az internátus jövedelmezősége tekintetében nincsenek, az előzetes számítások ezeket nem vehették figyelembe, a főiskola anyagi viszonyai pedig nem engedik remélni sem, hogy onnan nyerjék fedezetüket, másrésről a minisztérium vezetésében előbb-utóbb beállható, bár részünkről éppen nem kívánt változások váratlan helyzetet állíthatnak elő, szükségesnek látszik e kérdésről is megállapodás és határozathozatal.

Igazgató-tanács a legteljesebb elismeréssel és köszönettel hagyta helyben a gondnokságnak az angol tanári székek betöltése és biztosítása tárgyában eddig tett intézkedéseit s fölkérte, hogy ezentúl is bölcs belátása szerint intézkedjék, hogy fennakadás ne következhessek be. — Ez alkalommal is megragadta az alkalmat, hogy különösen hálás köszönetet mondjon dr. Klebelsberg Kunó V. K. Miniszter úrnak meg nem fogyatkozó szives jóindulatáért és áldozatkészségéért, mellyel főiskolánkat a mai válságos időkben támogatja nagy céljai elérésében. E kegyes jóindulatnak egyik erős bizonyosága az is, hogy az angol tanszékek anyagi ellátásának biztosítását saját tárcájára vállalta és mély tisztelettel kéri fel, hogy ezt a biztosítást legmegfelelőbbnek tartott formában, iskolánk érdekében mindenkorra biztosítani kegyeskedjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk tudomásul veszi a főiskolai igazgató-tanácsnak, illetve a főiskolai gondnokságnak az angol tanári tanszékek betölthetése és biztosítása tárgyában eddig tett intézkedéseit, a maga részéről is mély hálával örökíti meg ezúttal is jegyzőkönyvében dr. gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter úr lekötelező szivességű jóindulatát és főiskolánkat nagy céljai érdekében támogató áldozatkészségét. Egyúttal azzal a tiszteletteljes kérelemmel járul a vallás-

és közoktatásügyi miniszter úrhoz, hogy a gimnáziumi angol tagozattal kapcsolatban felállítandó tanári székek anyagi fedezetének biztosítását a legmegfelelőbbnek tartott formában, iskolánk érdekében mindenkorra biztosítani kegyeskedjék.

84. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből az egyházkerületi közgyűlés útján az egyetemes Konvent elé terjeszti a sárospataki gimn. angol ágazata számára egybeállított angol tantervet, amelyet a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban egy felkért bizottság, az ügyosztály vezetőjének elnöklete alatt letárgyalt és elfogadott. Miután ezt a javaslatot sárospataki gimn. igazgatónk készítette, abban egyházi vonatkozásban semmi olyan nincs, ami főiskolánk szellemi és erkölcsi hagyományaival ellentétben volna; sőt mivel a VI. osztály olvasmányai körébe belevett „Anglia vallási, egyházi életének történetét . . . szokásait ismertető olvasmányok olvasását“ s az írók kiválasztásánál is gondoskodás történt, hogy a felekezeti érdekek sérelmet ne szenvedjenek, a tanterv felekezeti szempontból is nyugodt lélekkel terjeszthető fel az egyházkerületi közgyűlés, ill. az egyetemes Konvent elé hozzájárulás és jóváhagyás végett. (L. függ. 2.)

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett angol tantervet jóváhagyja és megerősíti, életbeléptetéséhez hozzájárul s egyúttal e határozatát tudomásulvétel végett az egyetemes Konvent elé felterjeszti.

85. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből a gimn. szék javaslatára előterjesztést tesz a tankönyvváltoztatásokra vonatkozólag.

Az új tantervnek a legfelsőbb osztályban is életbe lépésével kapcsolatos tankönyvváltoztatások elkerülhetetlenek, a szaktanárok közül a következő változtatásra vonatkozó kérvények adtak be: a) Urbán B. és Szilágyi B. kéri, hogy a Böhm—Tankó Bölcsészeti

előtan helyett legyen szabad dr. Kornis Gyula: Lélektan és logika c. művét bevezetni, mivel nyelvének megfelelőbb volta, anyagának beosztása és az elfogadott műszavak használata ajánlja. *b)* Dr. Jakob Károly kéri, hogy folytatólagosan a VIII. osztályban a Lux—Theisz-féle könyv, ha approbációt nyert, bevezethető legyen, mivel az alsóbb osztályokban már mindenütt azokat tanítjuk. *c)* Tárczy Árpád kéri, hogy legyen szabad folytatólagosan a VIII. osztályba is bevezetni a Madai-féle Magyarország oknyomozó történetét, ha approbációt nyert. *d)* Benkő Béla tanár kéri, hogy folytatólagosan legyen szabad bevezetni a Szijártó-féle Fizika II. részét is, ha a Konvent engedélyezte. *e)* Szilágyi Benő kéri, hogy a tanári testület tegyen előterjesztést az igazgató-tanács-hoz annak engedélyezése céljából, hogy a jövő iskolai évben a görög tanítási anyag a VIII. osztályban a következő legyen: Platon, Aristoteles és Újszövetségi részek; így aztán mellőzhesse az egyházi atyáktól olvasandó részeket. Legyen szabad olyan engedélyezett könyvet használni, amelyik a fenti íróktól közöl szemelvényeket. Idáig ilyen könyv még nem jelent meg. — A gimn. szék Kornis könyvének a bevezetését nem ajánlhatja, mivel konventi engedélyt nem nyert. A többi előterjesztést elfogadja és pártolólag terjeszti fel.

Igazgató-tanács a gimn. szék előterjesztését a tankönyvekre vonatkozólag azzal fogadja el, hogy olyan könyvet, amely konventi engedélyezést nem nyert, csak abban az esetben szabad használni, ha abból a tárgyból konventileg approbált tankönyv nincs.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tankönyvváltoztatások tárgyában a gimn. szék és az igazgató-tanács megegyező javaslata értelmében dönt azzal a hozzáadással, hogy a tanártestületek általában kerüljék a felesleges tankönyvváltoztatásokat és csak a feltétlenül szükséges változtatásokra nézve tegyenek előterjesztést.

86. A sárospataki főiskola és tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa 1931 jun. hó 13-iki üléséből a tanítóképző-intézeti igazgató előterjesztésére jelenti egyházkerületünknek, hogy a vallás- és közokt.-ügyi miniszter 840/I/19—1930. számú rendelettel Révay Ödön, Ecsedy Lajos tanárokat és Tóth Mihály gyakorlóiskolai tanítót — miután egyházi szolgálatba való lépésüket kinyilvánították — áttette a nemállami tanszemélyzet létszámába 1930 jan. 1-től kezdődő hatállyal; egyházkerületi közgyűlésünk azonban nevezetteket formálisan még nem választotta meg.

Igazgató-tanács a jelentésben foglaltak alapján felterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűléshez, hogy Révay Ödön, Ecsedy Lajos tanárokat és Tóth Mihály gyak. isk. tanítót 1930 január 1-től kezdődő érvénnyel válassza meg.

Az egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslata alapján Révay Ödön, Ecsedy Lajos tanárokat és Tóth Mihály gyakorló iskolai tanítót — miután egyházi szolgálatba való lépésüket kinyilvánították — formálisan is megválasztottnak nyilvánítja ki s életükre és működésükre Isten gazdag áldását kéri.

87. A sárospataki főiskola és tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből felterjeszti megerősítésre a tanítóképző-intézet 1930—31-ik évi költségvetését, amelyet igazgató-tanács a hozzácsatolt indokolással együtt letárgyalt és elfogadott.

Indokolás

a sárospataki református tanítóképző-intézet 1931—32. évi költségvetéséhez.

Bevételek:

- ad. 1. E díjak ugyanazok, mint amelyeket a múlt évben is szedtünk.
- ad. 2. A növendékek e befizetése is egyezik a múlt évvel. E díjak az egyes címekben kifejezett célnak megfelelően elköltetnek.
- ad. 3. Tartásdíj alatt azt a díjat értjük, melyet a növendékek (az

internátusiak) étkezésért, lakásért, fűtésért, világításért, mosásért, egyezőval teljes ellátásért fizetnek. E bevétel is ugyanannyi, mint a mult évben volt, azonban, hogy a növendékek egyetemlegesen a terheket könnyebben viselhessék, a mult évi 44 P teljesdíjat 40 re. a féldíjat 22 ről 20 ra szállítottuk le, ezzel szemben a teljes díj és féldíj közé negyedsegélyt, az ingyenes és féldíj közé háromnegyedsegélyt állítottunk be. Ily módon az eddiginél több növendéket segíyezhetünk

ad. 4. Mint az előző évben.

ad. 5. " " " "

ad. 6. Becslés alapján.

ad. 7. A nem állami tanszemélyzet országos nyugdíjintézetének fizetendő nyugdíjárulékot a fenntartó részben a tanárookra harúja át, állami mintára fizetésükből levon egy és fél % -ot.

ad. 8. A fizetési táblázatban felsorolt igazgatónak és hét tanárnak a törzsfizetése és családi pótléka 90% a.

ad. 9. Az állammal kötött szerződés értelmében.

ad. 10. " " " " " "

Kiadások:

I. Személyi kiadások:

ad. 1. A fizetési táblázatban feltüntetett összegek az állami tanárok és gyakorlóiskolai tanítók fizetésének megfelelően vétettek fel.

ad. 2—3—6. A folyó évi tapasztalat alapján javasoljuk.

ad. 4. A nem állami tanárok országos nyugdíjintézetének kivetése szerint.

ad. 5. A Társadalombiztosító a díjakat lényegesen felemelte, innen származik a többlet. A cselédek létszámában változás nincs.

II. Dologi kiadások:

ad. 1., 6., 7. A folyó évi tapasztalat alapján irányoztatott elő.

ad. 2—3. Mind a szertárak, mind a könyvtárak gyarapítása, mivel ezekben sok pótolnivaló van, szükségessé tette ezeknek az előirányzását.

ad. 4. A bútorzaton a folyó iskolai évben végeztettünk számottevő javítást, újítást, jövőre a karbantartásra elég a felvett összeg.

ad. 5. Az épületfenntartás költségeit növelni fogja egy 600 m nyi bádogtetejű épület javítása, miniumozása, festése, továbbá az illemhelyen és a virágházon szükséges átalakítások költsége. Ezért a nagyobb összeg.

ad. 8. Több helyiségbe bevezettük a villanyt s ezért a 400 P több kiadás.

ad. 9. A tornacsarnok portalanítási költsége emeli e tételt 400 P vel.

ad. 10. Az étellemezés költségei az előző évi létszámnak megfelelően havi 24 P-ös alapon vannak számítva.

ad. 11—12. Mint az előző évben.

ad. 13. Valamivel kevesebb az előző évinél.

ad. 14. Itt elég utalnom az ad. 2. bevételre tett megjegyzésemre.

Sárospatak, 1931 június 10-én

Kovács Dezső

igazgató.

Fizetési táblázat.

Sorszám	Tanári s egyéb állások	Fiz. oszt.	Család- tagok sz.	Törzs- fizetés P	Családi pótlék P	Hadi pótlék P	Lakás- pénz P
1	Kovács Dezső igazgató	VI. 2.	4	6024.—	652·80	—	Term.
2	Révay Ödön r. tanár	VI. 2.	2	6024.—	326·40	—	1124.—
3	Ecsedy Lajos r. tanár	IX. 3. (1932 I. 1-től IX. 2.	1	2490.—	163·20	—	526.—
4	Egey Antal h. tanár	—	—	1608.—	—	—	396.—
5	Ujszászy Kálmán h. tan.	—	—	1608.—	—	—	Term.
6	Varga Gábor h. tanár	—	—	1608.—	—	86·40	„
7	Zilahy Ferenc h. tanár	—	—	1608.—	—	—	„
8	Tóth Mihály gy. isk. tanító	VIII. 1.	3	3480.—	489·60	86·40	659.—
9	Szathmáry Ferenc gy. isk. tanító	X. 2., 1932. I. 1-től X. 1.	1	2220.—	163·20	—	462.—
10	Engelberth Rezső gazd, óraadó	—	—	824·40	—	—	—
11	Klacsó Béla ének-, zeneóraadó	—	—	824·40	—	—	—
12	Irnök	—	—	960.—	—	—	—
13	Intézeti orvos díjazása	—	—	600.—	—	—	—
Tanárok összesen				29878·80	1795·20	172·89	3369.—
14	Gazdasszony	—	—	960.—	—	—	—
15	Kertész	—	—	1092·	—	—	—
16	Int. szolgáló (Iván)	—	—	684.—	504.—	—	—
17	3 kisegítő szolgáló 10 óra à 280 P	—	—	840·	—	—	—
18	4 köztart. cseléd 10 óra à 280 P	—	—	1120·	—	—	—
19	1 főzőnő 10 óra à 40 P	—	—	400·	—	—	—
20	1 köztartási cseléd 12 óra	—	—	336·	—	—	—
Szolgák összesen				4532.—	504.—	—	—
Tanárok és szolgák együtt				35310·80	2299·20	172·80	3369.—
Fizetések összesítése :							
Tanárok stb. törzsfizetése				35.310·80 P			
„ „ családi pótléka				2·299·20 „			
„ „ hadi pótléka				172·80 „			
„ „ lakáspénze				3.369· — „			
Mindössze				41.151·80 P, azaz			
Negyvenegyezeregyszázötvenegypengő 80 fillér.							

<i>Bevétel.</i>	Az 1931/32. évre előírányozva P	Az 1930/31. évben P
1. 165 növendék beírási- és egyéb mellékdíja (beírási díj 1·50, bútor 4·—, épületfenn-tartás 20·—, fűtési 7·—, fürdő 4·—, beteg-ápolás 8·— P), összesen á 44 50 P ...	7.342·50	7.565 —
2. 165 növendék alapszerűen kezelt egyéb befizetései (kirándulási díj 1·50, kézimunka-díj 4·—, önképzőköri díj 1·50, osztály könyvtári díj 1·50, sportdíj 2·40, filmdíj : 2·24, értesítődíj 3·—, tanárokháza 2·—, kulcsletét 0·62, tanárok gyermekei nevelte-tési alapja 2·24, Prot. Tantügyi Szemlére 0·50, s végül Iskolaszanatóriumra 1·— P), összesen á 22·50 P. (Lásd a 14. számú kiadási tételt), ...	3.712·50	
3. Tartásdíjakból:		
a) 18 teljesfizető után á 400 P	7.200 — P	
b) 30 $\frac{1}{4}$ segélyes " " 300 " 9 000 — "	9 000 —	
c) 32 $\frac{1}{2}$ díjas " " 200 " 6 400 — "	6 400 —	
d) 22 $\frac{3}{4}$ segélyes " " 100 " 2.200 — "	2.200 —	
e) 10 ingyenes " " — — — — —	— — — — —	
	24 800 —	24.420 —
4. Evőeszközdíj 112 növ. után á 3·— P ...	336 —	336 —
5. Egyéb bevétel (konyhahulladék) ...	120 —	
6. A kert bruttó bevétele ...	1.200 —	1.200 —
7. 5 tanár és 2 altiszt után $1\frac{1}{2}\%$ levonás nyugdíjra ...	396·64	419·98
8. Az állam 90% os hozzájárulása a tanárok fizetéséhez és családi pótlékához ...	24.171·48	22·308·48
9. Az állam hozzájárulása a dologi kiadásokhoz	35.456 —	35·456 —
10. Az egyházkerület hozzájárulása a dologi kiadásokhoz ...	15.000 —	15.000 —
		106.705·46
Összes bevétel ...	112.535·12	

Sárospaták, 1931 június 10-én.

Kiadás.

	Az 1931/32. évre előirányozva P	Az 1930/31. évben P
I. Személyi kiadások		
1. Személyi járandóságok 100% ₀ a a mellékelt táblázat szerint	41.151·80	37.633·80
2. Helyettesítési- és óradíjak és óratöbbleti díjak	600·—	800·—
3. Felügyeleti díj, útiköltségek, napidíjak	300·—	300·—
4. Nyugdíjjárulék 5 tanár és 2 altiszt után	2.056·32	1.920·—
5. Társadalombiztosítónak cselédek után	900·—	480·—
6. Tanárok nyugtáira bélyeg	100·—	200·—
Összesen	45 108.12	41.333·80
II. Dologi kiadások.		
1. Irodai szükségletekre	800·—	1.000·—
2. Szertárak gyarapítására	2.000·—	1.796·—
3. Könyvtárak, lapok, folyóiratok	2.600·—	1 300·—
4. Butorzat karbantartására	1.000·—	3.500·—
5. Épületfenntartásra	6.000·—	3.523·66
6. Gazdaság, kert, méhesre	800·—	1.000·—
7. Fűtés (fa, szén, favágás)	7.000·—	7.500·—
8. Világítás (a vízhúzómotor áramfogyasztásával)	4.400·—	4.000·—
9. Tisztogatás	2.200·—	1·800·—
10. Élelmezés:		
112 növendék után á 240 P-vel	26.880·—	
2 felügyelőtanár, 1 köztartásvezető, 1 gazdasszony, 1 köztartási cseléd 12 óra á 288·— P-vel	1.440·—	
1 főzőnő, 4 közt. cseléd. 3 kiségitő szolgál, 3 mosónő 10 óra, á 240·— P	26.540·—	
	30.960·—	23 852·—
11. Mosatás	1.200·—	1.200·—
12. Betegápolás	1.500·—	1.500·—
13. Vegyes kiadásokra	3.254·50	3.400·—
14. 165 növendék alapszerűen kezelt egyéb befizetései rendeltetésüknek megfelelően. (Lásd a 2. bevételi tételt)	3.712·50	—·—
Összesen	67.427·—	63.371·66
Személyi kiadások	45.108·12	41.333·80
Személyi és dologi kiadás együtt	112.535·12	106.705·46
Összes kiadás	112.535·12	

Kovács Dezső
igazgató.

Az egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára a sárospataki ref. tanítóképző-intézet 1931—32-ik évi költségvetését elfogadja és megerősíti.

88. A sárospataki tanítóképző-intézeti igazgató előterjesztést tesz az igazgató-tanács útján az egyházkerületi közgyűléshez egy kertész-altiszti állás szervezésére. Igazgató érdeklődött a minisztériumnál az állami tanítóképző-intézeti kertészek fizetése iránt. Bemutatja a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvevősége VI. ü. o. 1607/1931. sz. válaszát, amely szószerint ezt tartalmazza: „A kertészsegédi oklevéllel bíró kertészek az állami tanítóképző-intézeteknél az I. o. altisztek csoportjába vannak besorozva. Fizetés szempontjából beszámítható szolgálati idejük alapján a 9000/1927. N. E. sz. rendelet mellékletét képező 11. kimutatás legfelső fokozatába soroztatnak, annak alapján lépnek elő a magasabb fokozatba. Fizetésen kívül lakásra és családi pótlékra is igényük van. A teljes fizetéssel egyenlő nyugdíjra 40 évi szolgálat után tarthatnak igényt. Bp. 1931 április 28-án. Huszár sk. számvevőségi főtanácsos.“

Az említett kimutatás szerint a kertész kezdő fizetése havi 95 P. Háromévenként lép elő. A 34. évben éri el a legmagasabb fizetést, a havi 152 P-t. Jelenti az igazgató, hogy az Állami Számviteli Szabályzat szerint a kert nettó jövedelmének a 20⁰/₀-a (100—200 P körül) is hozzájön. Javasolja, hogy az intézet kertészenek is ez, az állami kertészekkel egyenlő javadalma legyen.

Az igazgató-tanács a javasolathoz hozzájárul és a tanítóképző-intézet számára egy az állami tanítóképző-intézeti kertészek fizetésével egyenlő javadalmazást kertész-altiszti állás szervezése iránt az egyházkerületi közgyűléshez előterjesztést tesz.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatára a sárospataki tanítóképző-intézetben a kertész-altiszti állásnak az előterjesztés szerinti szervezését jóváhagyja és megerősíti.

89. Dr. Dezső László budapesti egyetemi hallgató, angol—magyar—német szakos tanárjelölt az iránt folyamodik, hogy a főiskola nyújtson neki tanulmányi segílyt hátralevő két évi egyetemi tanulmányi idején, kötelezvé magát arra, hogy tanulmányai elvégzése után legalább 5 évet fog eltölteni a főiskola szolgálataiban. Dr. Dezső László ref. vallású, Debrecenben theológiát végzett s az aberdeeni angol egyetemen fil. doktorátust szerzett, jelenleg Nyiregyházán hitoktató. Az igazgató-tanács az angol szakos tanerők mielőbbi biztosítása céljából, miután a főiskola növendékei közt nincs olyan, aki két év alatt kvalifikációt szerezhetne s miután a folyamodó theologiai végzettsége s angol egyetemen végzett filozófiai doktorátusa biztosítékot látszanak nyújtani abban a tekintetben, hogy a folyamodóban megfelelő tanerőt biztosíthat magának a főiskola, Dr. Dezső Lászlónak az özvegy Pogány Istvánné-alapból az 1931—32. s az 1932—33. iskolai évekre évi 40—40 q. buzaértéknek megfelelő összeget utal ki tanulmányi segílyként a tanulmányokban való megfelelő előmenetel igazolásának a feltétele alatt.

Arra való tekintettel, hogy az igazgató-tanács jelen határozata eltér az egyházkerületi gyűlésnek az özv. Pogány Istvánné-alapból nyújtható tanulmányi segíly feltételeit megállapító, az 1918. évi tavaszi közgyűlés határozatától, mely a segílyezést Sárospatakon végzett diákok részére tartja fenn s a debreceni egyetemen való beiratkozást köti ki feltételül, az igazgató-tanács jelen határozatát az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti fel megerősítés céljából.

Egyházkerületi közgyűlésünk az igazgató-tanácsnak a Dr. Dezső László tanulmányi segílye tárgyában hozott határozatát indokainál fogva jóváhagyja és megerősíti.

90. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1931 június hó 13-iki üléséből, a gazdasági választmány előterjesztése alapján, jelenti egyházkerületi közgyűlésnek, hogy a Mudrány-alaphoz tartozó Faragószállás

rétbirtok haszonbérlete lejárván, a gazdasági választmány az újból való haszonbérbeadást nyolc községben meghirdette s újságban is közzétette. Az érdeklődés az előző évekhez képest, amikor valósággal tülekedtek a rétért, nagyon csekély volt, úgy hogy az érdeklődők először kat. holdanként 12 pengős bérösszeget ajánlottak, később hosszas tárgyalás után sikerült kat. holdanként több részletre, körülbelül 55 holdra, holdanként 20 pengős ajánlatot elérni s ez alapon a gazdasági választmány a rétet bérbe adta. 30 holdra ezideig még nincs ajánlat, úgy hogy ezt a részt a főiskola kénytelen lesz házikezelésben, ill. részkaszálás útján értékesíteni. A gazd. választmány bemutatja a Migléczy István és társaival, Szalánczy János és társaival, továbbá Lengyel Gyula és társaival a szokásos feltételek alatt három évre kötött haszonbérleti szerződést. Az igazgatótanács a bemutatott három haszonbérleti szerződést jóváhagyja és megerősítés végett egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács javaslata alapján a három haszonbérleti szerződést jóváhagyja és megerősíti.

91. Az egyházker. népiskolai tanügyi bizottság 1931. évi május hó 28-án tartott üléséből jelenti, hogy tagjai — elmaradásuk igazolása nélkül — nem jelennek meg az üléseken, ami miatt azok néptelenek s így a hozott határozatok nem fejezik ki az egész bizottság véleményét, egyben az egyházker. közgyűlés bizalmának nem kellő megbecsülését mutatják. Kéri azért az egyházker. közgyűlést, hogy a bizottsági tagokat az ülések látogatására, az egyházmegyéket pedig költségeik megtérítésére utasítani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottság tagjainak az ülésekről való elmaradását sajnálattal veszi tudomásul s hogy a megjelenés számukra minden esetben lehető legyen, utasítja az

egyházmegyéket, hogy a kebelbeli egyházker. népiskolai tanügyi bizottsági tagok részére útiköltséget és a kész kiadások fedezésére elegendő napidíjat utaljanak ki, elvárván a bizottság tagjaitól, hogy az ülésekről azután nem fognak elmaradni.

92. Ugyanazon bizottság ugyanazon ülésében foglalkozott az alsóborsodi egyházmegye azon indítványával, hogy „ahol 3 tanítói állás van, legalább 1, 5 állásnál legalább 2 tanítónő alkalmazandó üresedés esetén“ s bár kénytelen megállapítani, hogy a tanítónők tanítási eredménye átlagosan jobb a férfitanítók tanítási eredményénél s bár készséggel elismeri azt is, hogy a hivatását átérző tanítónő egyes belmissziói munkában megbecsülhetetlen segítője lehet a lelkésznek: az alsóborsodi javaslatnak határozattá emelését még sem ajánlja egyfelől azért, mert a családfenntartó férfitanítók álláshoz jutását nem látná tanácsosnak így is megnehezíteni, másfelől azért, mert a presbitériumok törvényben biztosított szabad választási joga nem korlátozható.

Egyházkerületi közgyűlés a népiskolai tanügyi bizottság állásfoglalását magáévá teszi; ajánlja mégis a tanítót választó presbitériumoknak, hogy ahol egyébként a körülmények megengedik, az alsóborsodi indítvány értelmében járjanak el.

93. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből az egyházker. közgyűlés 1930. évi őszi 171. sz. határozatára jelenti, hogy a népiskolai kölcsöntankönyvtárak szervezésére és kezelésére vonatkozó szabályrendeletet az egyetemes konvent 1931. évi április hó 15—17. napjain tartott ülésében hozott 335. számú határozatával elkészítette és életbeléptette s így egyházkerületi szabályrendeletre többé nincs szükség.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

94. Ugyanazon bizottság ugyanazon üléséből jelenti, hogy az e.-m.-i tanügyi bizottságok a hozzájuk utalt ügyekben jelentéseiket nem mindig, néha egyáltalán nem adják be, amiért felterjesztései esetleg nem mindig és nem mindenben fejezik ki az egyházkerület köz-óhajtását, vagy éppen állásfoglalását.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztés következtében utasítja az egyházmegyék népiskolai tanügyi bizottságait, hogy a közgyűlés, vagy az egyházker. népiskolai tanügyi bizottsági elnök által hozzájuk utalt ügyekkel minden esetben foglalkozzanak s vonatkozó határozataikat az egyházker. előadókhöz olyan időben küldjék meg, hogy azok a bizottság ülésére feldolgozhatók legyenek.

95. Az alsózempléni egyházmegye azzal a javaslattal fordul egyházkerületünkhöz, hogy az egyházi behivatalnokok ingatlan jövedelmeik után csupan oly összegben legyenek kötelezhetőek az adókat és közterheket viselni, amily összegben azok díjleveleikben megvannak állapítva; s egyben bejelenti, hogy a jövőben csak olyan díjlevelet erősít meg, illetve terjeszt fel megerősítésre az egyházkerületre, melyben az adók és közterhek fizetésére és viselésére az ingatlan telek-könyvi tulajdonosa köteleztetik el, annyival is inkább, mivel az 1868. évi egyházkerületi közgyűlés 56. számú határozata, a pénzügyi bíróságnak 1885. évi május hó 18-iki 3515. sz. és a közigazgatási bíróságnak 360/1885., 778/1886. számú döntvényei akként intézkednek, hogy az ág. ev. és helvét hitvallású lelkészek és tanítók helyett az általuk fizetés fejében haszonélvezett földek egyenes adóját az egyházközségek tartoznak a kincstárral szemben még abban az esetben is viselni, ha a megválasztott lelkészek és tanítók netán kötött magánjogi természetű szerződés értelmében magukat az adófizetésre elkötelezték volna. Sérelmesnek tartja továbbá hogy a vagyon- és jövedelemadóra vonatkozó törvény,

illetve rendelet a vagyon- és jövedelemadó fizetésére egyenesen a haszonélvező lelkészt és tanítót kötelezi el.

Közgyűlésünk az alsózempléni egyházmegye javaslatát teljes egészében magáévá teszi; lehetetlen állapotnak tartja ugyanis, hogy a mai nehéz megélhetési viszonyok között a nagyobb részben természetbeni javakat élvező belhivatalnokok folyton olyan újabb és újabb adókkal sújtassanak, amelyekre díjleveleik szerint nem volnának kötelezhetőek, de amelyeknek a törvény erejével való rájuk kényszerítése számukra fizetéscsonkulást jelent. Felterjesztéssel fordul azért az egyetemes konventhez, hogy ez egyetemes érdekű ügyben egységes intézkedést foganatosítani, az újabb adónemek, mint például a vagyon- és jövedelemadóról szóló törvénynek az egyházi belhivatalnokokra sérelmes és őket jogtalanul sújtó intézkedéseinek megváltoztatása iránt illetékes helyen eljárni méltóztassék.

96. A gömör-tornai egyházmegye az 1930. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 171. jkvi számú határozatára való hivatkozással megalkotta a református elemi népiskola tankönyv-kölcsönkönyvtárának szabályrendelet-tervezetét s azt felterjesztette egyházkerületünkre.

Közgyűlésünk a beterjesztett szabályrendelet-tervezetet visszateszi a felterjesztő egyházmegyéhez, mivel az Egyetemes Konvent 335/1931. számú határozatával már megalkotta a népiskolai tankönyv-kölcsönkönyvtárra vonatkozó egyetemes érvényű szabályrendeletét.

97. A gömör-tornai egyházmegye múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünknek 176. jkvi számú hatá-

rozatára való hivatkozással magáévá teszi az alsóbor-sodi egyházmegyének azt a javaslatát, hogy azokban az egyházakban, ahol 3 tanítói állás van, legalább 1, s azokban az egyházakban, amelyekben 5 tanítói állás van, legalább 2 tanító választassék üresedés esetén s erről jelentést tesz egyházkerületünknek.

Miután a tanügyi bizottság ez ügyben jelentését éppen a jelen ülésen már megtette, érdemi határozat hozatala szükség-telen.

98. A gömör-tornai egyházmegye tanító-testületének javaslatára Szállóssy Bertalan gömörszöllősi tanító, tanító-egyesületi elnököt, mint tanítói karának legéremesebb tagját, az igazgatói címmel való kitüntetésre terjeszti fel egyházkerületünkre.

Közgyűlésünk a felterjesztő egyházmegye javaslatát leteszi véleményezésre a népiskolai tanügyi bizottsághoz.

99. A gömör-tornai egyházmegye felterjesztést intéz egyházkerületünkhöz az Egyetemes Konvent útján a m. kir. kormány megkeresése iránt abból a célból, hogy az egyházközségek súlyos kölcsönterhei a földteherrendezési törvény alapján és keretében olcsóbb és hosszúlejáratú kölcsönökre legyenek konvertálhatók, ami által, amig egyrésről fontos nemzeti kulturumkát teljesítő egyházaink anyagi helyzete volna megkönnyítve, mintegy ellenszolgáltatásul, az egyházaink által annak idején jegyzett hadikölcsönökért, másrészt az egyházi terhek ez úton várható csökkenésével az egyházi adót jórészt viselő kisgazdatársadalmunk súlyos terhei volnának apaszthatók.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegye javaslatát készséggel teszi magáévá s ilyen irányban felterjesztéssel fordul Egyetemes Konventünkhöz, kérve, hogy

a földteherrendezési törvény kedvezményeinek egyházainkra leendő kiterjesztése iránt illetékes helyen a szükséges lépéseket megtenni méltóztassék.

100. A gömör-tornai egyházmegye felterjesztést intéz egyházkerületünkhöz a belkörü tűzbiztosítás kérdésének tanulmányozása s egy belkörü tűzbiztosító intézetnek felállítása iránt.

Közgyűlésünk, mivel az egyetemes konvent a f. évi tavaszi gyűlésének 361. jkönyvi számú határozatával a belkörü tűzbiztosítás kérdését már napirendre tűzte s elnöki tanácsát a szükséges adatok beszerzésére és feldolgozására felkérte, e kérdéssel érdemileg foglalkozni szükségtelennek találja.

101. A gömör-tornai egyházmegye f. évi tavaszi közgyűlésében 53. sz. jkvi pontban hozott határozatával arra kéri egyházkerületünket, hogy a zubogyi egyház műemlék számba menő temploma renoválásának sürgős és fontos volúrára való tekintettel, engedélyezze egyházkerületünk a presbitérium és egyházközségi közgyűlés által megszavazott és az egyházmegyei közgyűlés által jóváhagyott, a renoválásra szolgáló 3.000 P-s annuitásos kölcsön felvételét; eszközölje ki püspök úr útján a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnál és a Műemlékek Országos Bizottságánál az egyházközségnek a templom renoválása ügyében tett felterjesztésének sürgős elintézését.

Egyházkerületi közgyűlés a jelenlegi hitelviszonyok közepette, elfogadható feltételek mellett annuitásos kölcsön megszerzését nem tartja lehetségesnek, amire felügyeleti jogánál fogva figyelmeztetnie kell az egyházközséget, de ettől eltekintve is az egyházközség kölcsönfelvétele iránti határozatát nem erősítheti meg, mert a

kölcsön felvétele tárgyában hozott határozatoknál hiányzik az alakszerűség, amennyiben ezek a határozatok nem névszerinti szavazással hozattak meg. A határozatokra vonatkozólag feljegyzett az a kifejezés, hogy egyhangúlag hozattak meg, nem lehet pótlója a névszerinti szavazásnak, mint törvényes követelménynek. Utasítja azért az egyházközséget, hogy az ebbeli követelménynek meghozandó új határozatoknál úgy a presbitérium, mint az egyházközségi közgyűlés részéről tegyen eleget. Egyidejűleg felkéri Püspök urat, hogy úgy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnál, mint a Műemlékek Országos Bizottságánál a zubogyi egyház műemléket képező temploma ügyében tett felterjesztés mielőbbi elintézését hathatós pártfogásával eszközölje ki s mind a két tekintélyes tényező anyagi támogatását is méltóztassék minél kielégítőbben megszerezni.

102. A gömör-tornai egyházmegye a következő vallássérelmi esetet terjeszti fel egyházkerületünkre:

Özv. Kerekes Józsefné hidvégardói lakos a hidvégardói fiókegyház buzgó tagja volt egész életén át s amikor 60 éves korában szélütés érte s elvesztette beszélő és gondolkodó képességét, megjelent nála több róm. kath. asszony társaságában Mester Károly hidvégardói plébános és a beteg asszonyt a róm. kath. egyház kebelébe átvette anélkül, hogy az áttérés formáságai, a kétszeri két tanuval való jelentkezés az elhagyott egyház lelkészénél, betartattak volna, s amikor röviddel azután a nevezett asszony elhalt, a plébános a ref. tanító tiltakozása ellenére is eltemette a szerinte már katolikussá lett asszonyt.

Közgyűlésünk megállapítja a maga részéről is a vallássérelmi eset fennfor-

gását s az egész ügyet a megfelelő orvoslás kieszközlése végett felterjeszti az egyetemes konventhez.

103. Az egyes egyházmegyékből a következő lelkes-, tanító- és tisztviselő választások jelentetnek be: Az alsózempléni egyházmegyében Bagócsy Lajos alsódobszai lelkésszé, Darányi Lajos sárospataki hitoktatóvá, Balogh József alsódobszai-, Rátkay László olaszliszkai tanítóvá, vitéz Nyitray Károly egyházmegyei világi aljegyzővé választattak meg.

Közgyűlésünk mindeme választásokat tudomásul veszi s a megválasztottak életére, munkásságára a nagykegyelmű Isten áldását kéri.

104. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsának június hó 9-én tartott üléséből felterjesztett javaslatára:

Közgyűlésünk — tekintettel az intézetnek a fizetéskiegészítő-államsegély 6 % -os leszállítása következtében bekövetkezett nehéz helyzetére — a beírási és felvételi díjat az eddigi 25 P-ről az 1931—32-ik iskolai évtől kezdődőleg 30 P-re emeli fel.

105. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa június 9-én tartott üléséből sajnálattal jelenti, hogy egyházkerületünknek 156 1930. sz. határozata alapján a költségvetésben mutatkozó 6500 P hiány fedezetére rendkívüli államsegély iránti felterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 550—1 222—1930. sz. leiratában tudatta, hogy a kért rendkívüli államsegélyt fedezet hiányában nincs módjában folyósítani.

Közgyűlésünk sajnálattal állapítja meg, hogy a Miniszter úr ez intézetünk támogatása elől ridegen elzárkózik s egyetemes Konventünk útján újabb felterjesztést intéz

a kért államsegély kiutalása iránt s egyzersmind felkéri az egyetemes Konventet, hogy a ref. középiskoláink részére fizetkiegészítő államsegély címén adott támogatásnak törvényhozásilag leendő biztosítását kegyeskedjék a legnagyobb eréllyel sürgetni, hogy középiskoláink anyagi alapja biztos legyen s ne kerülhessenek nehéz helyzetbe meglepetésszerűen kibocsátott miniszteri intézkedések folytán.

106. Olvastatott Fekete Imrének, a benceerdői gazdasághoz tartozó püspöki javadalmi birtok bérlőjének egyházkerületi közgyűlésünkhöz intézett kérése az iránt, hogy a javadalmi birtokon levő rétnek nevezett területen halastavat létesíthessen, amely a jelenleg csaknem hasznavehetetlen területet értékessé tenné s a püspöki javadalmi birtok értékét lényegesen emelné.

Közgyűlésünk a halastó létesítésére az engedélyt a bérlet tartamára (1939. év szept. 30.) megadja azzal a kikötéssel, hogy a bérlő tartozik a létesítendő halastavat a bérlet tartama alatt üzemképes állapotban fenntartani s a bérlet lejártával minden megtérítés nélkül ugyancsak üzemképes állapotban visszahagyni vagy pedig egyházkerületünk kívánságára az eredeti állapotot visszaállítani.

107. Szabó Gyula segédlelkész, tanárjelölt második lelkészképesítő vizsgájának egy későbbi időben való letételére kér engedélyt egyházkerületünktől. Kérelmének indokolására felhossa, hogy első lelkészképesítő vizsgáját 1928 szeptemberében tette le Sárospatakon, a következő évet Skóciában, Edinburgban töltötte. Onnan hazajöve, 1929 őszén a sárospataki főiskola támogatásával a budapesti tudományegyetemre iratkozott be, mint angol-latin-történelem-szakos tanárjelölt. A második lelkészképesítő vizsgája szabályszerű leté-

telére a végső terminus ezen az éven lejár. Ez évben azonban nem állhat vizsgára, mert most készül tanári szakvizsgára.

Közgyűlésünk Szabó Gyula segédlelkes kész kérelmét — a felhozott s méltánylást érdemlő indokokra való tekintettel — teljesíti s engedélyt ad neki arra, hogy II-ik lelkészképesítő vizsgáját egy későbbi, tanárképzőintézeti tanulmányainak befejezése utáni időben tehesse le.

108. A gömör-tornai egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti az aggteleki egyház presbitériuma és közgyűlése által az egyházi adó és a belhivatalnokok járandósága tekintetében elhatározott azon új rendszert, hogy az egyházi adó, valamint a belhivatalnokok járandósága az eddig volt termények helyett kizárólag buzában és literék helyett kilogrammokban szedessék, illetve vettessék ki.

Egyházkerületi közgyűlés az aggteleki egyház presbitériumának és közgyűlésének ezt a határozatát jóváhagyja és megerősíti.

109. A gömör-tornai egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti felsőbb jóváhagyás végett az aggteleki egyházközség kérelmét, amely szerint nevezett egyházközség kellő alakban elhatározta, hogy 5000 pengő u. n. gyufakölcsönt vesz fel a Putnoki Hitelbank és Takarékpénztár R.-T.-nál lévő 10.420 P átmeneti váltótartozásának a részbeni törlesztésére.

Egyházkerületi közgyűlés az aggteleki egyházközség ezen elhatározását tudomásul veszi és jóváhagyja, természetesen azzal a feltétellel, hogy a felveendő hosszabb lejáratú kölcsön kizárólag az egyházközség már fönnálló rövid lejáratú banktartozásának a törlesztésére fordítandó.

Az egyházközség által egyidejűleg ennek fedezetéül elhatározott 5 évi rendkívüli adó kivetését tárgyzó határozatot azonban, miután nem állapítható meg az, hogy ez a törvényszerű névszerinti szavazás mellett hozatott, tudomásul ezuttal nem veszi.

110. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a cigándi egyház kérelmét, melyben azon presbiteri és közgyűlési határozataihoz, amelyekkel elhatározta, hogy a tulajdonát képező, a kiscigándi 759. tkvi betétben 246 hrsz. alatt felvett ingatlanát Czigánd nagyközségnek 8000 P vételár ellenében eladja, a felsőbb egyházhatóságoktól elvi hozzájárulást kér.

Egyházkerületi közgyűlés a cigándi egyház közgyűlésének azt a határozatát, mely szerint az egyházközség tulajdonát képező, a kiscigándi 759. sz. tkvi betétben 246 hrsz. alatt felvett ingatlanát Czigánd nagyközségnek 8000 P vételár ellenében határozta el eladni, arra való tekintettel, hogy ezen ingatlannak az egyházközség tulajdonában való megtartása az egyházra nézve jelentékeny terhet jelent, az a cél pedig, amelyre ez ingatlan megvásároltatótt, jelen viszonyok szerint hosszú időn át nem mutatkozik megvalósíthatónak, jóváhagyja mindamellett azzal a feltétellel, hogy a vételárnak a vevő által esetleg ki nem fizetett részére vonatkozóan a szerződésben felveendő lesz, hogy azért a vevő a pénzviszonyok netáni változása esetén teljes értékben szavatol és hogy az ingatlan ellenértéke — lehetően a pénzváltozástól függetlenül — alapként kezeltessék a később megvalósítandó hasonló egyházi célok javára.

111. Az abaúji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett az abaújszántói egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház a javára Gencsi Ferenc és Gencsi Béla által az abaújszántói 1495. sz. tjkvben foglalt, mintegy 2700 □-öl területű ingatlanra vonatkozó ajándékozást, illetve az e tárgyban kötött ajándékozási szerződés jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés az abaújszántói egyház, mint megajándékozott és Gencsi Ferenc és Gencsi Béla, mint ajándékozók között létesült, az abaújszántói 712. sz. tjkvben felvett ingatlan ajándékozása tárgyában létrejött szerződést azzal hagyja jóvá, hogy a megajándékozott egyház az ajándék tárgyát képező ingatlanokra vonatkozó és a szerződés szerint vitás s esetleg csak per útján érvényesíthető jogait csak alapos és körültekintő jogi vélemény után évrényesítse.

112. Az alsóborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti felsőbb jóváhagyás végett az átányi egyházközség kérelmét, amelyben részben progresszív adózásra fektetni kívánt módosított lelkési díjlevelének jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a kérelemhez mellékelt presbiteri és közgyűlési határozatokból, illetve jegyzőkönyvi kivonatokból nem tűnik ki az, hogy a határozat, amely az egyházi közteherviselés rendjét is megváltoztatja, az egyházi törvényben előírt névszerinti szavazás mellett hozatott és miután az új díjlevelben az eddigi díjlevelben szereplő 250 köbölnyi vegyes terménynek 200 q. búzára történt átválttatása díjlevelcsonkítást is látszik föltüntetni, — a beterjesztett új díjlevel jóváhagyását megtagadja.

113. Az alsóborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a Martintelepi lelkészi díjlevelet.

Egyházkerületi közgyűlés szabályszerű presbiteri és közgyűlési határozatokkal elfogadott Martintelepi lelkészi díjlevelet a maga részéről is jóváhagyja és megerősíti.

114. A gömörtornai egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti felsőbb jóváhagyás végett az aggteleki egyház kérvényét, amelyben a második tanítói állás díjlevelének a jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a becsatolt egyházközségi presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatokból nem tűnik ki, hogy azok a törvényszerű névszerű szavazás útján hoztak volna meg, egyben arra is tekintettel, hogy ezen határozatok a második tanítói díjlevél 1. pontjában szereplő természetbeni lakás nyújtására vonatkozó határozatot nem tartalmazzák, a felterjesztett díjlevél jóváhagyását megtagadja.

115. Az abaúji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett az ongai egyház új kántori díjlevelét, amely a régi díjlevélben foglalt 25.818 □-öl területű szántóföld javadalom helyett 12 magyar hold szántóföldet nyújt kántori javadalomként s kihagyja a régi díjlevélből az abban szereplő 2 szobás lakást s mellékhelyiségeket a felterjesztő jelentésben foglalt azzal a megokolással, hogy ez a lakás egyszerűen odaajándékozott az államnak minden kártérítés nélkül. A díjlevél új javadalomcsökkentését azzal indokolja az egyház, hogy jelenbeni kántora most kisebb munkakörben működik és az egyháznak a többlet földre nagy szüksége van.

Egyházkerületi közgyűlés, arra való tekintettel, hogy az új díjlevél megalapítására vonatkozó szabályszerű egyházközségi presbiteri és közgyűlési határozatok a kérelemhez csatolva nem lettek, s hogy az új díjleveleket az eddigi általános szokással szemben nem írta alá az egyháztanács minden tagja, nemkülönben tekintettel arra, hogy az iratokból nem tűnik ki, hogy az új díjlevélben foglalt javadalom csökkentés nem érinti-e jelenben is szolgálatban álló ily behivatalnok szerzett jogait, a felterjesztett díjlevéltől a jóváhagyást megtagadja s egyben az egyházat az iránt is kimerítő jelentésre utasítja, hogy mi módon történhetett a régi díjlevélben foglalt tanítói lakásnak az állam részére állítólag történt, ellenérték nélküli odaajándékozása.

116. Olvastatott a szinpetrii egyházközség presbiteriumának a régi tőkesegélye törlési hányadának valorizálás nélküli fizethetése tárgyában püspök úrhoz intézett s a gömör-tornai egyházmegye esperese által pártfogolt kérelme.

Egyházkerületi közgyűlés a kérelmet tárgytalannak nyilvánítja, mivel egyetemes Konventünk a tőkesegély-kölcsönöket 66/1929 - 8a. pontban hozott határozatával teljesen törölte.

117. Lelkészi főjegyző — utalással arra, hogy az egyházközségek terhére kiszabott illetékegyenértéki járulékok köztudomás szerint milyen terhesek és mennyire elviselhetetlenek és hivatkozással arra is, hogy értesülése szerint az új Vallomások beadása a közeljövőben esedékessé lesz, — indítványozza, hogy egyházkerületi közgyűlés kérje fel püspök urunkat, hogy az egyházkerületi főügyész úr útján a vallomások esedé-

kessége felől szerezzen tájékozódást s amennyiben a bevallások elkészítése időszerűvé válik, az egyházkerületi főügyész úr véleménye alapján körlevélben adjon tájékoztatást a vallomási ívek szabályszerű kiállítására, hogy hibásan kiállított vallomások miatt illetéktelen terhek ne szakadjanak egyházközségeink nyakára hosszú évek tartamára.

Egyházkerületi közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi és annak foganatosítására püspök urunkat tisztelettel és szeretettel felkéri.

118. A gyűlési tárgysorozat kimerítettén, szót kér Juhász László gömör-tornai esperes, ki a közgyűlés általános helyeslése közben méltatja az elnökségnek példaadó kitartását, a gyűlés vezetésére való komoly és nagy felkészültségét, páratlan ügy- és igazságszeretetét, megköszöni Cziáky Endre püspökhelyettesnek a közgyűlésnek bevezető imádsága által történt általános ihletését, az egyházkerületi főgondnok úr egyéniségének napirendi felszólalásában végzett gyönyörűséges méltatását s kéri az elnökségre a közgyűlés tetszése és egyezése mellett az örökkévaló Istennek minden nemű lelki-testi áldását.

Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöktársa nevében is megköszöni a meleg ünneplést, a köszönetből azonban részt kíván juttatni az előadóknak és jegyzőknek, mint akiknek alapos készültsége mellett a gyűlés tárgyai simán és gyorsan intéztettek el. Viszont kívánja, hogy az egyházkerületi közgyűlést egészében és alkotó tagjaiban az Isten áldja meg.

Ezzel a közgyűlés a hitelesítést igénylő jegyzőkönyvi pontok felolvasása és hitelesítése után berekesztetett.

Kmf.

Dókus Ernő
egyházkerületi főgondnok,
világi elnök.

Cziáky Endre
püspökhelyettes,
lelkészi elnök.

Janka Károly
egyházkerületi lelkészi főjegyző.

II. Bírósági ügyek.

1931 június 17.

I.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint elsőfokú bíróság, dr. Szabó Sándor ny. jogtanárnak a sárospataki főiskolával szemben elmaradt fizetés és nyugdíjkülönbség iránt támasztott követelését elutasítja s 16 P perköltségben elmarasztalja.

II.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság az alsózempléni egyházmegye közigazgatási bíróságának Sárospatakon, 1930 okt. 2-án hozott ítéletét — Bodroghalom és Karos egyházaknak a lelkészlak építési költségeinek viselése tárgyában — indokainál fogva helyben hagyja.

III.

A tiszáninneri ref. egyházkerület bírósága, mint felebbviteli fegyelmi bíróság a Kuttor István és társai panaszosoknak Doktor Gyula sajókazinci lelkész panaszlott elleni közigazgatási ügyében panaszlott felebbezése folytán a felsőborsodi egyházmegyei első foyamodású bíróságnak 1931. évi május hó 15-én kelt ítéletének azt a részét, mely Doktor Gyula sajókazinci lelkészt az általa elkövetett fegyelmi vétségben vétkesnek nyilvánítja s ezért őt feddésre itéli és 60 P eljárási költségben marasztalja, helyben hagyja, ellenben az I. fokú birói ítéletnek azt a részét, amely Doktor Gyula lelkész szolgálatképtelenségét megállapítja és ennek folytán az iratokat az ítélet jogerőre emelkedése után a hivatalból nyugdíjazás iránti eljárás meg-

indítása végett az E. T. VII. t.-c. 13. §-a alapján az egyházmegyei elnökségnek kiadja, — megváltoztatja és a Doktor Gyula lelkész hivatalbóli nyugdíjazása iránti intézkedést s e célból az iratok kiadását mellőzi. Panaszlottat az I. fokú bírósági eljárás költségein felül még 20 P felebbezési eljárási költség 15 nap alatt végrehajtás terhe melletti megfizetésében elmarasztalja.

IV.

A tiszáninneri ref. egyházkerület bírósága, mint közigazgatási felebbezési bíróság a Kuttor István és társai panaszosoknak Doktor Gyula sajkókazinci lelkész panaszlott elleni közigazgatási ügyében panaszlott felebbezése folytán a felsőborsodi egyházmegye első folyamodású bírósága 1931. évi május hó 15-én kelt ítéletének azt a részét, amelyben terragium címén panaszlott lelkészt 1991 P 83 fill. megfizetésére kötelezi megváltoztatja és panaszlott lelkészt arra kötelezi, hogy terragium címén 1273 P 33 fillért fizessen be az I. bíróság ítéletében megszabott határidő alatt végrehajtás terhe mellett az egyházmegye pénztárába.

Megváltoztatja I. bíróság azon ítéleti rendelkezését is, amellyel a sajkókazinci egyház gondnokát utasította a lelkészi földek után járó terragium felerészének felvételére és kimondja, hogy a terragium felerésze minden esetben az illető belhivatalnok kezeihez fizetendő, másik felerészének a felvételére pedig az egyházmegye pénztára jogosult.

Az I. bíróság ítéletét egyéb részeiben helyben hagyja és panaszlott lelkészt arra kötelezi, hogy az I. birói költségeken felül 20 P felebbezési eljárási költséget 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

V.

A tiszáninneri ref. egyházkerület bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság, a felsőborsodi egyházmegye első folyamodási bíróságának a Sógor Lajos és társai panaszosoknak Pozsga József lelkész, Szücs Lajos tanító elleni és ezek által a panaszosok ellen

folyamatba tett fegyelmi ügyében 1931. évi május hó 15-én kelt ítéletét, — mely ellen úgy a panaszosok, mint panaszlottak felebbezéssel éltek, — helyes indokainál fogva teljes egészében helybenhagyja és úgy Pozsga Józsefet egyrészt, mint Sógor Lajost és ifj. Papp Ferencet másrészt végrehajtás terhe mellett arra kötelezi, hogy 20 és 20 P felebbezési eljárási költségeket 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessenek meg.

VI.

A tiszáninneri ref. egyházkerület bírósága, mint közigazgatási felebbezési bíróság a felsőborsodi egyházmegye bíróságának, mint első folyamodású bíróságnak a Demeter Bertalan hegymegi lelkész panaszosnak Kőrössy István boldvai lelkész panaszlott elleni közigazgatási ügyben 1931. évi május hó 15-én hozott ítéletét, — mely ellen panaszos felebbezéssel élt, — helyes indokainál fogva helybenhagyja.

Az egyes pontokat jegyezték:

Janka Károly lelkészi főjegyző az 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 16, 19—33, 62, 64, 66, 101, 116, 117 és 118 pontokat.

Marton János lelkészi aljegyző a 70—90. pontokat.

Dr. Lengyel István lelkészi aljegyző a jelenvolta-
kat, a 3, 6, 10—14, 95—100, 102, 103, 107. pontokat és
az I. II. bírósági ügyeket.

Dobby László világi főjegyző a 15, 17, 18, 63, 65,
67, 68, 69, 104, 105 és 106. pontokat.

Dr. Horváth Zoltán a 108—115. pontokat és a
III—VI. bírósági ügyeket.

Dr. Enyedy Andor belmissziói előadó a 34—61.
pontokat.

Szilva István népiskolai tanügyi bizottsági előadó
a 91—94. pontokat.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Cziáky Endre püspökhelyettes imádsága.
2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok gyűlést-megnyitó beszéde.
3. A gyűlésen meg nem jelenhetett tagok igazolása.
4. Cziáky Endre püspökhelyettesnek Dókus Ernő egyházkerületi főgondnokot ünneplő beszéde. Egyházkerületi főgondnok arcképének megfestése.
5. Nádházy Bertalan és Farkasfalvi Farkas Géza a miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsába tagokul választatnak.
6. Kovács Dezső tanítóképző-intézeti igazgató a tanítóképző-intézet egyházkerületi képviselőjéül megválasztatik.
7. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
8. Püspöki jelentés az egyházkerület 1930. évi állapotáról.
9. A sárospataki főiskola 400-ados fennállásának jubileumi ünnepe 1931. évi október hó 1-ső napjára tűzetik ki.
10. Az egyházkerületi pénzügyi választmány jelentése.
11. A számvevőszék jelentése alapján az 1930. évi zárszámadás és az 1931. évi költségelőirányzat elfogadása.
12. Dr. Kovács Kálmán egyházkerületi pénztárnokká választatván, a hivatali esküt leteszi.
13. Dr. Enyedy Andor egyházkerületi missziói előadói tisztét közkivánatra megtartja.
14. A Királyhágón inneni ref. egyházkerület megválasztott főgondnokának üdvözlése.

15. Dóczi Imre elhunytá alkalmából kifejezett részvétért a tiszántúli egyházkerület köszönete.
16. Az Országos Református Szeretetszövetség támogatása.
17. A Theológiai Szemle támogatása.
18. A miskolci reálgymnázium aggasztó helyzete.
19. Egyetemes konvent közlése az 1931—33. évi konventi ciklusra igazolt tagokról, az ez időre megválasztott tanügyi-bizottság tagjairól, a kenyérkereső pályán levő lelkészárvák segélyezési korhatáráról, a missziói szabályzathoz javasolt módosítások fontolóra vételéről s ama reményéről, hogy egyetemi városainkban jobb időkből ref. internátusok létesülnek.
20. Egyetemes konventi felhívás a tanügyi bizottsági kiadások megtérítésére.
21. Konventi tájékoztatás a lelkészi kongrua és családi pótlék iránti igény bejelentése és a gyermekmenhelyek kötelékébe tartozó gyermekek kihehelyezése tárgyában.
22. Az 1931—32. évi konventi missziói munkaprogramm.
23. Konventi határozatok tudomásul vétele a népiszkolai szakfelügyelet, tanterv, Magyarázatos Újszövetség, püspöki javadalmi földek kezelése, az 1930. évi missziói segélyről való elszámolás, Szegilong szórvány beosztása és a missziói kérdőívek előállítása tárgyában.
24. Az egyetemes érdekű konventi határozatok az egyházak, iskolák, egyházmegyék vezetőinek komoly figyelmébe ajánlatnak.
25. Az iskolai jelentések eddigi rendszerének fenn-tartása.
26. A tankönyvek beszerzésének szabályozása.
27. Gerda Sándor hittanhallgató kizárása.
28. A középiskolákat és középfokú tanintézeteket ér-deklő konventi határozatok.
29. A fiúgymnáziumokat érintő konventi határozatok.
30. A leányiskolákat érintő konventi határozatok.
31. A tanítóképző-intézetet érintő konventi határozatok.
32. Az alsófokú ipari és kereskedelmi szakiskolákat stb. érintő konventi határozatok.

33. A hitoktatók helyzetének rendezése tárgyában konventi értesítés.
34. Tőkekamat-segélyekről okmányolt számadás kell.
35. Az állandó káplántartóhelyek revíziója.
36. A vásárok köznapi való áthelyezése.
37. Iskolák takarékosági napja.
38. Földmivelő népünk erősítése, összetartása.
39. Vitézi címek utólagos feljegyzése.
40. Népiskolákkal kapcsolatos konventi határozatok.
41. A vakok intézete zenésznövendékeinek kántori képesítése.
42. A főiskolás ifjúság vallásos neveléséről jelentéstétel kívántatik.
43. Fiú-középiskolákba járó leánytanulók nyilvános tanulói jellege.
44. A különböző állami segélyek szorgalmazása.
45. A missziói és szórvány-segély felosztása s e tárgyban igénybejelentés.
46. Alsózemplén méltányoló elismerése.
47. Külföldön eltöltött szolgálatnak nyugdíjbaszámítása.
48. Szegény iskolásoknak bibliával ellátása.
49. Az alapítványokról szóló szabályrendelet.
50. A balassagyarmati javaslat.
51. A megszűnő javadalmi állások javadalmi földjeinek telekkönyvezése és hasznosítása.
52. Az OFB. által juttatott tanítói javadalmi földek ügye.
53. Magyar iskolaszanaszatórium céljára szóló adakozás.
54. Elemi és középiskolai filmoktatás.
55. Theol. akadémiánkat érintő konventi határozatok.
56. Szabó István lelkészi oklevelének honosítása.
57. A vallástanári vizsgálat színvonalának emelése, külföldi jelöltek vizsgárabocsátásának feltétele.
58. Fiú-gimnáziumok állapotáról szóló jelentés.
59. A miskolci reál-gimnázium államsegélyét konvent szorgalmazza.
60. Szövegváltozás a vallástanítói oklevélben.
61. A kántorképzés ügyében kiküldött bizottsági javaslat életbeléptetése.
62. Diakonusképzés.

63. Az egyházmegyék kiadásainak csökkentése.
64. Nyugdíjjárulékok levonása a kongruából.
65. Elemi iskoláink aggodalmas szegénysége.
66. A meszesi tanító államsegélye.
67. A kultúradó buzaértéke elnökségileg állapíttatik meg.
68. Más egyházközségbeli párok esketése.
69. Országos Ref. Biztosító Intézet alapítása iránti felterjesztés.
70. Szabó Ernő zenetanár felesége a ref. vallásra áttért.
71. A néhai Dóczy Imre nevére tett alapítvány.
72. Fegyverneky Jánosné alapítványa.
73. Zemplénnvármegye főiskolai alapítványa.
74. Özv. Zelles Lajosné alapítványa.
75. Szigethy-Szabados ünnepi dal a főiskola jubileumára.
76. Szabolcsi legációk ügye.
77. Szublegációk kérdésének rendezése.
78. Dr. Csengery Kálmán alapítványa.
79. Jelentés a theológusok tanítóképző-intézeti különbözeti vizsgálatáról.
80. Az elhelyezkedni nem tudó s.-lelkészekre nézve a tanítói képesítés megszerzésének lehetővé tétele.
81. A főiskolai tanárok szolgálati szabályzatán eszközölt változtatás.
82. A theol. internátus Rendtartása.
83. Angol tanszékek ellátása.
84. Angol tanterv.
85. Tankönyvváltoztatás a sárospataki gimnáziumban.
86. Tanárváltozások a tanítóképző-intézetben.
87. A tanítóképző-intézet 1931—32. tanévi költségelőirányzata.
88. Kertész-altiszti állás szervezése a tanítóképző-intézetben.
89. Dr. Dezső László tanulmányi segélye.
90. Faragó-szállási haszonbérleti szerződés.
91. A népiskolai tanügyi bizottság tagjainak az ülésen való pontos megjelenése megkívántatik s előmozdítandó.
92. Több tanerős iskolához tanítónők alkalmazása.

93. A népisk. kölcsöntankönyvtárak szabályrendelete.
  94. Utasítás az egyházmegyék népiskolai tanügyi bizottságaihoz.
  95. Felterjesztés a belhivatalnokok állami adója ügyében.
  96. Gömör-tornai tankönyvkölcsönkönyvtár szabályrendelete visszaküldetik.
  97. Gömör-tornai felterjesztés tanítónók alkalmazása tárgyában.
  98. Szállosy Bertalan igazgatói címe.
  99. Földteherrendezési törvény ügyében felterjesztés.
  100. Belkörü tűzbiztosítás kérdése.
  101. Zubogy műemlékszamba menő templomának renoválása.
  102. A hidvégardói vallássérelmi eset.
  103. Tisztviselői változások.
  104. A miskolci leánygimnáziumban a beírási és felvételi díj emelése.
  105. A miskolci leánygimnázium államsegélye.
  106. A püspöki javadalmi birtokon halastó létesítésének feltétele.
  107. Szabó Gyula részére engedély II. lelkészképesítő vizsgájának később leendő letételére.
  108. Az aggteleki egyház egyházi adója rendszerének módosítása.
  109. Aggtelek hosszulejáratu kölcsöne.
  110. Cigándi ingatlaneladás.
  111. Az abaujszántói egyház javára tett ajándékozási szerződés jóváhagyatik.
  112. Az átányi új lelkészi díjlevél nem hagyatik jóvá.
  113. A martintelepi lelkészi díjlevél jóváhagyása.
  114. Az aggteleki II. tanítói díjlevél nem hagyatik jóvá.
  115. Az ongai új kántori díjlevél nem hagyatik jóvá.
  116. Szinpetri tőkesegélytörlés iránti kérelme tárgyaltan.
  117. Az illetékegyenérték vallomásának megtételéhez főügyészi tájékoztatás kéretik.
  118. Elnökség és előadók iránti köszönetnyilvánítás és némely jegyzőkönyvi pont hitelesítése után a gyűlés bezárása.
-

Betűsoros névmutató.

- Abaúji egyházmegye 63, 111, 115.
Abaújszántó 111.
Aggtelek 108, 109, 114.
Alsóborsodi egyházmegye 18, 33, 63, 64, 65, 80, 112, 113.
Alsózempléni egyházmegye 46, 63, 95, 103, 110, bir. I.
Átány 112.
Bagócsy Lajos 103.
Balogh József 103.
Bánréve 10.
Bernáth Aladár 73.
Bethlen István gróf 2.
Bodroghalom bir. I.
Cziáky Endre 1, 4, 8, 9, 118.
Cigánd 110.
Csengery Béla dr. 78.
Darányi Lajos 103.
Demeter Bertalan bir. VI.
Dezső László dr. 89.
Dóczy Jenő dr. 71.
Doktor Gyula bir. III., IV.
Dókus Ernő 2, 4, 8, 9, 118.
Domby László 19.
Ecsedy Lajos 86.
Egyetemes Konvent 17, 18, 49, 59, 64, 65, 66, 69, 78,
84, 95, 102, 105.
Egyházak általában 8, 22, 24, 32, 35, 36, 40, 48, 51, 52,
67, 77, 92.
Egyházkerületi elnökség 8, 9, 20, 34, 35, 45, 67.
Egyházkerületi főügyész 49, 117.
Egyházkerületi pénztár 20.
Egyházkerületi pénzügyi választmány 10, 16.
Egyházkerületi számvevőszék 11, 12.

- Egyházkerületi tanügyi bizottság 98.
 Egyházmegyék általában 22, 24, 26, 35, 45, 50, 62, 63, 91, 92, 94.
 Enyedy Andor dr. 13.
 Esperesek általában 22, 24, 26, 34, 35, 36, 38, 40, 48, 62.
 Farkasfalvi Farkás Géza 5.
 Farkas István 8.
 Fekete Imre 106.
 Felsőborsodi egyházmegye 63, 66, 67, 68, 69.
 Felsőborsodi egyházmegye birósága III., IV., V., VI.
 Fulókércs 6.
 Gencsy Béla 111.
 Gencsy Ferenc 111.
 Gömör-tornai egyházmegye 63, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 108, 109, 114, 116.
 Hangács 6.
 Hidvégardó 102.
 Horváth Bertalan 8.
 Horváth János 8.
 Iskolai előljáróságok általában 54.
 Iskolák igazgatói általában 25, 26.
 Janka Károly 9, 19.
 Jubileumi bizottság 9.
 Juhász László 118.
 Karos bir. I.
 Királyhágón inneni egyházkerület 14.
 Klebelsberg Kunó gróf 83.
 Kovács Dezső 6.
 Kovács Kálmán dr. 11, 12.
 Körössy István bir. VI.
 Középiskolák előljárósága 53.
 Középiskolák igazgatói 28, 43 58.
 Középiskolák tanárai 28, 58.
 Kutter István és társai bir. III., IV.
 Lelkészek általában 21, 22, 24, 26, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 48, 51, 52, 67, 77.
 Lelkészképesítő-bizottság 107.
 Martintelep 113.
 Marton János 19.
 Mátyás Ernő dr. 19.

- Meszes 66.
 Miskolc 42.
 Miskolci leánygimnázium 30, 67, 104, 105.
 Miskolci reálgimnázium 8, 18, 29, 43, 59, 67.
 Missziói bizottságok 22.
 Nádházy Bertalan 5.
 Népiskolai tanügyi bizottságok 94.
 Vitéz Nyitray Károly 103.
 Onga 115.
 Országos Református Szeretetszövetség 16.
 Papp Ferenc ifj. Bir. V.
 Pénzügyminiszter 8.
 Pozsga József Bir. v.
 Pósa Péter 3.
 Puky Endre dr. 19.
 Püspöki hivatal 21, 106.
 Rátkay László 103.
 Révay Ödön 86.
 Révész Kálmán dr. 2, 5, 8, 14, 19, 101, 117.
 Sajóecseg 6.
 Sógor Lajos és társai Bir. V.
 Suttka István dr. 72.
 Sárospatak 42.
 Sárospataki főiskola 4, 9, 67, 70—85, 89, 90, bir. I.
 Sárospataki főiskolai gazdasági választmány 71, 72, 73,
 74, 78, 81, 90, bir. I.
 Sárospataki főiskolai igazgató-tanács 70—90.
 Sárospataki gimnázium 29, 43, 81, 83, 84, 85, 89.
 Sárospataki tanítóképző-intézet 6, 31, 41, 60, 61, 79,
 80, 86, 87, 88.
 Sárospataki theol. akadémia 8, 27, 55, 79 80, 81, 82.
 Sárospataki theol. internátus 6.
 Szabados Béla 75.
 Szabó Ernő 70.
 Szabó Gyula 107.
 Szabó Sándor dr. bir. I.
 Szalóczy Pál 8.
 Szegilong 23.
 Széll József 73.
 Szigethy Ferenc 75.

Szinpetri 116.
Szűcs Lajos bir. V.
Tanárok általában 24, 37.
Tanítók általában 22, 24, 26, 36, 37, 38, 40, 52.
Téglássy Andor 3.
Tiszántúli egyházkerület 15, 17, 20, 76.
Tóth Mihály 86.
Tőkekamat segélyes egyházak 34.
Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter 8.
Özv. Zelles Lajosné 74.
Zemplén vármegye 73.
Zubogy 101.

FÜGGELÉKEK.

RENDTARTÁS

a sárospataki ref. theologial akadémia Internátusában.

1. §. A sárospataki theol. akadémiával kapcsolatos internátus, melyben a theol. akadémiai ifjuság egymással testvéri közösségben, szorgalmas, odaadó és céltudatos munkával az Ige és imádság áldó nevelő és fegyelmező hatása alatt készül Istennek a magyar református egyházban való szolgálatára, — mind a tudományos lelkészképzés, mind a lelkipásztornevelés egyik fontos szerve (Konv. tan. rend. IV. 3.), amelynek a theol. akadémia mindegyik hallgatója — kivéve a városban a szülei háznál lakókat — kötelezett tagja.

2. §. A theol. internátusban a theol. akadémia hallgatói a tanulmányi és lelki vezetésen, irányításon és felügyeleten kívül, lakást, fűtést, világítást, bútorzatot, takarítást és részleges ágyfelszerelést (ágyat, matrácot, ill. szalmazsákot és ágyterítőt) kapnak (a többi ágyneműről: párnák, paplan, lepedők, ágyhuzatok maguk tartoznak gondoskodni) egy-egy iskolai évre a tiszáninneri egyházkerületi közgyűlés által időről-időre meghatározandó összegért.

3. §. Az internátusban a nevelő és lelkigondozói munkát, a tanulmányi irányítást és fegyelmi ellenőrzést az egész theol. kar, valamennyi theol. tanár támogatása mellett az internátusi felügyelő tanár végzi. (Konv. tan. r. IV. 4.) A gazdasági vezetés teendőit a gazdasági választmány intézi. A gazdasági választmány állítja össze és illeszti be a theol. internátusi bizottság munkálata alapján a főiskolai költségvetés keretébe az internátusi költségvetést. A theol. internátusi bizottság tagjai: a theol. akad. igazgató, a főiskolai gazd. vál. elnök és a theol. internátusi felügyelő tanár.

4. §. A hallgatók közül az arra érdemesek jótéteményben részesíthetők. A jótéteményekért a folyamodványok a főiskolai igazgató-tanácsához intézendők, mely a jótétemények ügyében dönt.

5. §. A jótétemények odaitélésénél az egyenlő előmenetelt és magaviseletet tanusító és egyenlő családi és vagyoni viszonyok közt élő ifjak közül a tisztán-
 inneni egyházkerület kötelékébe tartozó szülőknek s ezek közt a lelkészeknek, tanároknak és felekezeti tanítóknak gyermekeit elsőbbség illeti meg.

6. §. Az internátusi díjak félévi részletekben (beiratkozáskor és febr. 1—5-ig) előre fizetendők a főiskolai pénztárba. A gazd. választmány kivételesen indokolt esetben más részletben való fizetést is vagy haladékot engedélyezhet. A haladék iránti kérvények azonban csak akkor vétetnek figyelembe, ha a növendék szülői vagy gyámja írásban folyamodnak a gazd. választmányhoz s kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a kitolt határidőre az esedékes összeget pontosan megfizetik.

7. §. Köteles minden bentlakó növendék magával hozni kellő mennyiségű felső ruhán (egy télikabát és legalább 2 rend öltözőruha, amelyek közül az egyik feltétlenül fekete legyen), ezenkívül legalább 6 rend fehérneműt, 3 hálóinget, 4 törülközőkendőt, 10 pár harisnyát, 12 zsebkendőt, 3 lepedőt, 2 vánkoshuzatot, 1 fogkefét, 1 fésűt és hajkefét, 1 ruha-, köröm- és cipőkefét. A mosatásról ki-ki maga tartozik gondoskodni.

8. §. Az internátusba a felvétel egy teljes iskolai évre szól. Az önkéntes távozás esetén az egész évi díj megfizetendő.

9. §. A beiratkozott ifjuság helyét a szobákban az internátusi felügyelő tanár jelöli ki.

10. §. A szobák felszerelését a lakók az év elején leltár mellett veszik át a főiskolai háznagytól, mint a gazd. választmány meghatalmazottjától s az év végén ugyanúgy adják vissza. A leltári tárgyak jegyzéke minden szobában kifüggesztetik. A bentlakó ifjuság az internátusi bútorzat épségben maradásáért és tisztasá-

gáért egész éven át felelős. Aki az internátus bútorai-
ban és felszerelésében kárt tesz, tartozik azt megtérí-
teni, sőt fegyelmi büntetésben is részesülhet. A
gazdátlan kárt a szoba lakói együttesen fizetik meg.
A kártétel értékét a gazd. vál. elnök állapítja vagy
állapíttatja meg, aminek alapján a felügyelő tanár és
a theol. igazgató a kártevőkkel szemben a kártérítést
elrendeli.

11. §. Az internátus vezetője a felügyelő tanár,
akit a rendes tanárok közül 6 évre a theol. kar elő-
terjesztésére, a főiskolai igazgató-tanács választ s akit
e tiszteben az egyházkerületi közgyűlés erősít meg.
Ugyanaz a tanár újból is megválasztható.

12. §. A felügyelő tanár hatásköre:

a) Általában az internátus nevelési, rendtartási
ügyeinek intézése. Javaslati, jelentései elsősorban a
theol. karhoz terjesztendők be. A theol. internátus
ügyeinek előadója az igazgató-tanácsban abban az
esetben is, ha a főiskolai igazgató-tanácsnak nem tagja.

b) Nevelő és fegyelmező hatásköre kiterjed az
összes bentlakó növendékekre, akik közt felügyel arra,
hogy tanulással foglalkozzanak, sőt őket ebben irányítja
is és mint lelki vezető, a családi szellemet, testvéries
érzést és ref. keresztyén életet szóval és példával ápolja.
Felügyel a növendékek valláserkölcsei életére, irányítja
a bibliaköri munkát és áhítatokat s a házirendben meg-
állapított munkarend és magaviseleti szabályzat pontos
megtartására felügyel. Ha valamelyiknél a tanulást
gátló okot (mellékfoglalkozás, dologtalanság stb.) észlel
s azt saját hatáskörében el nem háríthatja, a theol.
karhoz jelentést tesz. Esti 8 óra után csak az ő enge-
délyével mehet ki vagy be az internátus bármelyik
növendéke. A rendetlenkedőket intéssel, dorgálással,
a theol. segélyegylet javára 5 P-ig terjedhető bírsággal
és a kimenő megvonásával fenyítheti, sőt súlyosabb
kihágás esetében a jótétemények korlátozását, esetleg
teljes elvonását és más fegyelmi büntetést is javasolhat
a theol. karnak. Fegyelmi megindítása iránt a theol.
karnak előterjesztést tesz.

c) Az internátusba felvett összes növendékekről

törzskönyvet vezet, amelybe személyi adataik, belépésük és kilépésük napjai bejegyeztetnek.

d) Naplót vezet az internátus életéről, amelybe főleg látogatásának észrevételeit jegyzi fel.

e) Naponként hivatalos órát tart.

f) Felügyel a leltár vezetésére, melyet a gazdasági választmányi elnök utasítása szerint az erre kijelölt főiskolai tisztviselő állít össze.

g) Öröközik afölött, hogy az internátus butorai és felszerelése tisztán és épen maradjanak. A kártevőkkel szemben rendtartásszerűen eljár.

h) Naponként felügyel a rendtartás érvényesítésére.

i) Rendelkezik a szolgáló személyzet fölött.

j) Évenként legalább kétszer, júniusban és januárban sajtó útján közzé teszi a theol. internátusba való felvétel feltételeit. Szükség esetén többször is.

k) Évenként jelentést tesz a theologiai kar útján a főiskolai igazgató-tanácsnak.

l) Akadályoztatása esetén, ha az egy hónapnál több időre nem terjed, helyettesítéséről belkörüleg a theol. kar, ha egy hónapnál több időre terjed, a főiskolai igazgató-tanács intézkedik.

m) Tiszteletdíját, mely a fűtésen és világításon kívül megilleti, az egyházkerületi közgyűlés állapítja meg. Szálláspénze ellenében az internátusban természetben kap lakást.

13. §. A felügyelő-tanárnak az internátusi rend fentartásában segédje, első munkatársa a főiskolai szénior. Az internátusi munka végzésében közreműködnek még a házirendben felsorolt ifjúsági tisztviselők.

14. §. Az internátusi cselédséget a gazd. választmányi elnök fogadja fel és bocsátja el.

15. §. Az internátusi házirendet a felügyelő-tanárral egyetértve a theologiai kar állapítja meg, a főiskolai igazgató-tanács hagyja jóvá. Megtartása fölött a felügyelő-tanár öröközik.

A sárospataki angol típusú gimn. angol nyelv- és irodalmi

TANTERVE.

Heti óraszám: 46.

I. Cél:

a) Az angol nyelvnek szóban és írásban olyan mérvű elsajátítása, hogy a gimnázium felsőbb tagozatában (V—VIII.) egyes tárgyak (világtörténelem, földrajz, term.-rajz, filozófia) tanítása angol nyelven történhessék.

b) Biztos nyelvtani ismeretek alapján az angol irodalmi termékek megértése s ezzel kapcsolatban az angol szellemi élet megismerése.

A tananyag felosztása.

I. Osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: A tanuló (részben a saját, részben az angol tanuló) életköréből merített egyszerű rajzok, rövid mesék, párbeszéddek, kisebb költemények (ez utóbbiak egy része könyv nélkül is).

b) *Beszédgyakorlatok*: Az iskola, az iskolai élet és a család köréből vett, továbbá olvasmányaikhoz fűződő beszédgyakorlatok.

c) *Nyelvtan*: Kiejtés. Olvasás. Az alaktan elemei. Névszók, segédigék és rendes igék, a rendhagyó igék közül csak azok, amelyek a szövegben előfordulnak.

d) *Írásbeli dolgozatok*: 2 hetenként: másolás, tollbamondás, átalakítások, közös fogalmazás alapján felelés feltett kérdésekre.

II. osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: Angol és skót tündérmesék és mondák. Kisebb elbeszélések. Földrajzi és természetrajzi leírások. Párbeszéddek, közmondások, szólások, kisebb elbeszélő költemények (ez utóbbiak egy része s a közmondások, szólások könyv nélkül is).

b) *Beszédgyakorlatok*: Beszédgyakorlatok mint az I. osztályban.

c) *Nyelvtan*: Szócsaládok gyűjtése. Az egyszerű mondat. Igeragozásból a személytelen és a fontosabb rendhagyó igék. Szótagolás és a szavak elválasztása. Az írásjelek használata.

d) *Írásbeli dolgozatok*: 2 hetenként: Helyesírási gyakorlatok, tollbamondások, átalakítások, kérdésekre feleletek, közös fogalmazások és mondatszerkesztések.

III. osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: Könnyebb prózai elbeszélések mellett földrajzi és természetrajzi leírások. Levelek. A szótár használatának megtanítása. Szólások. Elbeszélő költemények (részben könyv nélkül is).

b) *Beszédgyakorlatok*: Az olvasmányok alapján s a mindennapi életből.

c) *Nyelvtan*: Rendszeres nyelvtan: az alsóbb fokon szerzett alaktani és mondattani ismeretek kibővítése és rendszeres összefoglalása. A névszók használata, tekintettel mondattani szerepükre. A rendhagyó igék.

d) *Írásbeli dolgozatok*: 2 hetenként: Könnyebb szövegek önálló fordítása magyarról angolra. Kérdésekre önálló összefoglaló feleletek.

IV. osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: Anglia földrajzi, társadalmi, gazdasági, művelődési, stb. viszonyaira vonatkozó olvasmányok. Nagyobb elbeszélések. Költemények (részben könyv nélkül is). Közmondások, szólásmódok.

b) *Beszédgyakorlatok*: Az olvasmányok alapján s a mindennapi életből.

c) *Nyelvtan*: rendszeres nyelvtan: igeidők, igemódok. Összetett mondat. Szórend. Szóképzés és származtatás. Szinonimák, anglicizmusok.

d) *Írásbeli dolgozatok*: 2 hetenként: önálló fordítások magyarról angolra. Tartalmi összefoglalások. Élmények fogalmazása.

V. osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: Angolország történetére (kiváló uralkodókra, államférfiakra, tudósokra, feltalálókra stb.) vonatkozó olvasmányok. Nagyobb elbeszélések. Költemények (részben könyv nélkül is). Közmondások, szólások.

b) *Beszédgyakorlatok*: elsősorban az angol nyelven tanulandó tárgyak anyagáról.

c) *Nyelvtan*: A nyelvtani ismeretek ébrentartása.

d) *Írásbeli dolgozatok* 2 hetenként: Szövegfordítások magyarról angolra. Angolul tanult tárgyak köréből összefoglalások. Élmények (sportok, kirándulás) önálló fogalmazása.

VI. osztály, 6 óra.

a) *Olvasmányok*: Anglia művészeti, társadalmi, gazdasági viszonyainak, vallási, egyházi életének, világbirodalmi jelentőségének, a gyarmatoknak stb. történetét és az angol nép életét, szokásait ismertető olvasmányok olvasása. Híres szónoki művekből részletek (Kossuth) részben könyv nélkül is. Könnyebb értekezések (a bölcsészet köréből és a természeti világból is.)

b) *Beszédgyakorlatok*: az olvasottak megbeszélése alaki és tárgyi vonatkozásban.

c) *Nyelvtan*: mint az előbbi osztályban. Az angol verstan elemei.

d) *Írásbeli dolgozatok* 2 hetenként. Tartalmi összefoglalások, magyar szövegek fordítása angolra.

VII. osztály, 5 óra.

a) *Olvasmányok*: Szemelvények a XIX. sz. elbeszélő íróinak (Dickens, Thackeray, Scott, Irving, Kipling, Wilde) és költőinek (Byron, Moor, Shelley, Wordsworth, Tennyson, Poe, Longfellow) műveiből. Az írókkal kapcsolatban a XIX. század fontosabb irodalmi irányainak ismertetése. A tárgyalt íróknak a magyar irodalomra esetleg gyakorolt hatásáról.

b) *Beszédgyakorlatok*.

c) *Nyelvtan*: A nyelvtani ismeretek ébrentartása.

d) *Írásbeli dolgozatok* 2 hetenként: magyarról angolra szövegfordítás, önálló fogalmazás, levelek.

VIII. osztály, 5 óra.

a) *Olvasmányok*: Szemelvények a XVI—XVIII. sz. prózaíróinak (Goldsmith, Johnson, Fielding, Sterne, Swift, Defoe, Spectator), költőinek (Burns, a skót balladák. Pope, Thomson, Gray, Goldsmith, Milton, Shakespeare) műveiből. Az egyes írókkal kapcsolatban a fontosabb irodalmi irányok ismertetése. Az angol irodalomtörténet rövid áttekintő összefoglalása. A tárgyalt íróknak a magyar irodalomra esetleg gyakorolt hatásáról.

b) *Beszédgyakorlatok*.

c) *Nyelvtan*: A nyelvtani ismeretek ébrentartása.

d) *Írásbeli dolgozatok* 2 hetenként: önálló dolgozatok.

Jegyzetek:

1. A tanítás nyelve lehetőleg minden osztályban az angol.
2. Az írásbeli dolgozatoknál az V—VIII. osztályban a havi 2—2 dolgozathból egyik mindig iskolai, a másik házi dolgozat.
3. A felsőbb (V—VIII.) osztályok olvasmányainak egy része házi olvasmányul szolgálhat. A kötelező házi olvasmány iskolai számonkérés, illetőleg megbeszélés tárgya a beszédgyakorlatokon.

Budapest, 1931. évi március hó 6-án.